EDIŢII

SCRIITORII
ROMANI
CONTEMPORANI

ION PILLAT

POEZII

VOL. III

1927—1941

FUNDAŢIA CULTURALĂ REGALĂ
REGELE MIHAI I

DEFINITIVE

POEZII

ION PILLAT

POEZII

1906—1941

EDIŢIE DEFINITIVĂ
INGRIJITĂ DE AUTOR

VOL. III

1927—1941

B U C U R E Ş T I
FUNDAŢIA CULTURALĂ REGALĂ «REGELE MIHAI I»
39, Bulevardul Lascar Catargi, 39
1 9 4 4

I. PILLAT «POEZII» ESTE AL DOISPREZECELEA VOLUM DIN COLECȚIA «SCRIITORII ROMÂNI CONTEMPORANI, EDIȚII DEFINITIVE». VERSURILE STRÂNSE ÎN PREZENTUL VOLUM AU FOST ALESE DE AUTOR, IAR TEXTUL LOR REVIZUIT DE DÂNSUL. ACEASTĂ PRIMĂ EDIȚIE S'A TRAS ÎN TREI MII DOUĂ SUTE DOUĂZECI ȘI ȘASE EXEMPLARE PE HÂRTIE VELINĂ VERGÉ, NUMEROTATE DELA 1 LA 3226

JUSTIFICAREA TIRAJULUI

Ion Pillat

3067

CAEȚUL VERDE

1927—1936

SCRISOARE

Se lasă iar amurgul pe parcul din Miorcani
Şi zgomotul pe care l-am auzit de ani,
Cu pulberea luminii ajunge până' la mine:
E mugetul cirezii ce 'ncet cu seara vine.
Sunt scârţâiri de care pe drumul greu de rod.
E tunetul căruţii ce trece peste pod.
Sunt chiote de oameni... Ce stranie prelungire
Le face să se piardă deodată 'n amintire.

O toacă bate tainic. Un clopot sună lung.
Sântă Măria mică e mâine. Să te-ajung
Nu pot decât cu slova, cu gândul şi cu dorul.
Pe chipul tău, pe timpul ce fuge, trag zăvorul
Să mi te prind aicea, tu, cea de ieri, de azi,
Tu, pururea aceeaşi la cuget, la obraz.
In parcul vechi şi unde nimica nu se schimbă
Ci numai anotimpul cu pas pustiu se plimbă,
Cum vrei să măsur ziua cu bietul nostru ceas.
De ce apuc condeiul să-ţi scriu, când mi-ai rămas!
Intâia frunză cade, întâia barză pleacă.
Vor da alţi muguri mâine şi păsări noi pe cracă
S'or legăna. Tu însă vei sta când s'or fi dus.
In juru-mi înserarea pe ţarini a apus,
Cenuşa înnoptării pe mâna mea se lasă.
O lampă cu-o privire a luminat în casă
Ca sufletul tău darnic, deschis şi liniştit.
In drumul vieţii mele Miorcanii m'au oprit.

A înnoptat: oraşul şi-aprinde cafeneaua.
Aici la câmp sting lampa să se apropie steaua
Ce-a licărit stingheră la margine de sat.
Pe-aleea nevăzută se-aude apăsat
Unitul pas al tatii şi-al mamii mele, pasul
Ce-l auzeam pe vremuri, copil, când suna ceasul
Culcării, aşteptându-i să mă sărute 'n pat.
O rază albă ramul din geam l-a desgropat:
Din umbră mii de ramuri misterios se lasă
Cu crengi catifelate pe pajişti de mătasă
Şi bolţi de întunerec se farmă şi se frâng.
Ce-a fost adânc în noapte se face mai adânc
Sub arcuri nesfârşite ce tremură 'n lumină,
Când se revarsă luna ca o fântână plină.
Deschid fereastra: pace, părere şi pustiu.
Doar inima mi-o roade ceva ca un burghiu
Şi o fărâmiţează cu fiecare clipă.
Pe iarbă cade-o poamă, prin frunză o aripă.

Şi mă gândesc departe, la tine, la copii,
La moartea tuturora ce vine când nu ştii,
La viaţa care curge cu murmure de apă...

ADORMIND

Ţi-ai desbrăcat de haine ca de-o coajă
Migdala trupului cu gust amar,
Şi patul jos ca valul de pe plajă
Primeşte alb nepreţuitul dar.

Răcoarea inului îţi dă o tremurare
Uşoară, ca o boare peste iaz.
Pleoapele se lasă. Cu mirare
Iţi recunosc un alt al tău obraz.

O clipă tai cu mâna moartă valul
Imaginar la ţărmul rătăcit,
Innotătoare, părăsindu-ţi malul
Cu puf uşor de perini vătuit.

Dar ape moi în juru-ţi parcă sună
In svonul surd cu legănări de somn.
Alunecă... Ascultă... Te adună
Pe alt tărâm, supusă altui Domn.

Tot trupul mlădios te părăseşte
Şi mâinile legate până 'n zori.
Ce singură îmi stai, copilăreşte,
Din vârf de frunte până la picior!

Inlănţuito, ce priveşti? Şi unde
Liane, vise, o păstraţi de-acum?
Zadarnic. Mâine n'o să-mi poţi răspunde,
Statue, răsărind din ţări de fum.

ODAIA EI

Când am intrat târziu în casă, totul
Păstrase clipa ultimei vederi.
Pe canapea rochiţa rămăsese
Sculptând molatec trupul tău de ieri.

Deschisă cartea. Nicio mână nouă
Nu întorsese pagina de-atunci.
Pe ornicul oprit aceeaşi oră,
Prin storul tras aceleaşi raze lungi.

Pe masă încă stăruiau alături
Tacâm de-argint şi cupă de cleştar.
Doar perele păreau acum de piatră,
Doar strugurii stăteau de chihlibar.

De porţelan albastru pudriera
Tot mai ningea parfumul tău pe scrin.
Am tresărit că n'a uitat mănuşa
Nici braţul gol, nici degetul tău fin.

Tu singură lipseai. Ascunsă unde?
Când totul după ani e neclintit.
Ori poate colo 'n umbrele oglinzii
Obrazul tău, plăpândul, mi-a zâmbit.

SONET

Ori unde îmi duc paşii, icoana ta urmează;
Ori unde stau, în suflet lumina îşi opreşte.
Ca steaua care încă la Bethleem porneşte,
Din umbra îndoelii mă scoate cu o rază.

Durerea şi nădejdea la fel mi le veghează
Şi orice fericire de-o clipă mi-o sporeşte.
Prin ochii mei, deschişii, privirea ta priveşte;
Prin genele-mi plecate, vederea ta visează.

Sunt descântat şi vorba-ţi din zori şi până 'n seară
Imi sună ca un cântec prin vrăjile urechii,
Iar noaptea, ca o apă în şoaptă sună iară.

Priviri şi glas zăloage mi le-ai lăsat perechii,
Trăiesc aeve' n taina lor dulce şi amară —
Doar inima departe mi-o ţii, la mii de leghii.

STANŢE PE UN MOTIV DE RONSARD

Când peste ani vei fi bătrâna care
Sbârcită stă şi toarce la cămin,
In visul tău ieşi-vor din uitare
Toţi cei ce te-au iubit până la chin.

Toţi cei ce te-au poftit şi te avură
Şi n'au uitat pierdutul tău tipar:
Un trup născut pe-a Venerei măsură
Din spuma mării, brun mărgăritar.

Şi tu vei sta sbârcită: o bătrână.
Vei tremura din cap şi vei ofta,
Când chipul tău de astăzi nicio zână
In stare nu va fi să ţi-l mai dea.

Un singur om, el singur, îl mai are
Inchis adânc în suflet ca 'ntr'un scrin.
Ca timpul şi ca moartea e mai tare
Doar versul lui, eternul tău suspin.

RECUERDO

Grădină, unde tânăr am învăţat iubirea,
Copaci înalţi, pe care şi vara şi-amintirea
Işi ţes în taină mreaja de gânduri şi de foi,
Şi tu, fântână: undă şi nimfă, umeri goi
De nori în desvelire, oglinzi întunecate...
Ce darabană seara spre porţi închise bate?
Reginele de piatră rămân, dar noi, dar noi?
Colunul de-altădată oprit din sbor greoi,
Şi râsul tău, copilă iubind întâia oară,
Şi apa care plânge şi pasărea ce sboară.

Jardin du Luxembourg. Paris.

SÂNGE STRĂBUN

Când noaptea mi se lasă pe pleoapă,
Ursita zilei de-astăzi de-a apus,
Vuind mă fură vremea ca o apă
Şi-o iau pe firul sângelui în sus.

Mijesc din umbră stepe nesfârşite...
Nechează 'n vântul zorilor un mânz.
Scad focuri. Corturi cad. Se sbat copite.
Deodată soarele pe suliţi, dârz!

Deodată 'n mine tot vârtejul stepii,
Tot dorul meu în vântul ei răpit!
Vultanul, când l-au deşteptat sirepii,
Din ierburi, cu-aripi aprigi a sbucnit.

Strunindu-mi murgu 'n loc, rămas cu palma
Deasupra ochilor, îi văd urcând
In soare aripa de foc, deavalma
Cu sufletu-mi năvalnic şi ne 'nfrânt.

Şi 'n urma lor, când i-am pierdut în zare,
Un chiot am svârlit aşa păgân
Că peste ţări şi veacuri tot îmi pare
Că îmi aud năprasnicul stăpân.

SCITUL

Când până 'n zări e câmpul numai iarbă
In jocuri de lumină şi de vânt,
Când herghelia se repede oarbă
Şi-l vântură cu coama la pământ.

De-mi sună 'n cer întâiul tunet goarna
Şi bubue din depărtări în depărtări,
In sânge mi se desmorţeşte iarna
Şi ce-a fost mort învie din uitări.

Pe roib călare o pornesc cu zorii.
Oprit cu ochii roată pe gorgan,
Adulmec vântul şi aud cocorii
Vestind din cer sămânţa altui an.

Atunci înfricoşat descalec iute
Lipind urechea de pământul viu.
Şi din afund de lumi răspund pierdute
Popoare răscolite din pustiu.

Aud prin vreme scârţâit de care.
Galop adânc vuind spre răsărit.
Şi inima îmi bate tot mai tare
Chiemându-mă cu sângele meu scit.

VRĂJITORUL DE ŞERPI

Herencheu,
*Berendeu,**
Grozăvior, stai pe loc!

Sub soarele 'n amiază e lacul de platină
Şi joardele luminii îl bat cu vergi de foc.
Stă lopătarul oacheş, tăiat într'o tulpină
Străveche cum e lotca greu pironită 'n loc.

Pe luciul apei, negru, un sfârc de bici în plăsnet
Străfulgeră topirea... Pescarul l-a simţit.
Se-apleacă, mormăeşte descântecul: de trăsnet
Atins, un şarpe-şi lasă inelul despletit.

S'a răsturnat şi ţeapăn pluteşte buturugă.
Dar omul mişcă buza şi vorba veche iar
Se duce, ca jivina deplin să-i fie slugă.
Din ape se ridică un cap triunghiular,

Alunecă în luntre năpârca blestemată,
Pe braţe e brăţară şi măr rotund în sân,
Şi omul giugiulind-o ca pe-un copil, i-arată
Şerpoaicele bătrâne cu şuerul păgân,

Ce-şi chiamă seminţia ieşind la gol de baltă.
Din milă iar şopteşte cuvinte de hrisov:
Şi şarpele, deodată desmeticit, tresaltă
Şi scapă ca săgeata pe lacul din Snagov.

MORTUL

Deodată s'au rupt norii şi deodată
Sbucniră 'n ceruri munţii toţi de piatră.
Se depărta furtuna. Rar, un tunet
Venea rostogolit dealungul văii
Lovindu-se din stei în stei, năvalnic.
Se 'nsenina. Işi scutura brădetul
Broboanele de apă sclipitoare
Şi pe poiană au ieşit oierii
Din poalele pădurilor cu turma
Să 'ncremenească iar, proptiţi în bâtă.

Când seara umbra lor s'a făcut lungă,
Ciobanul nalt în cuşmă brumărie
A coborît în vale unde râul
Umflat de ploi, rotindu-se 'n bulboane,
Goneşte orb ducând vârtej butucii
Şi plutele sfărmate sus la cheie.
Acolo, la poiana de pe ape,
Il aştepta Maria lui, o fată
Dintr'un sătuc sărăcăcios. Venise
In mâini cu legătura de merinde,
In ochi cu o iubire încă nouă.
Cu păr bălai şi trup subţire 'n mladă,
Cum se strângea sfioasă de grumazu-i
Şi-i se lipea de piept copilăreşte
Şi se-anina cu braţele de gâtu-i,
El neclintit, ca numai tremurare,
Păreau aşa un brad şi un mesteacăn

Cu crengile unite de furtună.
Când s'au trezit, pe vale înnoptase
Şi râul ce scădea mereu, ca leşuri
Lăsând pe prund butuci de brad şi trunchiuri,
A părăsit pe-o limbă de nisipuri
Sub un arin cu ramurile joase
Un trup de om cu ochii plin de ceaţă.
Nu l-au văzut, nu mai vedeau nimica.
Imbrăţişaţi trecură lângă dânsul
De tot aproape. Fata de odată
Râzând s'a rupt din braţe dragi. Ciobanul
A stat puţin prinvind-o cum se pierde
De umbrele pădurii alintată.
Vârî apoi merindea în desagă,
Işi trase peste ochi căciula sură
Şi o porni la munte cu nevoia.

Se înnoptase bine. Câte una,
Ca oile 'n poiană, stele, stele
Ieşeau din ce în ce mai mari. Departe
Prin toancele de piatră, vâjâitul
Nahlapilor în spumă era groaznic.
Dar Bistriţa la marginea fâneţei
Işi liniştise val cu val mânia
Şi murmura un cântec vechi de leagăn,
Pe când arinul, tânăr ca şi mortul,
Il mângâia cu ramuri aplecate
Şi frunze verzi, uşor de tot, pe frunte.

ORNIC

Prin somnul care-mi scapă în noaptea ce revine
Un ceas în depărtare răsună liniştit.
Bătăile lui limpezi văslesc încet şi pline
De vremi murmurătoare se cern la nesfârşit.

In încăperi de suflet trezind ecouri, parcă
De pretutindeni zile pierdute le răspund.
Dar tu legat de patul cu legănări de barcă
Porneşti pe firul nopţii cu stelele ca prund.

Te duci, purtat de apa din ce în ce mai rară
La fiece nălucă de sunet măsurat,
Cu gene lungi pe umbra pleoapelor de ceară,
Străin şi sfânt şi singur, de visul tău durat.

CĂLĂTORIRE

Un călător grăbit cum se deşteaptă
Nedumerit, pe-a visurilor treaptă,
De care ţară astăzi are parte;
Şi stă buimac şi nu mai ştie unde
A mai zărit odaie, jâlţ şi masă;
Şi dureros, chinuitor l-apasă
Străinul ce 'n oglinda lui pătrunde.
Aude 'n gară trenurile grele,
Şi tot se 'ntreabă cine o să plece.
Se pipiăe şi mâna lui e rece
Şi calendaru 'n zid îşi uită anul...
Şi tot mai dorm în miezul vieţii mele.

OGLINDA FERMECATĂ

Intr'un conac de ţară părăsit
Şi unde nu venisem niciodată,
In toamnă şi 'n tăcere ţi-am găsit
Ovalul pur ca un obraz de fată.

Oglindă, tu, purtând argint pe tâmple
Şi 'n ochii limpezi un trecut întreg,
Cu ce adâncuri sufletu-mi se umple,
De ce vârtej turburător mă leg.

Răsar din vremi pe apa jucăuşă,
Atât de viu şi totuşi mort de mult,
In faţa mea — şi n'am deschis o uşă,
Şi umbra unei umbre o ascult.

Sunt eu, sunt eu, eşti tu de altădată!
Ecoul de-azi nu poate da cuvânt.
Şi stau înlănţuit şi vinovată
Privirea mi se 'ndoaie la pământ.

Ştiam un om într'un local de noapte,
Adus puţin de umeri, aplecat
Nu pe-o femee stearpă, ci pe şoapte
Pierdute din iubirea ce-a uitat.

COCORII

Pe şesul peste care seara cade
Cenuşa şi pustiul se întind.
Tot mai luceşte 'n zare apă albă
De toamnă fumurie când, foşnind
Din aripi ridicate, se coboară
Cocorii cerului. Intregul stol
Se strânge să-şi ia masul pentru noapte
Şi, umbre din trecut, pe câmpul gol
Nostalgicul lor cânt şi-opreşte goana.
Dar călăuza veche, 'ntr'un picior
Veghează, somnul morţii să nu-i prindă.
Spre stele ţipă ea sfâşietor
Şi cârdul speriat de glasul mare,
Cu freamăt lung de zbor se pierde 'n neguri.
Tăcerea urcă. Se deschide 'n zare,
Mijind a zori de zi, o apă albă.

ȚARA

Când una după alta iubirile de tină
Și-or desfoia obrazul în somnul meu de veci,
Când trupurile calde de dor și de lumină
Din brațe mi s'or smulge lăsându-mi-le reci,

In marea părăsire din mine și din groapă,
Sub lacătele morții eu tot voi auzi
Un freamăt lin de frunză, un murmur lung de apă
Tălăngi suind la munte ca și în vechea zi.

Răslețe m'or ajunge ca și odinioară
Un drum în pacea serii cu plopii lui subțiri,
Sub sălciile boltite o strașină de moară,
Și munții de zăpadă în toamna cu rodiri.

O troiță uitată, un piersic plin de floare,
Un schit tăcut, poiana cu turmele de miei
Și pe câmpie taina apusului de soare,
Icoana țării mele din suflet nu mi-o iei.

PRIMĂVARĂ NOUĂ

In apa cerului de primăvară
Incearcă ramul solzi de frunze noi.
Câmpia 'n urma omului ce ară
Işi adumbreşte valurile moi.

Nori albi par munţii troeniţi din zare.
Par turme albe pomii din livezi.
Un cuc în codru cântă a uitare
Vrăjind în amintire tot ce vezi.

PIERSICUL

Grădina 'n straturi își așează
alături floare lângă floare.
Uitând de amorțeala iernii,
lungindu-și ramul nou la soare,
Un piersic svelt ridică fruntea
și, rușinos de-atâta cer,
Roșește 'n Mai să se arate
în haină strâmtă de Prier.

DE PAŞTI

Peste noapte a
Inflorit mălinul.
Peste noapte s'a
Luminat seninul.

Rândunele mici
Ciripesc în ţară.
Pluguri ca furnici
Au ieşit pe-afară.

Puişori de puf
A clocit găina.
Berzei cuib de stuf
A 'ntocmit vecina.

In zăvoaie au
Coborît sitarii.
Pe la hanuri s'au
Cuibărit cobzarii.

Smeii pe uluci
Sbârnâind se 'nalţă.
Raţele 'n papuci
Galbeni se încalţă.

Peste câmp o iau
Câinii ca nebunii.
Peste cap se dau
Vântul şi lăstunii.

Râuri mici şi mari
Spun de ape-albastre.
Sate date 'n var
Râd privirii noastre.

Flori de ghiocel
Vând ţigănci cu coşu,
Dă-mi de Paşti un miel
Alb şi un ou roşu.

DE-O FI SĂ FIE RAIUL...

De-o fi să fie raiul, să fie un zăvoi
Că sălciile 'n muguri şi ierburile moi,
Cu miei priori — tot îngeri albi, plăpânzi şi goi —
Şi apa pe sub ramuri să cânte ca un roi
De-albine nevăzute ce cată miere 'n flori.

De-o fi să fie raiul, să fie-un lan de grâu,
In vântul dimineţii să mişte ca un râu,
In soarele de-amiază să ardă aur greu,
Să intre 'n el arhangheli cu secera în brâu
Şi umbra lor albastră să dăinue târziu.

De-o fi să fie raiul, să fie-un deal cu vii,
Cu prune cum e bruma şi mere arămii.
De-asupra lui să zboare cu frunza cea dintâi
Un stol de păsări albe vâslind prin zări pustii,
Ţipând a toamnă lungă ca dorul meu să-l ştii.

De-o fi să fie raiul, să fie-un câmp de nea,
Să scânteie zăpada aprinsă stea cu stea
Şi zurgălăi de sănii să sune cum suna
In ţara mea pe vremuri copilăria mea
Când toată tinereţea, iubire, te-aştepta.

OCTOMVRIE

Rodit se 'ndoaie ramul şi mâna se ridică
Deschisă ca o cupă sfinţită pentru har,
Căci vine iarăşi vremea când frunza cea mai mică
Primeşte dela Domnul al aripelor dar.

Se leagănă prin aer ce-a fost sortit ţărână,
Ce-a fost pe sus lumină se lasă la pământ.
De-acuma sună ceasul să mergem mână 'n mână
Şi ce privim să fie blagoslovit şi sfânt.

Şi aerul şi-amurgul sunt numai amintire.
E vinul de-altădată al anilor din noi.
Mă leagă raza toamnei de tine cu dulci fire
Atât de vechi că 'n umbra privirii le cred noi.

Dar pasărea căzută pe iarbă ca o frunză
Sub paşii tăi se 'nalţă în tremur lung de sbor
Şi frunza de pe vânturi coboară să se-ascunză
Cu foşnet surd sub pasu-mi îngreuiat de dor.

SEARĂ PASCALĂ

Pe grâul nou al primăverii
Se 'ntinde noaptea tot mai mare
Când stele încolţesc din taina
Semănăturilor cereşti.
Plutind se lasă porumbieii
Şi rugi prind aripi la altare
De Paşti în mănăstiri păstrate
Prin flori de pruni şi de cireşi.

Ce-a fost în zare zid de flăcări
Se face aur de lumină
Şi ce-a fost rază tremurată
Se stinge 'n svon de clopot lung.
In drumul vremii, gârbovite
Stau sălciile de se'nchină
La piatra crucilor săpată
Pe la fântâni cu cer rotund.

De-odată pe livezi în floare
S'aşterne înflorirea lunii.
Pe axa lui rotind, pământul
Ţi-aduce ziua lui Hristos
Şi 'n casa cu pridvor şi straşini
Sub care cuibăresc lăstunii,
Cu ou încondeiat te-aşteaptă
Copilul ei, cel mai frumos.

ICOANĂ PE STICLĂ

Pe-această sticlă clară ca faţa unui iaz,
Voi aşeza sus cerul cu stele pe grumaz.
Voi strânge jos: zăpadă, pârâuri de cleştar,
Copaci de promoroacă şi pârtii de hotar.
Voi zugrăvi în zare, albi, munţii. Pe un dâmb
Păstorii plini de spaimă şi steaua cu sbor strâmb.
In colţul dimpotrivă, voi însemna — să-i ştii —
Trei Crai pe trei cămile ca umbre albăstrii.
In inima icoanei un staul voi picta
Şi 'ntr'însul Preacurata pe Prunc s'o apleca:
O salcie prin ape cu frunzele pe-o stea.
De-o parte şi de alta un bou şi un asin
Vor aştepta la iesle minunile ce vin,
Şi voi lăsa să pice pe-acoperiş de stuh
Porumbul alb ce-aduce în aripi Sfântul Duh.

ASSISI

Se 'naltă chiparosul, columbele coboară.
Din cer albesc năframe pe-albastre amintiri.
Assisi. Angelùsul prin seara sfântă sboară.
Deschide-te în mine fântână de iubiri.

Tu, Umbrie, din unda tăcerii franciscane,
Iar tu, în piatră dură şi 'n vis puternic prins,
Vas cu trei punţi legate de ceruri prin otgoane
De raze ce în aur amurgitor s'au stins.

Vas-cruce, San Francesco, tras la liman de rugă,
Stigmatele în trupu-mi imprimă-le: sărut
Mistuitor, din care păcatele să fugă.
Prin zori de lumi cu Giotto aicea m'am născut.

De prin măslini şi astăzi mă chiamă Santa Chiara.
O turlă sună salbe de binecuvântări.
Din San Rufin pogoară pioasă înserarea.
Spre porumbarul crucii revin pierdute zări.

Senină pace, miere a zilei care moare,
Inmărmurind, pe munte şi 'n mine singur schit,
Voi *carceri* în focul săgeţilor de soare,
Tu, inimă străpunsă de fierul fericit.

TOLEDO

In soarele amiezii rotesc încet ereţii.
Prin stânci adoarme Tagul cu ape de metal.
Pe munţi pleşuvi asinii pasc praful şi scaeţii.
Din stânca vremii creşte Toledo vertical.

Un gând de piatră 'nfruntă viaţa pe vecie,
Tot verdele din lume aicea a pălit.
Credinţa din cenuşă uluitor învie
In suflet singuratic pe-un munte pustiit.

O, numai suflet şi blocuri de tăcere,
Toledo, numai piatră, încremenit auz,
Când inima 'n cunună de spini pe Domnu-l cere
Pe crucea răstignirii de veci, în Santa Cruz.

In umbra mănăstirii El Greco îţi dă harul:
Toledo reînvie în contele Orgaz.
Dar un monah şi-a mistuit tot jarul
Din ochi. Şi te priveşte cu moartea pe obraz.

NORUL

Tot cerul în amurg îşi limpezise
Albastrul ud, acuma mai adânc.
Se liniştise vântul. Era pace
Pe ţărmul dintre ape şi câmpii.
Iar ploaia cu o mie de fuioare
Foşnindu-şi fuga peste lanuri verzi
Lăsase doar să tremure departe
Ţesut dintr'o urzeală de lumină
Un curcubeu târziu care sfârşea.
Pe drumul strâmt ce duce pe nisipuri
Tăceam mergând spre casă cu copiii,
Şi ne-am oprit miraţi cum nu se poate,
Căci sborul lui puternic îl purta
Pe mare şi cu aripe tivite
De soare roş, venea vâslind văzduhul.
« Un nor » am spus « e doar un nor ». Dar sigur
Nu sunt nici azi, căci vântul era mort.
Sbura greoi şi parcă da din aripi
Rotindu-se domol în cercuri rare,
Şi i-am văzut atunci sub piept o rană
Prin care raze roşii se scurgeau
Prelinse 'ncet ca picături de sânge.
Deodată se opri stingher şi mare,
Atât de singur că părea un zeu.
Apoi lăsându-şi gâtul alb pe spate,
Cu capul moale aplecat în moarte,
Alunecă învolburat pe mare.

Şi spuma mării se făcu de purpur
Când aripa lui frântă o atinse,
Şi valul se făcu de aur vânăt
Strălucitorul trup când se topi.
Iar noi încremeniţi priveam apusul,
Albastrul sfânt al cerului adânc.
Se liniştise totul. Era pace.
Din pleoapa zării luneca pe ape
O lacrimă de-argint, întâia stea.

DANSATOAREA

Pe plaja unde valurile joacă,
Intr'un vârtej de soare cum a stat,
Ca o coloană vie îşi îmbracă
In raze trupul încordat.

Apoi c'un singur gest lăsând să cadă
Lumina ca un văl uluitor
Din împietrirea coapsei de zăpadă
La degetul dela picior,

Desfăşurându-şi şarpele, mişcarea
Deodată o cuprinse pân'la gât.
Dar ochii ei păstrându-şi nepăsarea,
Străini de joc, n'au coborît.

INSCRIPȚIE VOTIVĂ

La groapa celei albe sub văl de dansatoare
Al cărui pas ușure n'ar fi culcat un crin,
Nu vreau cernind cenușă de strofe pieritoare
Să las pioase lacrimi, nici limpede suspin.

Un sarcofag în piatră s'o învelească rece.
Ca orice ritm de gânduri piciorul ei mai sfânt,
Să-și joace nemișcarea prin veacul care trece,
Când umbra umbrei noastre va fi suflată 'n vânt.

Să se cufunde 'n vreme, în apele-i verzuie,
Ca până' la visătorul dintr'un muzeu tăcut,
Cu vrajă împietrită clar forma ei să suie.
Dar tremurata umbră pe umărul pierdut?

Dar părul? legănarea de soare a privirii?
Obrazul ca o floare de nufăr prins în mâni?
Ce marmură, ce piatră e'n stare nemuririi
S'o dee, când țăranii deapururea rămân!

Nu cântece, nici lacrimi, nici marmură — ci doară
Un pumn de micșunele plăpânde voi svârli,
Parfumul lor să-l țină cenușa ei ușoară
Precum în gol de suflet năluci de bucurii.

VEGHIE

Inveţi cu greu răcoarea zăpezii ne 'ncepute.
Cald părul tău prin perini mai lasă tremurat
Lumină pe odihna pleoapelor căzute
Şi umbre moi pe braţul ce încă n'a 'nghieţat.

Pe degete, pe mână mai pică o căldură
De lacrime spuzite în doruri şi iubiri.
Dar uită-le: sunt ceaţă pierdută pe măsură
Ce intri în statuia pustie de-amintiri.

Reci limpezile linişti te 'ncearcă şi prind coajă
Pe frăgezimea feţii cu flori de mărgărint.
Adormi azi adormirea cea mare, ca 'ntr'o vrajă
Mi te-ai schimbat la faţă suflată în argint.

Desăvârşit .profilul tău cel etern îmi scapă,
Reintră sfânt în lumea pe care n'am puteri.
La ţărmul meu zadarnic te mai veghiez. O apă
Tot mai deplin te fură de chipul tău de ieri.

ELEGIE IN PĂDURE

In vale iar tălăngile răsună
Şi pier sunând a vremuri vechi pe drumul
De toamnă, ce coboară către ţară...
Rămâne muntele pustiu şi singur.
Făgetul e de aur, numai brazii
Stau pururi verzi pe cerul mai albastru.
In codru ghionoaia bate toaca
Grăbit, şi toaca schitului răspunde.
Şi nu mai ştii de-o vreme: e monahul
Sau pasărea ce-şi spune rugăciunea.
Dar au tăcut ca să înceapă vântul.
Ca un izvor cu ape şopotite
El curge tot mai lin, tot mai departe
In liniştea înaltă care-l soarbe.
Amurgul a intrat în codru, calcă
Pe foi uscate paşii de lumină,
Şi un ecou deodată se trezeşte
Din somn adânc ca să adoarmă 'n vale.

De-acuma lasă-mă să sui la munte.
Păstor de zile grele şi de gânduri,
Să mă opresc la stâna părăsită,
Să-mi număr turma grijelor în tihnă,
Să sun domol din fluer să-mi adoarmă
Durerea, o mioară, la picioare.
Să-mi pun urechea la pământ s'audă
Surd inima pământului cum bate,

Şi ochii să-i ridic pe culmi să vadă
Intâia stea crescând mereu lumina
Ce tremură aprinsă la icoana
De sticlă şi de taină a tăriei.
Şi mai târziu, rotindu-se, să prindă
Sus zodiile cerului în care
Stă scris de când e lumea soarta lumii
Şi soarta pasării şi soarta frunzei
Şi soarta muntelui şi soarta mea.

ELEGIE IN TOAMNĂ

Stă vântul deodată pe iazuri, şi stelele toamnei.
Vâslind din aripe bătrâne ca ziua şi noaptea,
Un stol se înşiră de ducă sub zodii, dar nimeni
Nu ştie să răstălmăcească azi semnele firii.
Şi fumul rămâne albastru pe sate şi frunza
Rămâne pe umăr uşor ca o mână uitată
Şi timpul se-adună, cenuşă, în ornicul serii.
Aleea cotită te-aduce de unde plecase.
Bătrânul găseşte într'însul flăcăul din vremuri.
Păstori au venit dela munte, proptiţi în toiege
Intreabă luceafărul care luceşte pe staul.
Dulăii cu botul pe labe le stau la picioare
Şi turmele lor, împietrite, s'au strâns pentru
[noapte.
O lampă se-aprinde în casă şi omul deschide
Iar cartea cea sfântă, citeşte iar slovele sfinte.
Femeia întinde pe masă o pânză curată
Şi frânge iar pâinea şi varsă iar vinul. Copilul
Priveşte icoana, icoana priveşte copilul.
In poartă aşteaptă ologul şi orbul şopteşte:
« La cină am stat în Emaus şi astăzi cu Domnul ».
Dar nimeni nu vede minunea, n'aude cuvântul,
Şi totul rămâne în lume, doar aripa sboară.

ELEGIE IN FAŢA MĂRII

In faţa mării iată-mă, în faţa
Desăvârşirii cerului pe ape
Fără sfârşit... Desgrăniţarea iat'o
Şi sufletul cu aripă de spumă
Pe valuri vii vestind vuirea verde-a
Furtunilor sub norul de cerneală
Venind din zări. In faţa mării stau ca
Un stâlp de lut. Pe tălpi purtând ţărâna
Ogorului, pe frunte praful holdei,
In sânge neamul morţilor ducându-l.
Aici pe ţărmul vechi de unde 'ncepe
Sămânţa vântului pe brazda apei
Şi jocul norilor şi sbor de stoluri
In unghi deschis cu vremea şi cu visul.
Ce-mi poate-aicea secera şi sapa
Şi plugul tras de opintirea vitei?
Aici ce-mi folosesc grâu şi secară?
Stau şi privesc, ajuns la căpătâiul
Pământului din mine. Singur, fără
Moştenitor ca să-mi adune sarea
Durerii de pe apele amare.
Stau şi socot, înfipt cu rădăcina
Piciorului în humă grea, cu frunza
Mea slobodă pe vânturi. Pescăruşii
Furtunilor se duc ţipând — Stau stâncă
In murmur lung de valuri prăbuşite
Şi tot ascult, pe ţărmul cel din urmă,
La glasul morţii şi la glasul mării.

ELEGIE PENTRU MINE

Amurgul cade. Toamna şi ornicul se 'ntoarce.
Viaţa îşi răstoarnă nisipul vremii. Totul
Se 'ntunecă, se 'nchide. Da, ado lampa. Prinde
De geana umbrei ochiul luminii. Dă privirii
Ce-mi scapă, alta care să-mi tremure pe suflet
Cum tremură o rază de soare în aleea
De ulmi primăvăratici pe piatra ce aşteaptă
In umbră, clipa albă.

Ia-mi cartea. Ia-mi ierbarul
De buchii moarte. Masca tiparului mi-o smulge,
Sub care îmi tânjeşte ca un obraz fiinţa
Curată a simţirii. Abecedarul rupe-l.
Văratec cum e cerul cu zodii ne'nţelese,
Ce-aduc de sus norocul sau prăvălesc năpasta,
Pe pagină să crească neîncepute semne.
Abecedarul uită-l, l-a împietrit cititul.
Vreau proaspăt, viu, cuvântul, şi gol, aşa cum sare
Din spuma mării sprinten băiatul cu sirena
Pe braţe. Sperioasă, o clipă mai păstrează
Minunea unei naşteri străină de dorinţa
Ce-o chiamă. Pe nisipuri se sbate un delfin.
Şi un băiat îşi pleacă urechea iar pe scoică
Să mai audă 'n suflet vecii. Atât rămâne.

In suflet, mai departe — în zarea lui, acolo
Privesc din umbră jocul cuvântului. Vocala
O văd, şi văd consoana, aşa cum prinzi cu spaimă,

Copil fiind, în codri, împerecchierea stranie
A unor zei de care n'ai bănuit nimica.
Acolo văd cuvântul, nu umbra lui: conturul
Acela de cerneală, ci miezul taínei însuşi:
Un arc întins de sunet să săgeteze fuga
Ce-şi profilează forma pe stâncile simţirii,
Un pas, un sbor, un dor, un vas cu amintire,
O urnă... Nu. Mai bine o dansatoare albă,
Marame lungi ţesute cu socoteli subţiri,
Ca să răsară goală şi iar să se 'nvelească,
O statue în umbre, în melodia vie
Ce-o poartă 'n mine.

Vino cu lampa 'n mână. Prinde
De geana umbrei ochiul luminii. Dă-mi privirea.
Nici un cuvânt. Dă-mi sufletul. Atât rămâne.

A DOUA ELEGIE

In faţa mea, la masă, băiatul meu citeşte
Cu fruntea încreţită puţin de încordarea
Ce-l face să urmeze povestea. Raza lămpii
Uşure îl atinge pe păr bălai şi geana
Lui lungă dă o umbră. E fiul meu. Deasupra-i
Mă văd copil, de-o vârstă, în cadrul dealtădată.
Citesc şi eu la lampă. Mi-e fruntea încreţită
Puţin de încordarea povestei începute.
Am păr bălai. Am gene prea lungi, umbrind [privirea.
In ape limpezi ramul mai bine nu-şi răspunde
De cum viaţa nouă oglindă poza veche.
Sunt eu acel din faţă? E el cel din perete?
Cum? Glasul meu de-atuncia, îmi spune astăzi: [tată.
Dar vremea? Unde-i vremea? O caut şi e lipsă.
Sunt ca un om ce urcă pe munte şi se-opreşte
Sub zid de stânci să strige ecoului un nume,
Şi 'nfricoşat aude ecoul că-i aruncă
Alt nume.
Unde-i vremea? Unde s'a dus? Să vie.
Cenuşa să i-o scurgă clepsidra. Calendarul
Să-şi lase 'n vântul toamnei iar foile foşnite
In drumul ei. Tic-tacul ceasornicului bată
Cu inima-i de-avalma în pieptul meu. In sânge
Vuiască valu-i vajnic. Dar unde e? Să vie.

Cu păr bălai în faţa-mi, copil, citesc sub lampă.
In poza din perete, cu păr bălai, citeşte

De-atâţia ani băiatul meu mic. Să vie vremea!
Să izvorească tainic şi turbure să curgă
Intre copilul de-astăzi şi cel de ieri. Ce singur,
Ce nesfârşit de singur, aştept aici. Ştiu: totul
M-a părăsit. Sunt singur în trupul meu, cum singur
Sta Robinson Crusoe într'un ostrov pe mare.
Chiar fiul meu cu ochii-mi nu poate să-mi zărească
In vârful de prăjină semnalul nalt, de pânză,
Cum flutură, cum chiamă. In zare nimeni. Vremea
Cu fumul ei de-o clipă pe cerul veşnic. Marea
Şi marea, iarăşi marea, şi marea pretutindeni.
Zadarnic. Nici o punte. Dă-mi mâna. Ce departe
Mai tremuri. Ţine-mi mâna.
E mâna mea. Sunt singur.

A TREIA ELEGIE

Deodată seara. Poarta deschisă: câmpul, cerul
Şi 'n umbră, colo, steaua de-amurg. Deodată seara
Albastră, cum e apa albastră din acvarium,
Umplând odaia. Curge pe mobile, pe umăr,
Pe mână. Valu-i mişcă în unduiri prin gânduri,
Se sparge 'n zid, revine, se sparge iar, nălucă,
Departe, pretutindeni. Rămâne în oglindă
Prin apă fruntea albă alunecând. Se 'nchide
Pleoapa, se deschide, recade iar. Pe semne
S'a înecat acolo un om tăcut. Departe
Cu inima în mine mai bate surd. Să intre.
Eşti tu? Sunt eu. Ia-mi trupul. E mut. E o păpuşă
De pâslă părăsită pe un divan. Sunt rupte
Doar sforile. Primeşte-l de-acuma pentru noapte.
Ţi-l dau, să faci cu dânsul ce vrei. Eşti regisorul.

Pe vremea dealtădată, copil, am zărit visul.
Era la panorama dintâi, mi-aduc aminte,
Un măscărici uşure ca un balon ce sue
Şi cade iar să sară mai sus şi 'n ceruri scapă.
Purta pe faţa-i albă de clown o mască toată
De aur. Era luna? Nu ştiu. Era de sticlă
Şi strălucia ca luna de sfânt şi era vară
Cu greeri mulţi. Comete încălecau pe noapte.
Şi el juca pe-o rază. De sârmă? Nu. Pe-o rază
De aur în lumină încolăcit. Ştiu bine:
Intâiul vis.

Stai. Nu vreau astfel. Vreau altfel, altfel.
Aceasta nu-i măsura de-atunci, nici jocul nu e,
Nici cântecul. E tactul cel trist de când e lumea
Al inimii, al morţii. Ascultă-mă, nu-i visul.

In haina ta de piele ce vrei, burghez cuminte,
Cu gestul frânt din leagăn şi calcule tocite
De veacuri ca prundişul de ape repezi? Spune.
Nu mai zâmbi în valsul grotesc; cu mulţumire
Nu mă privi ca dintr'o fotografie ştearsă.
In lături! Dar rânjeşte. In lături! Dar rămâne.
Se 'nchină şi se 'nclină, se strânge şi se plânge,
Salută şi sărută, iubeşte şi boleşte,
Şi dă din cap ca mine şi dă din mâni ca mine,
In pantomina oarbă.

Destul, Destul. Opreşte.
— Cândva la panoramă, copil, am zărit visul.
Purta pe faţa-i albă... lumina lunii... albe...

Deodată ziua. Poarta deschisă: câmpul, cerul
Şi 'n umbră, colo, gândul dintâi atins de-o rază
Fugerător deodată. Un sbor de ciocârlie
Din praştia luminei în suflet săgetând.

A PATRA ELEGIE

Pe drumul vechi pe care se lasă toamna: fumul
Sătucului din vale urcând la dreapta, fumul
La stânga mea pe ceruri al unui stol, departe.
Şi eu aici în golul vieţii. Singur între
Pământul ce rămâne şi zilele ce sboară
In anotimpul tainic. Cu greul meu, cu pasul
Ce sună surd de parcă mă urmăreşte pulsul
Străvechiului meu sânge foşnind a veşnicie,
Gonindu-mă din astăzi spre nicăeri. Cu gândul
Cules de mult, cum este cules tot câmpu 'n toamna
Târzie unde stărui. Aud prin ceaţa serii,
Din sat, lătratul jalnic al câinelui în lanţuri,
Din cer, tot mai în zare, sfâşietorul ţipăt
Al păsării pornite spre pribegie. Unde
Să merg de-acum? Pe cine să mai aştept? In iarnă
La staul se întoarce asin şi bou s'aştepte
Pre Domnu 'n scutec. Singur pe pragul îndoelii,
Pe pragul veşniciei şi-al vremilor mai singur,
M'opresc să-mi aflu calea adevărată: fumul
Sătucului din vale pierind la dreapta, fumul
Topindu-se la stânga cu stolul meu în zare.
Şi eu aici. Dar umbra se 'ntinde, ziua scade.

ȚĂRM SUDIC

Nisipul cald oprise luntrea. Valul
Se trase înapoi și legănatul
Adormitor pierì treptat pe plajă.
Din țărm la piscu 'n nouri, sub frunzișul
Pădurilor de palme, nesfârșite
Tăceri pândeau. Și coborând cu frică,
Străinii au îmbrățișat pământul.
Și răsturnând din luntre împletitul
Șirag de flori trandafirii și fructe
De purpură cu miezul de migdală,
Au ridicat un rug pe țărmul mării
Cu lemnul bun mirositor din insuli.
Și rânduind, ce au adus, pe frunze,
S'au așezat cu fața către apă
Privind cum fumul jertfei își înalță
Palmierul încărcat de mirodenii,
Să-i știe zeul. Seara se pogoară:
Un văl de foc așterne peste mare.
Tot aurul topit pe ape arde,
Se stinge în cenușa înnoptării.
Dar ei ca umbre stau să vie zeul.
Au tresărit. O nucă grea de cocos,
Căzând din foi, s'a descojit cu sgomot.
Tăcerea crește iar. Stau iar ca idoli
Străvechi, adânc înfășurați în taină,
Cu golul larg al liniștei în suflet.
Plutirea unei aripi se aude
Abia. Luna se revarsă albă,
Și fără vânt o adiere trece.
Se mișcă straniu umbra unei palme.

ȚARM PIERDUT

1927—1941

HELLADĂ

Stă marea ca o treaptă de senin
Pe care urcă insula 'n lumină,
Şi templul din pădurea de măslin
Se 'nalţă gol şi viu ca o tulpină.

Coloane, trupuri netede de zei
In care sângele s'a făcut soare,
Colunii lângă ele îmi sunt grei:
Nu pasărea ci piatra o să sboare.

Lăsaţi-mă să vin iar la părinţi.
Doar clipa mea se cerne cenuşie,
Doar lutul meu se surpă 'n suferinţi.
Aici lumina dăruie vecie

Pe friza vieţii unde în alai
Fecioare vin cu vas rotund pe umăr
Şi călăreţi semeţi strunează cai
Şi dansatoare saltă 'n tact şi număr,

Pe stela morţii unde un bătrân
Senin întinde dreapta împăcată
Flăcăului răpus râzând păgân —
Pe marea ca o liră încordată.

SUNIUM

Vaporul nostru alb plutea
Ca pasărea pe val,
Un cer albastru se-oglindea
Pe marea de cristal,

O, Sunium, când ţi-am aflat,
Sus, pe un ţărm abrupt,
De-un neam senin în alb sculptat,
Aerian şi rupt,

Pe stâncă templul tău urcând
Cu tot trecutul viu,
Cum se înalţă sfântul gând
Pe un altar pustiu.

De mări viorii, de ceruri vii
Unite 'n mintea mea,
Vor străjui, vor stărui
Coloanele de nea.

HIMET

Profanat de nici o casă,
Umilit de nici un templu,
Munte gol, te rog mă lasă
Forma pură să-ţi contemplu.

Zeii n'au voit s'ascundă
Cu păduri şi umbră moale
Fruntea naltă şi rotundă,
Umerile tale goale.

Dar lipsit de vre-o podoabă,
Soarele îl ai şi cerul
Şi Athena ca o roabă
Să-ţi învăluie misterul.

Lasă barbarii să vină,
Din ţări triste, de departe!
De durerea ta senină
Cum vrei tu să aibă parte?

Cum vrei tu să înţeleagă
Luminoasa 'nvăţătură,
Când în suflet besna-i leagă
Tot de patimi şi de ură,

Dar îngăduie-mi doar mie,
Care cred în cer cu soare,
Să-ţi aştern o poezie
Ca şi umbrele uşoare

Când amurgul mi le scoate
Şi le 'ntinde pe 'ndelete
Până noaptea le ia toate,
Munte, plin de violete!

DAFNI

Mânăstire ancorată pe pământul lui Apollo,
Dafni, sfinte cărămizi,
Cine va reda vreodată sufletului meu de-acolo
Umbrele de chiparizi,

Cerul dimineţii clasic conturat cum e o cupă
De lumină cu argint,
Şi în inimi călătoare dorul primăverii după
Eleusis şi Corint!

Cine va suna talanga turmelor de pe coline
Ca 'ntr'un viers de Theocrit,
Şi în curte printre dafini va lega—o, Dafni!—cine
Maci de sânge pe granit?

Mai trăiesc ca altădată zeii veşnici, mânăstire,
Şi zadarnic ai cuprins,
Ca s'o răstigneşti sub cruce, o coloană. Stă subţire,
Pururi vie, cu trup nins,

Cu trup neted, cu trup tânăr în divină nepăsare
Ca pe vremea când purta
Peste frunte o metopă şi o friză pe spinare —
Dă-mi, coloană, pacea ta!

Şi 'nflorită printre pietre, floarea morţii, asfodelă,
Mă învaţă cum să fiu
Ca să seamăn după moarte cu sculptaţii pe o stelă
Din Cheramicul pustiu.

Iar tu zeu al poeziei, o, Apollo, mă îndrumă
Ca să scap biruitor,
Căci în naos, ce patetic, cu durerea-i mă sugrumă
Tragicul Pantocrator.

ACROCORINT

Clopoțeii caprelor sunau răcoare
De ape vii printre măslini și eucalipți,
Pe când pe golf ardeau ca portocale
In legănare pânzele fierbinți...

Patriarhal platanul pentru oaspe
Chiema în frunze umbra la ospăț.
Pe foi de brustur: brânză, în blid: lapte,
Ne-au dat păstori străvechi cu port semeț.

Băiatul oacheș lua de coarne țapul negru —
Se arcuiau pe zarea altui veac.
Trosnea uscat din ace pin și cedru
Sau svon de greer sub frunziș sărac.

Din coaja inimii rănite da rășină,
Prelinsă vreme, lacrimă de chihlimbar...
O singură coloană în lumină
Purta pe cap amiaza ca un dar.

EPIDAUR

— Teatrul antic —

Pe cer se perindă lin nourii şi
Azurul adânc, spălat de lumină.
Pe trepte se-aşează tăcute, pe rând,
Când umbra, când raza senină.

Pădurea în juru-mi şi-adună şi ea
Un fraged obraz de ramură verde.
Şi trunchiul şi muşchiul şi frunza privesc,
Doar veacul privirea îşi pierde.

Eschile, Sofocle, aici nu s'au stins
Şi glasul le tremură 'n aer —
Şi mierlele flueră coruri de mult
Şi vântul, străvechiul lor vaer.

Teatrul pustiu e umplut azi de zei
Cu trup străveziu de vecie.
In piatră, în plantă şi 'n pieptu-mi la fel
Fierbintele suflu adie.

OLIMPIA

Albe coloane, zei reci,
Trupuri fără de pată,
Frunză cu freamăt de veci,
Vreme nedeslegată.

Ram de măslin milenar,
Umbre plăpânde şi azi,
Ape şoptind în cleştar,
Nu v'aţi schimbat la obraz.

Stai ca o stană şi tu —
Lepezi om şi viaţă,
Totul când straniu stătu
Tânăr, plin de verdeaţă.

Mieii priori i-au păscut
Fluere fără de moarte.
Albe coloane sunt scut
Celor ce vin de departe.

DELFI

In spate zid de stâncă arde 'n cer
Pe care torc cununi vı lturii.
În faţă, prăvălită 'n golful clar,
Umbrirea verde stinsă a pădurii.

Sfinţită de oracol şi altar,
Pieziş o rază taie înserarea.
Şi cum coboară caprele şi pier,
Cresc clopoţei din vreme, ca izvoare.

Lumina peste marmure dă maci,
Dar grabnic înnoptarea le culege
Şi trupuri de coloane stau ca magi
Să 'nfrunte visul, veacul să-l deslege.

E umbra timpului, pe care şed
Sub Fedriadele nemuritoare.
Teatru, stadiu, temple — nu-i mai văd:
Apollo sună 'n mine viers de soare.

ASFODELA

Pe culme trei coloane de porfir
Și printre ele cerul până 'n zarea
Intinsă de lumină ca un fir,
Și — ca o lespede — departe, marea.

Incremeniți, toți munții violeți.
Nici un copac și văi pustii de apă.
Iubită și de morți și de poeți,
O asfodelă printre stânci ce crapă.

O asfodelă singură stă scut
Și tainei și credințelor surpate.
Cu rădăcina prinsă în trecut,
Ea înflorește în eternitate.

Barbàr, venit aicea să mă 'nchin,
Din tot ce-a fost am mai găsit o floare.
O las să înflorească. Și senin
Reiau toiagul vremii călătoare.

INSULA

Amurgul lăsase pe ape lungi plete de aur şi umbră
Când îi zărirăm măslinii şi munţii albaştri pe cer,
Când adieri cu mireasma răşinei şi algei uscate,
Vestind egeica stâncă, vrăjiră născare de zei.
In sborul ei luntrea cu pânză legase ca pescăruşul
O aripă albă de pacea cleştarului neţărmurit —
Şi iată şi plaja, pârâul sărind de pe prunduri la vale
Cu murmur umbrit de milenii pierind în imense
[tăceri.
Şi fete în alb spălau lâna în apă curată de munte,
Şi una, bălaie ca luna, mai mândră ca toate, zâmbi
Şi glasul melodic îmi spuse: «De eşti prea vicleanul
[Ulisse
Sosit din Troada, la mine, străine, fii bine venit».
Şi glasul tăcu ca prin farmec, de parcă nicicând
[nu sunase.
Dar unde e nimfa Calipso? dar unde, fecioa-
[rele ei?...
Pasc linişti nemaivisate pe ţărmul zărilor clare
Din care vinete piscuri brumate de visuri răsar.
Un nor cu pene de flăcări mai fâlfâie foc până cade
Departe, ca pasărea stinsă de dor, istovită de drum.
Pe când izvorînd din legende mai vechi decât
[vremea,
Tăcutele stele se duc cu paşi de lumină pe mări.

PĂSTOR IONIAN

Pe plaja 'n arc de soare, unde marea
Cu val rotund de mii de ani a stat,
Ii văd, lungit pe-o rână, doar spinarea
Şi trupul gol în bronz turnat.

Din naiul dus la gură, apriline
Chiemări se pierd cu sunet de izvor.
Pasc capre pe uscatele coline
De piatră sub azur dogoritor.

Şi vremea a încremenit sculptată,
Dar trunchiul unui pin a tresărit,
Sub coajă desvelind un piept de fată
Şi un suspin cu plâns înăbuşit.

Pe când în marea limpede, în care
Prin scoici şi alge peştii fug şi vin,
Misterios din umbre vii răsare
Un zeu tăcut, ca un delfin.

CENTAURUL BĂTRÂN

Când soarele pieziş se lasă 'n mare
Şi umbrele alunecă pe munte,
Din patul lui de frunză şi de cetini,
Centaurul bătrân se 'nalţă 'n codrul
De aur al amurgului. E singur.
Ii curge barba peste piept cum curge
Pe pieptul stâncii un şuvoi de apă.
Sprâncenele stufoase îi acopăr'
Lumina ochilor ce altădată
Zăriră neamul zeilor de-un sânge,
De-un grai cu neamul lui. Acum zadarnic
Urechea iscodeşte să audă
In vântul cald plăpânda răsuflare
De nimfe 'nlănţuite pentru-o noapte.
Incet copita lui se depărtează
Suind greoi la munte cu uitarea.

Păstorii din Olimp, când vine toamna
Şi când în caravane lungi coboară
Pe drumuri povârnite de pădure
Măgarii lor şi oile şi câinii,
Prin frunzele rărite îi ghiciră
Făptura-i uriaşă. Primăvara
Copiii care vin la fragi văzură
In frica lor o namilă de spaimă.
Dumbrava îl ascunde. Prin desişuri
Dihăniile, doar ele, îi ulmează
Cu teamă urma şi se trag din cale-i.

Şi-l pomenesc în satele din vale,
In mână cu fuiorul alb de lână,
Nevestele muntenilor în şoaptă.
Şi tot mai rar se-aude de Centaur,
Şi tot mai mult se înveleşte 'n umbra
Legendei şi 'n Olimp se risipeşte.

PRINOS

Din jghiabul nalt al şipotului până
Pe stânca învelită cu muşchi verde,
Legându-şi arcul, apa săgetează
Lumină prin penumbrele pădurii.
Alăturea altarul. Piatra veche
Din săpătura ştearsă mai păstrează
Doar păcurarul tânăr care duce
Pe braţe mielul alb cu lână creaţă,
Doar fata mlădioasă care suflă
In două fluere prelungi şi fata
Ce poartă în mers lin un coş cu poame.
Lung vălul le mai flutură pe şolduri.
Şi nimeni altul.
Sub frunză apa nouă se perindă.
Pustiul altor vremuri se aşterne.

BUST ANTIC

De peste coama veacurilor iată-l
Ieșit din spuma vremii pân' la mine,
Un singur cap de marmură gălbuie
Păstrând lumina cerului, seninul
Lăuntric al făpturilor Helladei.
Poseidon e, un Faun sau Socrate.
In părul inelat cornița crește,
Dar fruntea larg boltită chiamă gândul.
Sub nasul rupt puțin ce gură-amară!
De mult iertară ochii. Barba curge
Pe pieptul spart, în valuri împăcate
De zeii ce-au păzit Arhipelagul.
Acum pe scrinul negru stă 'n odaia
In care-am strâns pe rafturi ani de-a-rândul
Pe toți poeții dragi în cărți iubite.

ŢĂRM PIERDUT

Mai suflă 'n scoici prelung tritonii mării,
Sirena îşi mai stoarce păr de alge,
Zei goi şi mai frumoşi ca muritorii
Adastă încă pe un ţărm cu soare.
Dionisos tot mai culege viţa, tainic
Mai duce Pan o trestie la gură
Şi tot mai cade binecuvântarea
Lor grea de rod pe floare şi pe turmă.
Ce a legat odată pururi leagă —
Şi cântecul ce l-au pornit pe aripi
De vânturi nu-l opreşte nici o vrajă...

Stau munţi cu chiparoşi pe cer, pe mare.
Păstorii de milenii zic din fluer.
Fecioare la fântână tot aşteaptă,
De mii de ani, urciorul să se umple.
De mii de ani, pescarii mai ridică
Pe luntre pânza lor triunghiulară...
Şi valul vechiu nu cade niciodată,
Dar alb de spume murmură într'una.
Nechează caii soarelui pe mare:
Intinereşte lumea şi lumina —
Şi limpezită linişte se lasă
Când ei tăcuţi se pierd sub cerul zării
In umbre potcovite cu lumină.
Şi pretutindeni fumul se ridică
Crescând în tremur paşnic de tulpine
Din ruguri pentru jertfa hotărîtă.

Dar trei flăcăi ţinându-se de mână,
Pe când deoparte unul cântă 'n frunză,
In armonia zilei şi a umbrei,
Pios ritmează pasul fericirii,
Şi altul dintr'un laur rupând ramuri,
Stă singur şi senin se încunună,
Privind cu ochi eterni la cer, la mare,
La jocul fără seamăn al luminii
Pe dimineaţa ne 'nceputâ-a lumii.

Şi zei cuminţi păzesc la stăvilare
Ca vremea potolită să rămână,
Cu val curat purtând pământ şi ceruri;
Veghează zei puternici să nu scape
Fugara şi nebună să nu 'nfrângă
Eterne legi, surpând în haos totul.

INSULĂ

Cu fruntea ei tăiată 'n marmor clar,
Cu păru 'ntunecatelor păduri,
Sibilă murmurând din mii de guri
Oracole uitate de pescar,

Stă insula pe marea din bătrâni.
Pâraele de munte își dau brânci,
Alunecă și cad și râd pe stânci
Și duc trupșorul nimfelor pe mâni.

Sonor fântâni în amfore mai curg,
Tot spală pânza fetele la mal,
Și 'n ape limpezi prinsă în cristal
Nausicaa se scaldă în amurg.

Ulisse, unde e corabia ta
Să ancoreze 'n golful ăsta mic?
Sub cerul clasic n'a murit nimic
Și ce-a cântat Homer, va mai cânta.

CICLADELE

Cu limpedea 'ncrețire a mărilor revine
Lin primăvara lumii pe vânturi înapoi,
Şi prin oglinzi cu sare, purtând panere pline
De foc de oleandri, de rodii şi de foi,
Surorile ridică iar frunțile, senine
Păşind cu tălpi de stâncă pe valurile moi.

Corabia străveche cu pânza ei pătrată,
O căutați zadarnic, zeițelor, prin zări.
Dau ramuri şi dau muguri din puntea îngropată
Pe plaja unde valul vrăjeşte a uitări.
Dar unde e Ulisse, ce v'a fost drag odată,
Şi Troia unde este, stăpâna peste mări?

S'a prăpădit Helena, frumoasa pentru care
Atâția regi căzură, în floarea vârstei lor.
Prin vânturi pescăruşii tot țipă a pierzare —
Surd valul se răstoarnă prin vremuri vuitor
Şi una câte una solemn reintră 'n zare
Cicladele cu trup nemuritor...

M I T

Insulă, pierdută colo 'n mări
De micşunele, aur şi amurg,
Insulă, vrăjită din visări,
Deasupra-ţi vânturile curg
In melodii murmurătoare de pârâu.
Insulă, în loc de grâu
Măslinu-şi tremură sub munţi argintul
Aerian şi oleandrul floarea, unde
Mireasma piperată terebintul
Şi albe aripi pescăruşi pe unde
In lunecări fugare ţi le lasă.
Insulă, te-ascunzi ca într'o leasă
De viţe atârnate şi glicine
Cu flori plăpânde peste ţărmul frânt.
Din piscuri vezi oglinzile senine,
Auzi al mării veşnic cânt.
Insulă, aicea nici un pas
De om sau fiară urma nu şi-a tras.
Pe plaja scânteind prundiş de stele,
Doar trupul Vènerii crescu din mări —
Şi desfăcând desişurile grele
Diana doar, în albe desfătări
De raze, a pătruns pe muşchiul unde
Endimion în codrul ei se-ascunde.
Primăvăratic, pretutindeni suie
Din foi şi valuri tăinuită pace.
Tot ce priveşti e vis şi totuşi nu e:
Un zvon de-albine zumzăie şi tace.

Din nai plângând cu picături de lună,
Suspină 'n umbră Faunul şi sună
Departe surd, din funduri de ponoare,
Cu inima pământului,
Copite de Centauri călătoare...
Rămâi pe veci! Pe pana vântului
Nu piere! Tu, clădită în terase ca
Altarul anului rotund, nu îmi seca
Inaltul corn de 'mbelşugare; ia-l,
Răstoarnă-l tot în noaptea care cade,
S'ajungă darul tău din val în val
La omul cela trist ce şade
Pe ţărm pustiu de zei, cu faţa
Şi jalea mea...

OVIDIU

Intâia stea clipi în zare. Vântul
Porni prin stuf cu aripă de păsări,
Apoi stătu. Se auzi deodată
Rostogolirea valului, departe,
Urcând mereu din partea din spre mare —
Când l-am zărit venind încet şi singur,
Cu capul aplecat puţin ca unul
Ce stă de mult de vorbă cu pustiul.
Prin bălţi, în care triste păpurişuri
Oftează lung cu şoaptă omenească,
Vânasem toată ziua şi cu puşca
Pe umăr, mă 'ntorceam în spre cetatea
Ce-a fost odată Tomis şi-azi e alta.
Pe câmpul ars de toamnă al Dobrogei,
Ştiam că va veni mult aşteptatul
Poet, ce-şi plânge peste morţi durerea.
Dar ochii lui, bătrâni de zeci de veacuri,
Nu m'au văzut. Sub albele lor gene
Priveau adânc spre ţărmul unde 'n noapte
Se desluşea neptunic glasul mării.
Atunci din stuful ghiolului o albă
Aripă şi-a 'nălţat, străină, sborul
Şi lebăda sălbatică, în taina
Acestui cer, prin stelele de toamnă,
S'a legănat o clipă ca ţinută
De tremurate fire de 'ntuneric;
Apoi s'a dus ţipând atât de jalnic
Că vântul speriat s'a strâns în baltă

Şi sufletul în mine, când pe zare
A lunecat cu aripe întinse
In noapte, spre o ţară de lumină
Cu soare cald sub care cresc coloane
Ce-şi înfloresc zăpada cu acantă.

Pierise sborul alb în umbră. Pasul
Meu singur stânjenea singurătatea.
Un far clipi departe. Din spre mare
Sirena unui vas mugi să plece.
In gara din Palas locomotive
Rar pufăiau. Un tren trecu în goană.
Pe stepa înnoptată uruirea
Vagoanelor se stinse. Numai marea
Rămase să-şi ridice glasul antic,
Sub zodiile toamnei, numai marea.

LA UN POET

Poete drag Minervei şi drag Mediteranii,
Fiu tainic al Provansei şi-al cerului latin,
Din urna veşniciei zadarnic pică anii —
De-argint îţi creşte versul ca frunza de măslin.

Tu ai cântat păstorii, pescarii şi ţăranii
In graiul lor cel simplu cu ritmul larg şi lin,
Şi ai adus pe cimbrul colinelor Maillanii
Albinele Helladei cu zumzetul divin.

Ca un stăpân ce şade în paza holdei sale,
Ca un oier ce vine din Alpi pe Rhône la vale,
Aşa te văd: alături de zei, privind din deal

In seara ce coboară la ceata care suie
Puţină dar senină pe-aceeaşi cărăruie
Din umbra lui Virgiliu spre umbra ta, Mistral.

PĂSTORUL ȘI FAUNUL

Păstorul tânăr sta pe piatra albă
Pe care dăltuit se mai vedea
Un chip de faun tânăr; capre albe
Păşteau printre coloane iarba rea.

Pe nai, stângaci se tot trudea să spună
Şi dorul lui şi marea dimprejur,
Dar trestiile sub buze nu mai sună,
Zadarnic cearcă vechile măsuri.

Tăcut acuma stă atât de singur!
Lin soarele alungă umbre lungi
Pe templul risipit prin stânci şi crânguri,
Pe vremi la cari cu mintea nu ajungi.

Amurg sau somn îi picură prin gene?
Pe-aproape o făptură s'a mişcat.
Un faun calcă tânăr pe poene,
La fel cu cel în marmură săpat.

Alături de băiat mi se aşează.
De faun teamă n'a simţit —
Privea uimit doar cum o rază
S'a prins în cornul ascuţit.

Erau de-o seamă — îşi aflară graiul...
S'au înţeles deodată amândoi!
Şi faunul i-a luat în mână naiul
Şi cum la gură i l-a dus: un roi

De-albine zumzăiră surd şi marea
Vuind pe-un ţărm pustiu se auzi.
In freamăt de păduri pierea chiemarea
Şi re'nvia în viers de ciocârlii...

Cât timp au stat să cânte, cin' să ştie?
Sub luna plină parcă i-a văzut —
Când s'a trezit flăcăul — faţa vie,
Dar în penumbra lunii s'a pierdut...

Din nai spunea păstorul pe o piatră
Pe care dăltuit se mai vedea
Un chip de faun trist cu cap de capră —
Amurgul vânăt peste ei cădea.

CAPRE

Pe munţii arizi ai Grechiei cu miros de dafin şi
[cimbru,
De unde privirea cuprinde azururi de mare în zări,
Vă văd nostalgica turmă răsleaţă întotdeauna,
Voi, capre cu ochi de muiere, voi, ţapi cu bărbi de
[monahi.
Oierul să-şi pască alene poporul de oi uniforme,
Sunând din fluer, la umbră, sub fagul bucolic,
[prelung.
Prin stânci potopite de soare, pe râpe bătute de
[valuri,
Să pot păstori fantezia în voe, căprar mă doresc.
Talazul a dat pe-Afrodita, să fie ca marea cu toane
Femeea şi nu, cum ne minte, ieşită din coastă
[de om.
Dar capra, izvorul acesta de atice graţii şi salturi,
Ce aeriană zeiţă, jucând pe ce val, o născu?
Sau poate chiar tu, Poezie, i-ai fost şi mamă şi
[doică,
Din piatră în piatră de sare mai sprintenă ca un
[dactil,
De stă cu ochii ei galeşi, vicleni şi adânci ca
[Amorul,
Privindu-mă epigramatic cu duh de străvechi
[elegii.

MOARTEA PĂSTORULUI

Prin ramuri vântul şi în zare marea
Rotundă şi albastră şi brăzdată
De prora insulelor violete
Bătute 'n cearcăne de-argint, cu golfuri
Ferite de furtună unde singuri
Delfinii vin jucându-se. Deasupra
Cer limpede ca apele de munte
Ce prin poiană trec săltând la vale
Cu pas uşor de calcă parcă zeii
Pe lume iar. De sus cad linişti. Vulturi,
Rotind cununi, se 'nalţă şi coboară.
Mioarele s'au grămădit la umbra
Tulpinilor. Sub bolţi de aur veşted,
Cu botul pe spinarea celeilalte,
Se 'ndeasă toate la movila unde
Sub frunza toamnei stă întins păstorul
Lor tânăr doborît de mâini viclene.
Infipt alături îi veghează pacea
Doar fluerul de soc. Şi ziua fuge.
Şi vântul bate. Lung din fluer plânge
Făptură nevăzută. Rar răspunde
Din fund pierdut de sihlă jalea frunzei.
Şi vântul bate... Behăie mioara...
Răsună fluerul din alte timpuri.
Deodată ramuri se desfac şi faţa,
Străină nouă, faunul şi-arată:
O faţă mai bătrână decât coaja
Pământului, mai tristă decât toamna

Pământului... Surd bate vântul. Spune
Tot mai departe gura de lumină
A înserării; piere și se lasă
Pe marea violetă și rotundă
Cu insule de umbră unde zeii
Au dus cu ei păstorul să le cânte.

STELĂ

Tu, ce treci în tânără lumină,
Rupe pentru umbra mea un ram
Proaspăt înflorit pe ceruri roze,
Rourat de limpezi zori.

Tu, ce râzi cum am râs eu odată
Şi săruţi o gură de copil —
Ado-mi, albe, două turturele
Impreună prinse 'n laţ.

Umbrei mele 'n Hades să-i adie
Primăvară şi să-i vie guruit,
Umbra mea din Hades să cunoască
Iar că Eros a sosit.

SIRENA

Pescare, stai, nu-ţi arunca năvodul,
Mai lasă-mă talazului de-azur!
Nu-mi strânge în reţele braţul pur
Şi sânului meu nou nu-i strivi rodul.

De-mi scânteiază 'n ape solzi solari,
Nu-s peşte şi în razele difuze
Nu-i legănare moale de meduze,
Ci adumbrit se 'nchiagă în cleştar

Profilul frumuseţii fără moarte.
Ascultă-mi tinereţea din străvechi —
Deschide-ţi asurzitele urechi
Şi ochii plini de amăgeli deşarte.

Pescare fără suflet, ce făcuşi!
M-ai prins. Răstorni în barcă prada rară.
Scoici sidefii, subţire algi, amară
Şi irisată spumă sunt acuşi...

INSULA

Insula mică era
Albă de anemone.
Amurgul cu aur podea
Plaja pustie.

Pas omenesc până-atunci
Pacea n'o turburase —
Ecoul vrăjise din stânci
Murmurul vremii.

Tumba delfinul venea
Cu amurgul pe ape,
Marea tăcută purta
Aripe albe.

Zeii goniţi ca pe-un roi
Strălucitor îi primise
Seara cu umerii goi
Ai Afroditei.

Zeii uitaţi ca un fum
Prins de marmura clară...
Umbre prin umbra de-acum
Stăpânitoare.

Prora noastră lovi
Lung ţărmul minunii.
Pasăre albă pieri
In nemurire.

ALESUL

Mi-am deslegat sandala ca o frunză
Ce cade moartă la piciorul meu,
Mi-am limpezit făptura să n'ascunză
Nimic din ce nu duce până' la Zeu.

Pe ţărmul mării mă înalţ: o urnă
In care doar lumină am turnat.
Nu plâng, nu chiem tot ce-am lăsat în urmă.
Stau singur, pentru jertfă împăcat.

Din pietre albe i-am durat altarul,
Din lemne scumpe flăcări i-am ivit —
Şi cerul nalt cum îmi primeşte darul,
Urc rugul împlinirii, fericit.

SCUTUL MINERVEI

1933

SCUTUL MINERVEI

I

Ajuns acum pe culmea vieţii, înainte
De a descreşte 'n umbra ţinutului tăcut,
Zeiţă înarmată cu lancie şi scut,
Stăpân deplin pe cuget, înalţ o rugăminte.

De ani destui Diana cu raza ei mă minte
Şi, falsă ca şi valul din care s'a născut,
Cithereenei pradă destui ani am zăcut
Plătindu-i vamă chinul şi lacrima fierbinte.

Cu mai păzită grijă îmi voi păstra odorul.
Spun crinului şi rozei un veşnic bun-rămas:
Măslinul şi un dafin să-mi străjue ogorul.

Nu-ţi dau, de patimi arsă, o inimă pustie,
Dar gânditorul suflet ce singur mi-a rămas,
Tu încunună-l, Dreapto, cu verde poezie.

II

Deoarece, Senino, mireasă mi-eşti şi soră
Şi călăuză 'naltă pe valul ce-am urcat,
Cuminte şi 'ndrăzneaţă, cu capul ridicat
Să-mi stai, spintecătoare de veşnicii, la proră.

Iar eu din întuneric intrând în auroră
Şi limpezit cu totul de patimi şi păcat,
Voi cerceta cu ochii părerea de uscat
Pe umăr de talazuri, albind ca o amforă.

Strălucitoare 'n suflet e ţara ta, Zeiţă!
Bacchantele în faţa-i prin noapte se ascund,
Fug speriaţi Silenii încununaţi cu viţă.

Apollo însă tainic pe fruntea-ţi cum răsare,
In razele răsfrânte de scutul tău rotund,
Imi naşte nouă Muze măreţe la picioare.

III

Acelaş zeu profetic cutremură stejarii
Dodonii şi la Delos înaltul palmier
Rămâne mărturie legând pământ şi cer,
Dar au tăcut de-atuncia Homerii şi Pindarii,

In temple profanate au năvălit barbarii
Şi viersul lor răsună strident şi adulter,
Dar n'au să se ridice pe piscul auster
Nicicând, al poeziei cu strictele fruntarii.

De lauda, de ura lor oarbă azi nu-mi pasă.
M'am depărtat de-un laur ce 'n fiecare zi
Pe altă frunte 'ngustă mai veştejit se lasă.

Căci tu îmi creşti în suflet — la fel cum altădată
Din creştetul lui Joe destinul te trezi —
Senina fericire puţin îngândurată.

IV

Adăpostit sub scutul Minervei stau deoparte
La umbra unui dafin ce n'are veştejiri,
De gloria lumească, de secile vrăjiri
A vremii 'nşelătoare totuna de departe.

Adun pământ şi plante şi oameni într'o carte
Inaltă în simţire, bogată 'n zugrăviri.
Din vechile otrăvuri făcut-am isbăviri,
Din turbure viaţă, armonioase arte.

Dar sarcofagul poartă îngemănate roade:
In juru-i saltă 'n soare al zeilor alai,
Năuntru zace mortul cu viermele ce-l roade.

Nu-i nimeni, desnădejdea din gând să mi-o
[ghicească.
Doar tu, Zeiţă clară ca flacăra, îmi dai
Puterea să-mi torn chinul în marmura cerească

V

Precum prin crâng, în umbră, o pasăre aţipă
Din sborul ei rănită de vechiul vânător
Şi te ajunge glasu-i sunând sfâşietor
Când vrea şi nu mai poate să 'nalţe o aripă,

In sângele-mi departe se tânguie şi ţipă
Iubirea încolţită de rănile-i ce-o dor;
Sleită se mai sbate când nu e ajutor
Să-i dea o vlagă nouă în neguroasa clipă.

De prin afund de mine, aud cum se prelinge
In liniştea de astăzi neliniştea de ier'.
Zeiţă prinsă 'n zeaua luminii ce învinge,

In sufletu-mi noptatic în arme te coboară.
Străpunge-o fără milă cu suliţă de fier,
Dă-i moarte bietei inimi ce n'a putut să moară.

VI

Neptun pe mări în spume şi-a aşezat domnia;
Zefir, pe-o adiere; Boreu, pe-un aprig vânt.
Cibela 'mpărăţeşte pe rodnicul pământ
Şi Ceres leagă spicul şi Bacchus creşte via.

Şi-împart nemuritorii: văzduhul, apa, glia
Şi tot ce-a fost pe lume şi toate câte sunt.
Un zeu ne duce 'n leagăn şi altul în mormânt;
Ei ne trimet păcatul şi nevinovăţia.

Veghează zei, zeiţe pe orişice făptură —
In arbore: Driada; la vatră: zeul Lar.
Suntem ca fire prinse în vasta ţesătură.

Nu pot să lupt cu zeul: el dă şi el culege;
De el nebunu 'ncearcă să fugă în zadar.
Eu mă supun, cuminte, la ne 'ndurata lege.

VII

Cu armonie simplă de linii şi lumină
Trezindu-ne comoara gândirilor adânci,
In tragică splendoare prin dezolate stânci,
Se profilează templul tău vechi pe o colină.

Dar veac de veac frontonul îl crapă; se înclină
Coloana albă 'n vremea ce-o surpă stând pe brânci;
Şi 'n ţara pustiită de barbari: Turci şi Frânci,
Prin pietrele de-acantă dau tufe de sulfină.

Când vremile şi omul, Minerva mea, te lasă,
Când slava ta n'o ţine granitul cel mai dur,
Din paisprezece versuri ţi-oi făuri o casă.

Dar dă-mi, Zeiţă, harul şi legile 'nţelepte,
Sonetul meu să suie în veşnicul azur
O vrajă de pilaştri şi de proporţii drepte.

VIII

Sub rod se 'ndoaie pomul când seva îl pătrunde,
El ce sfida Prierul cu verzile lui frunţi,
Şi râul fără-astâmpăr ce spumega prin munţi,
La vale poartă paşnic corăbiile pe unde.

Departe jocul fraged al anilor se-ascunde
Şi iată-i, rari pe tâmplă, întâii peri cărunţi,
Când patimi împlinite s'au arcuit în punţi
Şi fecundate doruri s'au liniştit profunde.

Ca aşrpele de-acuma îmi schimb noroc şi piele,
Căci soarta nu-mi apleacă viaţa în zadar
Cu versuri care-atârnă din ce în ce mai grele.

In toamna unde darul se pârgue 'n tăcere
Aştept să vii şi, rece, cu dreptul tău cântar,
Să-mi hotăreşti măsura de-amaruri şi de miere.

IX

La Roma, când Horaţiu prindea nemuritoare
Cadenţa ta în Odă, când verbul suveran
Il mlădia 'n Eglogă poetul mantuan,
La noi ziceau din frunză păstori pe la izvoare.

Dar să-ţi înalţ primeşte Sonetul la picioare,
Ca să înfrunte ritmic al vremilor noian —
Când simt sub mână lira, pe fiecare an
Mai pură, mai pioasă şi mai învingătoare.

Din lutul ţării mele mi-am ridicat spre tine
Un suflet ca un codru adânc şi nepătruns;
I-ai dat desăvârşirea coloanelor eline.

Nici azi nu-l va pricepe ilotul şi nici mâne,
Dar versul meu în slujba-ţi purificat şi uns
Şi logodit în taină cu Muzele, rămâne.

X

Pe mări nu poate vasul să sboare, dacă vântul
In pânze chibzuite nu-şi frânge vlaga lui,
Şi drumului s'aşterne în goana gândului
Fugarul, doar când frâul i-a stăpânit avântul.

Din liră ca să 'nvie, deplin şi proaspăt, cântul
Pe coarde numărate eşti nevoit să-l sui
Şi nu se schimbă piatra informă în statui
De n'o loveşti cu dalta. La fel e şi cuvântul.

Năuci, să creadă Sciţii că bâlciul e-un spectacol,
Că 'n lire nestrunite dorm melodii adânci,
Că vorbe ne 'nţelese adună un oracol.

Adevărata artă de alte minţi se-alege:
Nu pâlpâie în noaptea desişului, pe stânci
In soarele Minervei scânteie alba-i lege.

XI

Abia sosi Prierul cu 'ntâia rândunică
Şi-l strânse galben vara la pieptu-i însorit
Şi iată peste dealuri lumina şi-a oprit
Din toamnă raza lungă prin fulgii care pică.

Tot ce-am legat de suflet cu aripi se ridică;
Ce mi-a fost drag pe lume, în ochi mi s'a umbrit
Şi 'n amintire suie cu fumu-i albăstrit
Iubirea cea mai mare, dorinţa cea mai mică.

Cu trecerea rotundă a lunilor roteşte,
Schimbat pe bolta nopţii, străvechiul zodier
Şi steaua ca şi visul în zori se veştejeşte.

Nimic nu se re'ntoarce la fel a doua oară:
Nici anotimp, nici suflet, nici pasăre, nici cer...
Eternă doar Minerva cu lira le măsoară.

XII

Icar cum îl sfidase cu aripe de ceară,
L-a prăbuşit Apollo pe-al mărilor podmol.
Şi pe Acteon care-i pândise trupul gol,
Prin câinii lui, Diana l-a osândit să piară.

Chiar Prometeu, când slăvii a smuls un foc în pară.
El ce s'a vrut năprasnic al omenirii sol,
Pe stânci legat de Joe, cu vulturii ocol,
Hrăni flămânde ciocuri din fierea lui amară.

Şi totuşi nu mi-e teamă, în nalta mea trufie,
Comoara ta în versul sonetelor s'o fur,
In suflet când eroii Helladei îmi învie.

Deapururi în lumina senină urcă sborul,
Pe veci văd ochii minţii tiparele de-azur,
Când focul fără moarte îl ţine răpitorul.

XIII

Din toate, numai roza ce 'n moarte mai încheagă
O inimă de flăcări pe palidul stufiş,
Prin seara prelungită de soarele pieziş
Cum tremură în purpur, îmi este cea mai dragă.

Şi numai tămâioasa ce s'a păstrat întreagă
In viea pustiită de-al toamnei luminiş,
Acuma când scânteie de brumă prin frunziş,
Mai tare mă încântă şi locului mă leagă.

Mi-e dor de ce 'nfloreşte sub semnul despărţirii
Şi braţele ce albe de gâtul meu s'au prins
Mă ţin când ştiu că mâne s'or şterge iar privirii.

Minerva-mi spune:— Uită ce 'n pulbere se cerne.
Ciorchini de stele setea ţi-o sting şi am întins
Iubirii tale cupa petalelor eterne.

XIV

Nespovedită mie ce grijă îţi apleacă
Profilul pur pe braţul în lance răzimat?
Ce chin tăcut, Zeiţă, în marmură săpat,
Iţi adumbri pleoapa de lacrimi pururi seacă?

Credeam că numai omul cu mintea lui săracă,
Divino, se frământă de patimi turburat.
Ce săgetare-ascunsă un zeu duşman ţi-a dat?
Chiar rănile lui Eros cu vremea au să treacă.

Mi-a spus nemuritoarea: — Grăeşti ca muritorii.
Sub alte legi stă neamul din care m'am ivit,
El n'are-amurg, nici noapte şi nu cunoaşte zorii.

Ce m'a durut odată, mă doare pe vecie...
Dar din senina pace şi chinul otrăvit,
Mi-a învăţat cuvântul înalta i simetrie.

XV

Din Helicon coboară iar cele ıouă Muze
Inconjurând altarul cu pasul lor pios.
In număr şi 'n cadenţă suind armonios
Eterna poezie li s'a desprins din buze.

Vin câte trele Graţii în cântec de cobuze:
Un singur vânt le umflă vestmântul unduios
Din care, pentru tine crescând misterios,
Curat răsare ritmul din formele confuze.

Orfeu te părăseşte pe veci, Euridice!
El lira şi-o consacră Minervei ca un dar
Şi imnul proslăvirii dă cerul să-l despice.

Chiar Egipanul tainic, ducând la colţul gurii
Un nai de trestii, lasă când repede, când rar,
Lung lauda să sune în liniştea pădurii.

XVI

In căutarea prăzii de aur a cântării,
Spre tainele Colhidei, nou Iason, am pornit.
De hiperboreene furtuni nebiruit,
Scăpai din valuri teafăr şi de urgia mării.

Iar astăzi când din neguri răsar pe clina zării
Şi dafinul şi templul tău alb, ce liniştit
Imi trag la ţărm trirema cu rostrul ei proptit
De plaja aurie în raza înserării.

Acum veniţi, tovarăşi! Juncanul nou la coarne,
Juncana fără pată, să-i ducem la altar —
Ca jertfa lor norocul spre noi să ni-l întoarne.

Şi tu, Zeiţă, lasă din falnicul tezaur
Ce l-a purtat Berbecul divin, să smulg măcar
Pe liră o fărâmă din lâna lui de aur.

XVII

Nu-s vindecat cu totul, Senino, de Himeră.
Pe buze tot îmi arde sărutul blestemat
Şi 'n ochiul rău şi verde, pe care l-am urmat
Atât de mult pe vremuri, iubirea mea tot speră.

De nimeni deslegată şi astăzi îmi oferă
Enigma-i dureroasă un Sfinx neîndurat
Şi sufletul ce 'n ghiare atât i-a tremurat,
Mai tremură privindu-l şi-acum, din altă sferă.

Nu-s vindecat cu totul, Minerva mea. Simt încă
Harpiile pe frunte cu sborul lor nefast.
Mai simt străvechea spaimă şi vraja ei adâncă.

Iar glasul de Sirenă tot mai suav îmi sună
In cântecele morţii, amăgitor şi vast
Ca marea care-şi mişcă argintul viu sub lună.

XVIII

Te-am regăsit, de mintea-mi cu-atâta mai aproape
Cu cât credeam, Ascunso, mai mult că te-am
[pierdut.
Erai aici, în suflet. Profilul cunoscut
Mă lumina cu umbra lăsatelor pleoape.

Cum am putut să-ţi caut pe cer, pe câmp, pe ape,
Nepieritoarea urmă, când trebuia tăcut
Doar să m'aplec în mine puţin, să fi văzut
Inalta strălucire ce 'n lume nu încape.

Te-am regăsit aceeaşi de ieri, de totdeauna,
Cu chip de muritoare şi gând nemuritor.
Ce laudă mai sfântă să născocească struna?

Şi-acum, când ştiu că viersul din suflet nu-mi mai
[pleacă
Şi 'n albia lui cântă curatul său izvor,
Pe veci de-acuma poate şi lira mea să tacă.

BALCIC

1929—1939

IMPLINIRE

Copilăria mea privea pe râul
Rodit cu cerul toamnei argeşene,
Copilăria mea privea pe grâul
De aur greu din lanuri moldovene.

Acum privesc la marea ce rodeşte,
In umbră şi lumină, doar cu spume,
La pescăruşi, la pânza ce albeşte
Pe ţărmul vrăjii regăsit în lume.

Copilăria mea era lăstunul
Din cuibul prins sub streşini de colină,
Copilăria mea era cătunul
De pe câmpii cu unduire lină.

Acum sunt valul nesfârşit ce tună,
Purtând pe spate ceruri schimbătoare,
Sunt pasărea ce ţipă prin furtună
Cu aripi arcuite peste mare.

BALCIC BIBLIC

Pe piatra asta veche la care vii, cadână,
Cu vasul de aramă în seară la cişmea,
Şedea Samarineanca tăcută la fântână
Aşa cum stă de veacuri în Evanghelia mea.

Din luntrea asta veche culcată peste plajă,
De care-ai prins la soare, pescare, un năvod,
Apostolii odată svârliră largă mreajă
Pe apele sfinţite în vremea lui Irod.

Şi sub smochinul ăsta bătrân ca amintirea,
Sub care stai de pază, pândar cu cap de sfânt,
Grăia Galileeanul, cum spune povestirea,
Când pilduia Scriptura cea bună pe pământ.

Şi pe asinul ăsta pe care, grădinare,
Ţi-aduci la târg harbujii şi poama, azi ca ieri,
Venea Mântuitorul aşa încet, călare,
Pe drumuri înverzite cu foi de palmieri.

BALCIC DE SEARĂ

Când soarele stropeşte cu jaru-i alb Balcicul
Şi marea argintie şi coasta de argint,
Migdalii dorm pe dealuri şi pe nisip caicul
Şi sculptural adoarme cetatea ce-o alint.

Dar marea când îşi trage pe faţă vălul serii
Ţesut în borangicuri albastre-vişinii
— Cum biblic la fântână văzui pe drumul verii
Cadâne adumbrindu-şi privirile pustii —

Atunci însomnorata trezindu-se ridică
Un umăr alb de stâncă pe ape tremurat.
De-acuma pânza fie pe barcă rândunică
Şi valul să-mi arate obrazul tău curat,

Iubire, pentru care va creşte minunată
Cetatea ce-o zărisem, copil, în Halimà.
Priveşte cum se-oglindă, de val cutremurată,
Din plaja cu murmure la muntele cu stea.

CÂNTECUL LUI ALI

Jos în portul cu caice
Adumbrit de chiparoşi,
Ca să stau trei nopţi aice
Cumpărai doi ochi frumoşi,

Doi ochi mari şi-o gură mică
Şi în zumzet de cobuz,
Cu picior de rândunică
Şi cu pântec de harbuz,

Jocul leneş de mă fură
Ce s'ascunde sub cearceaf,
Anii mei de foc şi zgură
Se aşează ca un praf.

Şi pe când ca o lămâe
Mi se prinde de catarg
Luna galbenă, rămâe
Ţie, ce-am adus din larg:

Fildeş vechi, sidef ca spuma,
Ţeasta broaştei cu bagà,
Chihlibare — cere numa
Şi de vrei mai mult, ţi-oi da

Şi maimuţă şi mătăsuri,
Peruzele, papagai —
Bogăţiile să-mi măsuri
N'ai putere, zile n'ai.

Şi tot bând trei nopţi de-arândul
Vinul alb cules pe stânci,
Marea, cine-i ştie gândul?
Ochii tăi îmi sunt adânci.

Şi să plângă geamandura
Valul verde, norul sur —
Griji şi minţi le pierd de-a-dura
Pe al sânului huzur.

SARCOFAG

Pe coasta ce coboară albă
Purtând smochini, migdali şi duzi,
Spre marea de-un albastru negru
Pe care-o vezi şi n'o auzi.

Prin pietrele cu flori săpate
Din vremi păgâne stând şi azi,
Răsună limpede fântâna
In liniştea dela amiazi.

Măgarul turcului se-opreşte
La jghiab de marmură să bea.
Pe vechiul sarcofag o formă
Mai flutură un văl de nea.

Obrazul şters al jucăuşii
N'o să-l cunosc în veci de veci.
Unde-a tăcut ieri gura-i caldă,
Acuma cântă ape reci;

Unde-a lăsat piciorul, saltă
Sub cuta spumei nimfa doar.
Pe urmele desăvârşirii
Se 'ntinde-al zeilor hotar.

BALCIC

Balcic, nostalgic cum e luna,
Albind pereţii râpelor pustii,
Podind pe valuri licărite bruma,
Veghind cu basme moarte vremuri vii.

Balcic, încins cu ziduri de cenuşă,
Balcic, cuprins cu murmur de fântâni,
Incununat cu ceruri de brânduşă,
Impodobit cu semne din păgâni.

Cu dealurile surelor cămile,
Cu case vechi: încremenite oi,
Balcic, păstorule din alte zile,
Cobori pe ţărmul biblic pân' la noi.

Cetate mai bătrână decât morţii,
Loc sfânt, ca tinereţea de senin:
Migdalii să 'nflorească pragul porţii
Când în lumina ta mă 'nchin.

BALCIC LUNAR

Am regăsit fântâna,
Turcoaicele cu vase de aramă,
Asinii biblici,
Lumina serii
Şi umbra care-aşteaptă luna.
Fântâna şopotea încet...

Am regăsit cetatea
Smochinilor şi-a pietrii,
Cu ziduri peste ziduri dărâmate,
Cu râpe albe şi mai vechi,
Cu marea mai bătrână decât toate.
Fântâna şopotea încet...

Cu suflet greu, pe-o piatră grea,
Am stat în drum.
Am stat s'aud o apă din pământ,
Ce cântă lin şi piere liniştit
Cu umbra trecătorului pe drum.
Fântâna şopotea încet...

O pasăre veni să bea
Cu sborul alb din apa lunii.
Argint neroditor pe dealul sterp,
Argint pustiu pe mări pustii,
Şi eu pe piatra vemii.
Fântâna şopotea încet...

CINĂ CU PEȘTI

In sfeşnice lumini de ceară
Cum tremurau cu roșii dungi,
Pe mare luna 'ntinse iară
Năvod de-argint cu fire lungi.

Ne-aduse 'n talgere pe masă,
Cu ochi brumând talaz străbun,
Veniţi din verdea lui mătasă:
Lufar, guvidii şi barbun.

Priveam uimiţi cum odihneşte
Lumina sfântă peste ei,
Cum lumii noastre îi răpeşte,
De taina mării tot mai grei.

STELLA MARIS

La plaja liniştită când stelele înnumeri
Coboară pe poteca pustie sub smochin
Colina, cumpănindu-şi izvoarele pe umeri,
Ca o fecioară greacă purtând urciorul plin.

Pârae în şoptire ascund prin seara sură
Străvechile tulpine cu tinere mişcări;
Treptat mai şters amurgul în ritmică măsură
Sandala de lumină o joacă peste mări.

Oglinzi se sparg cu sgomot şi se refac pusderii,
Colina se ridică pe cerul tot mai clar,
Când le aştern pe piatră poverile durerii,
Privind cum creşte steaua pe valul solitar.

LUNĂ PE MARE

Taci — totul nu e decât
O slabă cutremurare.
Taci — suie numai decât
Păunii lunii din mare.

Işi lasă cozile lungi
Pe înflorirea de valuri
Şi tot mai adânci, mai prelungi
Se 'nchiagă albe portaluri.

Şi stelele, boabe de-argint,
Cad lin din fluer de lună,
Şi sufletul tău în argint
Departe pe ape mai sună.

Dar tot mai adânc lunecând,
Se surpă albe portaluri
Şi floarea penelor blând
Se ofileşte pe valuri.

Taci — duşi sunt numai decât
Păunii lunii în mare.
Taci — totul nu e decât
O slabă cutremurare...

CASĂ LA BALCIC

Ii cântă marea, soarele îi cântă
Viers rumenit în suflete latine.
Tu, care treci, opreşte-te şi sfântă
Să-ţi fie clipa, împăcat cu tine.

FLOAREA DIN FEREASTRĂ

Pe geamul înserării văd o floare,
Tulpina ei e prinsă în pahar.
Stă legănată între cer şi mare,
Păstrând minunii tainicul lor har.

Amurgul o atinge de departe:
Plăpândul chip adânc a tremurat...
De ce să-l plâng? S'a mântuit de moarte,
Cu două veşnicii îngemănat.

SEARĂ LA ŢĂRM

Cişmele cântă, marea le răspunde.
Amurgu-şi strânge pânzele în port.
De ce ecoul umbrelor pe unde,
In mine când lumina o mai port?

Un singur paltin stă de strajă mării,
Un singur dor şi singură o stea.
Mă 'mbată vinul negru al uitării
Când toate pier în umbra tot mai grea.

De-acuma ochii stelelor păgâne
Răsar cu înnecate licăriri,
De-acuma trec în văluri de cadâne,
Prin pacea înnoptării, amintiri.

DIONISOPOLIS

Terasele coboară către mare
Cu pasul de-armonie împlinit,
Purtând pe tava de aramă floare
Şi rodul sudic toamnei ce-a venit
Cu pânze roşii pe străvechea mare.

In cinstea zeului de altă dată,
A săditorului de viţă pe-aste locuri,
Strivesc pios ciorchini cu boabă 'nvoaltă,
Privind în larg delfinii prinşi de jocuri,
Visând la zeii ce-au trăit odată,

La valul despicat de luntrea Argo,
La spuma dăruind pe Afrodita.
Lung îmi descântă 'n suflet şi mai larg o
Descântă 'n clipe vremea, nesfârşita,
Cu murmure sub prora luntrei Argo!

Şi sub smochinul ce aruncă umbră
Fugară pe vecia unui val,
Las ceasul cel mai sfânt să mă pătrundă,
Inalţ, zâmbind uitării, un pocal —
Pe când Dionisos pândeşte 'n umbră.

SARCOFAG TRACIC

Pe drumul dela vii de unde marea
Se vede ca un lan de stânjenei
Purtând lumina serii peste ei,
Răsare sarcofagul sur cu zarea.

Doar greerii vrăjesc tăcerea vie —
Păgâne mâni cu trudă l-au purces,
Cu vremea ei ce 'n pulbere s'a şters,
O barcă grea de veşnicii să 'nvie.

Dar un măceş în piatra despicată
Cu rădăcina 'n moarte a 'nflorit
Şi creşte floarea primăverii, toată
Impărăţia morţii biruind.

PLAJĂ PUSTIE

Şi val şi barcă au atins nisipul
Deodată şi deodată mi l-au dat
Umbritul ţărm şi 'n depărtare chipul
Balcicului de-amurguri înălţat.

Izvorul, alergând cu unde repezi,
Pe sub finapi m'a prins; pe povârniş
A smuls din soare horbote pe lespezi
Sărind, păgân şi gol, în vânturiş.

Pe mări ţesute 'n firele luminii,
Nori vişinii mi-au înflorit şi duşi
De aur viu, s'au arcuit delfinii
Şi 'n peruzeaua zării, pescăruşi.

Iar eu tăcut am aşteptat pe plajă
Hotărîtoare zodii pe tării,
Căci scrie 'n cartea lor să stau de strajă:
Corăbii cu minune vor veni!

CULES DE ZI

Pe un caic cu pânza cum e luna
In zori de zi când palidă se-apleacă 'n
Apus; pe golful: un smaragd în tremur
Prin care sboară umbre de legendă
Spre ţărmul alb şi rupt cu nume doric —
In toamna dulce ca o primăvară
Purtând în ea puterea amintirii
Şi vraja rodului sfios; acolo
Te-aşteaptă viea de pe plajă. Tainic
Nisipul viţei lui Dionisos valul
Il mângâe cu binecuvântarea
Luminii ce pătrunde până 'n suflet.
Acolo 'n viea cu migdali şi piersici,
La umbră de smochin bătrân, ai coasta
De-argint în ochi; aşează-te cu mine
Privind cum ziua — poamă grea de aur —
Rodeşte peste ape, cum Balcicul
Iar turmele de case le adună
La mare de pe râpe şi cum seara,
Cu amfora amurgului pe umăr,
O sprijină de zare peste apa
Ce-şi stinge rodiile 'nsângerate
In miezul tot mai vânăt al smochinei.
E noapte-acum. In zări caicul lunii.
In noi murmur de valuri şi de vremuri,
Lovind nostalgic ţărmul unde zeul,
Păşind odată, ni se-opri în suflet.

PE ȚĂRM

Pe țărmul Mării Negre, când în toamnă
Și în amurg se pârguește rodul
Luminii pentru tine, suflet, aprig
Spălat de vreme și rotund ca piatra
Rostogolită lung. Pe plajă singur,
Privind în larg, ce cauți? Pentru care
Serbări sosit în ceasul cel din urmă?
Tu, păstrător de strămoșești priveliști,
Tu, paznic credincios al altor datini,
Tu, preot la altarele uitate.
Oprit, aici, pe un nisip cu spuma
Amarelor milenii și cu vântul
Din veacuri ne 'ncepute peste dânsul.
Oprit aici: în spate purtând țara
Cu văi pustii și stepe și gorgane,
Cu pietre 'n slove și mai vechi săpate,
Cu vulturi mari, gheboși de-atâta strajă,
Pleșuvi de-atât surghiun pe țărmul lumii.
Oprit aici: în față cu lumina
Amurgului și-a toamnei peste ape
Intărâtate, îmbulzind sălbatec
Năvalnica lor haită. Singur numai
Cu tine, suflet, urnă de argilă.
In golul tău mai tremură cenușa
De zei păgâni când valul ce se sparge
Pe țărm pierdut îmi strigă lung: Thalassa!

ŢĂRM PONTIC

Cu oase uriaşe, povârnişuri
Căscate 'n gura iadului, legendă
De ţări petrificate de-un descântec
Necruţător. Râpi albe şi surpate
In bolovani, văi strânse 'n văgăună
Scoţându-şi la iveală stânca sură
Prin prăvăliri. Rostogolită marea
Urcând albastră-neagră cu lucire
Pe-alocurea de-argint străvechi când soare
Pieziş o prinde, străbătând prin norii
Ingrămădiţi în chip de munţi, fantastic
Răstălmăcind pe cer ce jos pe coastă
A îngheţat teluric. Singuratic
Mergeam, trezind cu pasul numai ţipăt
De pescăruşi pe valuri, numai sboruri
De vulturi grei păzind bătrâni gorgane
In care dorm cu cai şi arme regii
Veniţi prin stepe din străfundul lumii,
De când nu ştie nimeni. Câteodată
Imi năzărea că văd pe ape pânză
De luntre; câteodată, că prin tufe
De mărăcini zăresc cum se resfiră
O turmă de oi negre sau de capre
Sus căţărate 'n stâncă. Dar pustiul
Fără sfârşit al malului şi-al apei
Mă prididea şi tânguirea mării
Tomnatice şi nesfârşirea stepei
Deasupra, presimţită pe podişul

Golit de rod ce-aşteaptă vântul iernii
Cu vuet surd în sufletul Dobrogii.
Umblam pe ţărm. Departe în şir tainic
Porneau tăcut movile migratoare
In nemişcare stranie către Asia.

INSERARE

Stau privind şi azi cum ţărmul
Braţ rotund încet aduce
Ca pe el amurg şi mare
Frunte 'n frunte să se culce.

Tot mă uit de pe terasă
Cum răsar în soare-apune
Pe râpi sterpe maci de flăcări,
Pe talazuri micşunele.

Urmăresc, pe când Balcicul
De pe cap desleagă-alene
Vânătul turban al serii,
Păsări negre peste mare.

Cu aripile întinse
Cad pe ape înnoptate —
Greu coboară gânduri negre,
Gânduri negre, umbra vieţii.

PRINOS

Ţi-aduc migdale verzi ca ochii tăi,
Ca inima smochine pârguite
De patimile verii: să le iei
Plocon în palma mânilor lipite.

Ia strugurele galben de gând greu
Din fagurii amurgului de miere
Şi rodii sângerând ca dorul meu:
Le soarbe răcoroasa lor durere.

Le bea lumina vie ca un vin,
Le stoarce sucul anilor pe plajă.
Şi-au îndulcit amarul lor deplin
Să guşti, învolburato, zi de vrajă.

Nu vreau în schimb şoptiri, nici legământ.
Puţină spumă doar să-mi dai simbrie:
Din cer o duse valul pe pământ,
Îmi lasă 'n mâni comoara ei pustie,

PIATRĂ

Mai albă ca braţul ales,
Brăzdată de-o vână viorie,
Pe plajă în zori am cules
O piatră rotundă şi vie.

De unde adusă nu ştiu
De val, din ce peşteri străine,
De poartă un smalţ străveziu
De vis desgolit pentru tine.

De unde venită, de simt
In juru-i ostroave cu palme
Şi zări cu amurguri de-argint
Pe apele calde şi calme.

Din ea voi ciopli idol sfânt,
Zeu tânăr ce creşte din mare,
Lovind-o cu daltă de vânt,
Spălând-o cu spume amare.

Priveşte-mi copilul din flori,
Născut din credinţă şi sânge:
Ard ochii ca marea în zori
Şi părul în valuri se frânge.

Ţi-l dau! Nu te-atinge de el
Cu mână semeaţă, că scapă
Topit într'o piatră la fel
Cu cele uitate de apă.

CIMITIR TĂTĂRESC

Printre râpi trandafirii în zori de zi,
De mărgean şi de-argint vânăt în apus,
De jar alb la focul zilei, pe deal sus,
Pietre sure pe mormintele pustii.

Printre ele cenuşii ca iarba rea,
Cu urechile pleoştite, măgăruşi.
Peste ele sinilie marea ca
O velinţă cu chenar de pescăruşi.

Din colibe de lut ars şi dat cu var,
Ţigăncuşe cu basma şi în şalvari
Vişinii, portocalii, de-un roşu mat,
Joacă 'n pântec pe un viers tărăgănat

Şi aleargă şi se bat pentr'o para.
Trec prin praf în harabale turci bătrâni,
Pe când seara s'a făcut de peruzea
Pentru somnul cimitirului păgân.

Măgăruşi şi ţigăncuşe nu mai sunt.
Cortul nopţii urcă 'n stepe până 'n cer.
Un mânz negru rătăceşte şi stingher
Lung nechează la tătarii din pământ.

SEARĂ PE APE

Murmurul apei tot mai
Moale s'a stins împrejur.

Seara şi-a tras aur pur
Sub bărci de pescar.

Păsări se duc în lumină.

Turma de fluer legată
Leneş cu-amurg se adapă.

Insulă, pace deplină.

Cântecul suie stingher
Pe braţe fluide la cer.

Linia ţărmului ca un tăiş:
Sus, ostrov de humă,
Jos, ostrov de vis.

Intre mine şi sufletul meu
Cumpăna stelei pe ape mereu.

M'aplec pe oglinda fără hotar,
Cu paşii luminii m'afund şi dispar.

INSULĂ, TOAMNA

Insulă, toamnă şi iar
Apa cuprinsă de şoapte.
Marea, molatec cleştar,
Mierla şi viile coapte.

Seara cu stelele mari,
Cerul plin de primejdii,
Alge cu miros amar,
Vinul străvechi al nădejdii.

Insulă, toamnă şi iar
Marea îşi joacă delfinii.
Suflete, veşnic hotar —
Fluerul mierlei cântă luminii.

Valul cu umerii goi,
Pasăre, poamă şi frunză,
Totul se trage 'napoi,
Pe alt tărâm să se-ascunză.

SCOICA

Trandafirii petale,
Cristal plăpând şi dur,
Zori încă siderale
Prin zarea de azur.

Perfectă simetrie,
Desăvârşit contur,
Păzind, fără să ştie,
Poemul cel mai pur.

S'o smulgă mării mână
De om n'a cutezat.
Din raza spumei, zână,
Ea singură s'a dat.

Nisipul ce o poartă
Privirii mi-a propus,
In vasul fără toartă,
Un vis fără apus.

Misterioasă doică
A veşnicului cânt,
Urechea mea pe scoică
Ii cere val şi vânt.

Şi marea părăsit-a
Seninul, straniul sol,
Să-mi chieme iar ursita
Adâncului ei gol.

PESCĂRUŞUL

Sbucnită spumă de val
Cu pene pâlpâitoare:
Sbor alb pe verde cristal,
Sbor negru în soare.

Pe mări de cazi îndrăzneţ,
Eşti zarul nemărginirii.
In seara curată dai preţ
Şi taină gândirii.

Plăpând ca floarea de prun
Pe zări şi totuşi în stare
Să 'nfrunţi talazul nebun
Cu aripă tare.

Poet al cerului pur,
Lumina ta suie şi sună
Cu ţipăt profetic, prea dur
Ca omul să-l spună.

Hulubul iubirii nu eşti,
Nici buha înţelepciunii,
Ci solul cumplitelor veşti
Prin ţările spumii.

Cum treci pe furtuni voevod,
Deslegi a destinului carte
Şi sufletul, peşte norod,
Il furi sus în moarte.

POEME INTR'UN VERS

1935—1936

POEME INTR'UN VERS

POEMUL INTR'UN VERS

Un singur nai, dar câte ecouri în păduri.

PĂSTORUL MĂRII

Copilul gol mai cântă din fluer la delfini.

IMBRĂŢIŞARE

Suia o viţă de-aur pe negrul chiparos.

PAN

Prin frunza rară ţapul priveşte, faun trist.

SVON

E roiul de albine sau numai amintiri?

STELĂ FUNERARĂ

O umbră joacă ramul pe piatra unei umbre.

STELĂ DE MIM

Cu plâns şi râs de mască în mâini, nepăsător.

GROAPĂ NOUĂ

Păşeşte lin drumeţe, pe moartă să n'o scoli.

STELĂ DE DANSATOARE

Cu vălul tras pe faţă, se depărtează stând.

TRUP DE FATĂ

O salcie mlădie cum e tulpina ei.

DORINŢA

Iubire nu fii veşnic al inimii tăun.

COLORI

Zambilele, nori vineţi, şi cerul flori purta.

INTÂLNIRI

O piersică pufoasă şi fraged un obraz.

VEGHIE

La gura sobei gândul, tovarăş călător.

PASĂREA DIN BASM

Sburau fasani de aur în focul din cămin.

IARNĂ

In zare zugălăii de sănii... Suflet nins.

ARTĂ POETICĂ

Nu vorbele, tăcerea dă cântecului glas.

AMURG

Iubirea ta m'ajunge cu umbre tot mai lungi.

MELANCOLIE

Foşniră împuşcate lungi aripi. Dor târziu.

LOGODNA

Pe mal un singur paltin, pe ape doar o stea.

PASĂREA MĂRII

Un nor de taină sboară pe-o insulă 'n amurg.

CALEA NOPŢII

Prelungul drum al lunii pe mare până 'n zori.

MARE SUDICĂ

Pe mări de micşunele ning pescăruşii fulgi.

INSULA DE MIRODENII

Mireasma ei pe valuri venea, ea niciodată.

NAVIGATORII

Pe zări amurgul singur cu dorul lor pustiu.

MARINARUL

Din larg zăream pământul, pe ţărm privesc în larg.

TRECUTUL

In ochii verzi porţi marea spălată de furtuni.

PLAJA

Nisip, talazuri, spume şi scoici — tu, nicăieri...

TINEREŢE

Pe frunza toamnei pasul sfios al căprioarei.

APĂ NEINCEPUTĂ

Mi-ai dat să beau din cană iubire de izvor.

DESAMĂGIRE

Ai spart oglinda: chipul din ţăndări nu-l culegi.

SEARA LA VORONEŢ

La sfinţii 'n zugrăveală, amurgu 'ngenunchia.

VECERNIE

Ca stropi de ploaie toaca, şi clopotul furtună.

HERACLIT

Priveam cum fuge ziua pe apele ce curg.

TIPAR

Nisipul poartă încă plăpândă urma ta.

ARTĂ POETICĂ

Iubiri, dureri, amurguri, un vers, în scrum de ani.

PORTRET

Durere cu ochi negri sub părul azi mai alb.

FLOAREA VREMII

Pe pajişti stânjeneii, în suflet toamna iar.

STOL COBORÎT

Cad frunzele, pământul e plin de rândunele.

MURMUR ETERN

In golul scoicii marea; în suflet nemuriri.

DARUL

Dă-mi pacea înserării pe care-o ţii în mâni.

POETUL TRĂDAT

Un vers cu plâns de ape, când îl credeai cleştar.

VASUL LOVIT

Urciorul crapă, suflet rănit, de plânset gol.

BELŞUG

Am întâlnit azi toamna venind în car cu boi.

CASTANA

Din ghimpii amintirii trecutul l-am cules.

DRUM DE NOAPTE

Ne învelise luna în colb de amintiri.

NOCTURNĂ

Mai ştii în noapte plopul cu luna, galben cuib?

CASA COPILĂRIEI

Sub lună casa albă: o piatră de mormânt.

MENIRE

Un clopot peste lanuri şi vremuri, te chiema.

REÎNTOARCERE

Am pribegit cu zeii, la oameni să mă 'ntorc.

ASEMĂNĂRI

Viaţa-i fum — şi fumul căminului ţi-e drag.

PĂRERI

Brotacul: frunză verde; sitarul: frùnziş mort.

AMURG IN CRÂNG

Albinele luminii prin frunze se jucau.

CASĂ LA BALCIC

Şi sufletul şi casa mi le-am deschis pe mări.

FATĂ LA FÂNTÂNĂ

Coboară, legănată din frizele greceşti.

TURC BĂTRÂN

Işi numără mătănii de-o mie şi-una nopţi.

MĂGĂRUŞUL

Stă cu urechi pleoştite, jupitul înţelept.

CIMITIR TĂTĂRESC

Prin pietre ceruri albe şi marea 'n zări, argint.

GOLFUL

A strâns albastru 'n braţe şi-l leagănă mereu.

CAMEE

Prin piatra străvezie ca un talaz: Sirena.

DRIADA

De trunchi lipeşti urechea s'auzi cum plâng şi azi.

MARE PĂMÂNTEANĂ

Desfăşurarea verde a grâului în zări.

CIOCÂRLIA

Din praştia câmpiei lumina cântă sus.

NORII

Albastru clătinate, aeriane culmi.

POPOR NOMAD

Cu norii şi cu vântul porneam, pământul sta.

POPOR NOMAD

Foc stins, cort strâns, pustiul şi pulberea plecării.

SCLAVE

Femei cu trup de noapte şi miez de soare-aprins.

POPAS

Proptiţi în lănci, cu hăţul pe braţ, la focuri mari.

DESCĂLECĂTORII

Intâiul fum de sate şi 'n vale glas de câini.

CRĂCIUN

Se-oprise steaua, fânul în staul strălucea.

ARTĂ POETICĂ

Din teascurile vremii plâng lacrimă de vers.

ZILE ŞI NOPŢI

Trecură ciute albe şi 'ntunecaţi ogari.

HANUL VECHI

Cu zeghea amintirii la foc de cărăuşi.

PREVESTIRE

In codrul numai muguri, un sunet de topor.

COPILĂRIE

O jucărie spartă găsită într'un pod.

TOAMNA COPILĂRIEI

Mireasmă de gutuie într'un iatac bătrân.

PĂRĂSIRE

Pe orice cărărue dau iarbă amintiri.

CONAC DE ALTĂ DATĂ

La scări părăginite de suflet, surugii.

SINGUR

Prin pulberea de aur cu toamna în zăvoaie.

VEVERIŢĂ, TOAMNA

O frunză roşie suie pe ramuri, alte cad.

POETUL

Stă încărcat de versuri ca toamnele de rod.

VÂNĂTOARE

In zori prin ceaţa roză un sunet surd de moarte.

INIMA

O viaţă 'ntreagă bate la poarta liniştirii.

TEMPLUL ANTIC

Incremeniră patru coloane, cerul, marea.

MARMURĂ GREACĂ

Sub cuta caldă-a pietrii simţi trupul unui zeu.

FRIZĂ

Strunindu-şi calul, sare prin veacuri nemişcat.

FRIZĂ

De când îţi legi sandala, s'au deslegat milenii.

FRIZĂ

Pe piatră stau eroii, în ea dorm zei ascunşi.

PĂSTORUL

Cu fluerul la gură cum tace, codrul cântă.

SAN FRANCESCO NEL DESERTO

Din cerul apei moarte cresc seara chiparoşi.

AMINTIREA

La cuib, o rândunică prin suflet sboară lung.

GORGANE PE BĂRĂGAN

Cămile 'ngenunchiate venite din Altai.

SFÂRŞIT DE IARNĂ

Cocorii ţipă. Ghiaţa din suflet mi se sparge.

PRIMĂVARĂ PASTORALĂ

Din zare munţi albaştri trezesc pe văi tălăngi.

PRIMĂVARĂ

Livezi în floare, cucul, munţi ninşi, alt cuc, departe.

CETATEA DIN MARE

Prin valuri limpezi, toamna, vezi temple licărind.

STĂPÂNUL MĂRII

In plasa lor pescarii au prins un zeu străin.

CĂŢELUL PĂMÂNTULUI

Auzi-l cum te latră de pe un alt tărâm.

ŢARA

Balauri, munţii vineţi, păziau cetăţi de-argint.

LACRIMI

De plângi, o primăvară s'o scutura de flori.

LUNTRAŞUL

Spre moarte mă tot duce, lin, inima vâslind.

FLOARE TÂRZIE

A nins pe munţi. O roză a tremurat în parc.

CER RĂSTURNAT

In apele strălimpezi svârl undiţa, prind umbre.

NEMURIRI PLĂPÂNDE

Migdalul meu în floare şi tu zâmbind sub el.

CLOPOT DE TAINĂ

La pasul tău îmi sună vecernii inima.

INTOARCERE

In toamna desfrunzită m'am întâlnit, copil.

CIMITIR TĂTĂRESC

Pasc moartea capre straniu încremenind pe râpă.

CIMITIR TURCESC

Prin pietre părăsite, cireşul: înger alb.

INTÂILE MICŞUNELE

Copilul primăverii deschide ochi albaştri.

BUJORI SĂLBATECI

Pe ruguri verzi ard flăcări în inima pădurii.

LALELE

Oştirea cu turbane stă şiruri în grădină.

PRIER

Oprit în drum, migdalul ne 'ntinde flori sfios.

PESCĂRUŞI

Din valuri spume albe au început să sboare.

INSERARE

Pe-oglinda legănată a sufletului: norii.

ZARZĂR LA MARE

Prin ramuri înflorite bărci tremură petale.

DESPĂDURIRI

Se duc pe râul vremii toţi anii mei, buşteni.

SÂNGELE VIEŢII

Ca vremea nu se-opreşte, ca moartea nu-l aud.

VERSURI REGĂSITE

1927—1941

VERSURI REGĂSITE

VÂNĂTORUL DE HIMERE

Sub lampa de faianţă cu verde abat-jour
Visez tihnit în iarna ce viscoleşte 'n jur.

E 'n zori: trag cu băgare de seamă de cucoşi —
In brazi, de ziuă cântă sălbaticii cucoşi.

Aştept cu puşca 'n mână, să iasă găinuşa
Pe cerul care 'n zare îşi schimbă 'n jar cenuşa.

Larg îmi deschide poarta din cap de sat, jitarul:
Acum ochiesc în sboru-i înşelător sitarul.

Pe bărăgan, cu Geantă şi Vlad cu păr cărunt,
M'opreşte Odobescu de-amiazi la Dor-Mărunt —

In car cu rogojină, când câmpu-şi strânge snopii,
Să dau, în dulce leagăn, cu carabina 'n dropii.

Şi vânători nostalgici, cu Iermalai prin lunci,
Turgheniev ne tot mână să doborîm ierunci.

Pe creasta Ciornahorei, pe Stogul şi pe Sturul,
Cu Dragoş-Voevodul am urmărit bourul

Şi 'n plaiul Bucovinei, îmbălsămat cu cimbru,
Cu suliţă de moarte răpunem mândrul zimbru.

Cu Freiherr von Münchhausen, sosit din Ţara Baltă,
Trag broasca 'n vârf de codru şi iepurele 'n baltă.

Cu Tartarin la 'ntreceri în ţara lui Ovid,
Vânez pantera neagră şi crudul leu numid.

Gonind prin stânci, nălucă, din Cerna 'n Vatra
[Dornii,
Mi-am repezit ogarii pe urmele Licornii.

Lăsând să 'mpuşte alţii prin munţii noştri linxul,
Ucis-am, pe nisipul Egipetului, Sfinxul —

Şi printr'un fără seamăn şi minunat noroc,
Cu Simbad marinarul am prins vulturul Roc...

— Trezeşte-te! Hai, scoală! Vânatul e pe masă
Pilaful tău de vrăbii şi-un iepure de casă.

CIRC PLANETAR

Incepe muzica de sfere ca o fanfară şi pe pistă,
Pe care căile lactee au nins nisipul cel mai fin,
In fracu-i roş director Febus salută cerul şi [insistă
In libertate să-i prezinte planetele cu joc divin.

Pe calu-i alb se-avântă Venus într'un costum de [baletistă,
Mercur, pe calu-i murg, împarte înflăcăratul ei [destin.
Galopul lor se depărtează şi Marte vine, după listă,
Mânând cu biciul Sateliţii: doi ponei mici cu [mersul lin.

Fanfara stă: sunt acrobaţii. Saturn se 'ntoarce [prin inele;
In salt mortal Neptun şi-Uranus se-aruncă din- [colo de stele;
Cometele, paiaţe proaste, încurcă tumbele cereşti.

Deoparte Terra, stea uitată, cu fard spălat de [lacrimi, şade
Pe braţe cu trupşorul rece al Lunii moarte — pe [când cade
Pe-arena lumilor furtuna aplauselor îngereşti.

FAGUL

La margine de codru stătea, aşa de-oparte,
Ca unul care frunza şi umbra nu-şi împarte
Cu alţii. Singuratic se bucura de cer.
Şi turma care suie la munte în Prier
Şi turma ce coboară când negura e joasă,
Le aduna în roată coroana maiestoasă.
Din când în când un vultur venit de pe Parâng,
I se oprea pe ramuri. Furtunile, ce frâng
Stejari şi brazi, pe dânsul nu l-au răpus nici-una.
In nopţile de vară strângea în braţe luna
Şi, ca o soră, ploaia i se plângea la piept.
Sbucnit din rădăcină, adânc şi înţelept,
Creştea tăcut cum creşte pe ceruri Carul mare —
Şi frunza lui de aur în lină scuturare
Cădea, din toamnă 'n toamnă lăsându-l tot mai [tare.

O bună dimineaţă, călcând cu pasul greu,
Doi bieţi creştini urcară purtând un ferestrău —
Şi umbră le întinse copacul cu iubire.

Abia când fu să pice avu o tresărire —
Işi clătină pe ceruri frunzişul fără vânt
Şi, prăbuşit pe spate la pământ,
Le dărui, în cruce, tulpina preacurată.

PROLOG LA UN POEM PĂRĂSIT

In casa veche, părintească
Stau iarăşi, singur, la Miorcani,
Dă tot trecutul să m'oprească,
Dar vremea fuge ani de ani.
Ce am făcut — o, Doamne, spune —
Cu ziua mea, cu ziua Ta?
Ca mâine sufletu-mi apune
Şi umbra morţii va fi grea.
In miezul vieţii mele, iată,
Smerit, eu vreau să ctitoresc
Lăcaş de slavă-adevărată
In grai curat şi câmpenesc.
Ştiu bine, Doamne, n'o să vie
Să calce pragul ce-l visez
Decât puţini — e nerozie
In stihuire să mai crezi.
In ea tot cred cu 'nvierşunare!
Otravă dulce mi-a turnat
Şi boala sfântă leac nu are...
De secetă a fost crăpat
Pământul lanurilor mele
Şi-acuma nori aduşi de vânt
Revarsă ploaia 'n picuri grele
Sorbită lacom de pământ.
O, Doamne, îţi adună norul
Şi fulgeră în pieptul meu,
Imi luminează drumul, dorul,
De-aicea pân' la Dumnezeu.

Dă-mi graiul ce-l vorbesc ciobanii
Şi cei ce merg cu plugu 'n pas,
Dă-mi cântecul ce-l spun tufanii
Când vântu 'n frunză le-a rămas.
Atât îţi cer şi mai cer încă
— Eu slab şi păcătos zidar
Să pot zidi cu viers de stâncă —
Drept ajutor să-mi dai în dar
Tot ce-am iubit în ea năpraznic
De când întâi o am privit
Pe masa lumii ca un praznic
Dumnezeesc şi liniştit:
Intreaga ţară pân' la mare
Şi pân' la munţii ei bătrâni —
Să-mi fie 'n suflet vin şi soare,
Să-mi fie pită caldă 'n mâni!

De-acum cu seara lângă lampă,
Când zilele în toamnă scad,
Când stă la geam ca într'o stampă
Pustiul parc cu foi ce cad,
Mi-oi duce vremea doar cu dânsul,
Cu Dinu Arbore megieş —
Şi pomenindu-i păsul, plânsul,
Voi spune viaţa-i de răzeş.
Iar cititorule de versuri,
Prietene neaşteptat
Ce crezi în bietele eresuri
Ce 'n sufletu-mi au tremurat,
Eu te poftesc cu cinste multă
In casa mea să-ţi iai cvartir —
Te-aşează, bea tutun, ascultă
Cum leg povestea fir cu fir...

SÂNI

Sân crud şi mic de piersică pietroasă,
Sân brun, bătut cu efigia vieţii,
Obraznic sân de fată sănătoasă,
Sân aplecat pe fuga tinereţii,

Sân nou la joc ce tremură în mână
Ca porumbielul alb prins sub maramă,
Sân otrăvit de-o patimă bătrână,
Sân rece de fecioară, cald de mamă;

Sân, ploscă, unde sugem, prunci, viaţa,
Viaţă, unde bem, bărbaţi, pieirea,
Pieire, 'n care, 'mbătrânind, ghiaţa
Mormântului ne-o sparge iar simţirea;

Sân, piatra amintirii pentru moarte,
Sân, pernă a uitării pentru vii,
Sân, nebunia celui prea cu carte,
Sân, cuminţenia minţilor pustii...

Dă-mi bustul Amazonei de-altădată
Şi fără toarta goală-a braţelor,
Dă-mi forma în perfecţie ancorată
A sânului ce 'nvinge timp şi dor!

PRUND

Imi stai în mugurul fiinţei tale
Cu sânii mici şi tari ca piersici crude
Şi te-arcueşti din creştet până 'n şale
In jocul nou ce-ai învăţat cu trude.

Din soarele care-a trecut prin tine
Păstrezi păgân un pârg de primăvară
Şi râzi, în braţul ce te strânge bine,
Cu dinţii albi şi ascuţiţi de fiară.

Eşti numai trup, dorinţă şi 'mplinire,
De tine nici un gând nu s'a legat
Şi vremea — lipitoare azi subţire —
N'o simţi de piept rotund cum te-a muşcat.

Dar eu o simt, simt clipa cum te schimbă.
N'am împlinit întâiul tău sărut,
Mireasma lui e încă pe-a mea limbă,
Când trupul tău prierul şi-a pierdut.

Amanţii sunt sculptori sculptând în apă.
Iubirea niciodată nu se 'nchiagă.
Ce-i pieritor ca fum albastru scapă.
Sunt blestemat să te doresc întreagă.

Din tine vreau să fac în piatră frântă
Un torso sfânt, strălucitor prin timp...
Doar ce-i etern în sufletul meu cântă;
E praf al morţii tot ce nu-i Olimp.

Te vei topi, sân al iubirii, mâne!
Tu, sân al artei, vei trăi rotund.
Prin apa vremii bustul clar rămâne
Cum vezi prin valul râului un prund...

ISPITA FRUMUSEŢII

Ispita frumuseţii n'o 'nvinge nicio moarte.
Pe-altaru-i îndărătnic renasc şi mă distrug
Ca Fenixul din basme, cu aripe deşarte,
Arzând ca să învie din propriul său rug.

CUPA

Iţi dau o sferă de cristal:
In soare arde clar şi rece;
De ea se frânge vânt şi val,
Prin ea lumina lumii trece.

Privind la raza ei nu ştii
Genunea ce-o născu grozavă
Şi patima ce-i limpezi
Seninul izvorît din lavă.

POTECA DIN PĂDURE

Sub bolţi de ramuri goale, singur, peste
Cărarea desfundată unde care
Cu boi în toamnă coborîră lemne,
Urc greu priporul printre trunchiuri negre
Ce-aşteaptă încă mugurii zadarnic.
Sub paşii mei uscat foşneşte frunza
Din alte veri şi tot aud departe
Cum bate în trunchi mort cioc surd de păsări.
Sus printre crengi cer înnorat bolteşte
Tot plumb şi 'n mine plumb pustiu, adună.
Merg singur, apăsat, pe drumul umed
In care urma pasului rămâne.
Şi trist mi se întipăreşte 'n minte
Obrazul tău mereu, aşa cum dorul
Nealinat mi l-a păstrat în suflet.
O clipă-l văd şi iarăşi mi se şterge
Cu forma pasului lăsată 'n urmă.
Deacuma piere şi cărarea, numai
Poteca din pădure mă îmbie
Spre genele poenii. Fără vrere
M'opresc uimit. Eşti tu în alb, aevea?
Ba nu, un prun sălbatic stă în floare
Şi peste groapa iernilor mai chiamă
Plăpândul chip al tinereţii tale.

LA IAZ

Lângă iaz se-opreşte boul
Răsleţit dela cireadă —
Mângâe cu botul faţa
Norilor tiviţi cu sânge.

Luciul iazului se-aprinde.
Stol de grauri, salt de mrene,
Scânteieri de libelulă,
Joacă 'n trestii şi pe ape.

O căruţă ţine drumul
Peste deal şi-o ia la vale.
Chiotă prelung flăcăul,
Cailor speriaţi dând bici.

*

Oile se mişcă negre,
Vin pe miriştea de aur.
Sună fluer — şi tăcerea
Câmpului sporeşte iarăşi.

De pe Prut, din luncă suie
Seară sură şi se culcă
Pe-o căpiţă; o 'nveleşte
Noaptea cu plocat de umbre.

Floarea-soarelui mirată
Nalţă fruntea. Unde-i stârcul?
Chipul i-a rămas pe apă
Oglindit într'un picior.

*

Câmp pustiu şi vânăt. Cerul
Işi deschide geana largă;
Tot mai străveziu e ochiul
Lui cel verde plin de stele.

Colo 'n stuf un sbor de raţe
Cade fâlfâind din aripi.
Lung foşneşte păpurişul,
Se cutremură de spaimă.

Jos la iaz domol coboară
Chiemând câinele la dânsul,
Purtând puşcă grea pe umăr,
Cu pas rar, un vânător.

*

Pe sub sălcii stă la pândă.
Tot măsoară şi măsoară
Tava iazului suflată
In arginturi de poveste.

Bubuie cu fulger puşca.
Prăbuşiri de pene, plescăt...
Negru zugrăvit pe ceruri
Cârdul îşi deşiră sborul.

Pe când sus, în zare, singur
Un erete dă târcoale
Peste ţarini înnoptate
Şi se pierde 'n roate mari.

SEARĂ LA STÂNCA

Pe-aleea ulmilor amurgul
Cum plouă cu bănuţi de soare,
Ne chiamă şipotul sub stâncă
Din glas de umbră şi răcoare.

Pe ramuri nalte turturele
Tot guruie prin frunza rară,
Pe apa Prutului mai cântă
Un cântec adormit, o moară.

Nimic nu s'a clintit — nici satul
De peste Prut, cu case albe:
Aceiaşi nuci stufoşi, aceleaşi
Căsuţe înflorind cu nalbe.

Mai toacă 'n seară cocostârcul,
Il ştim — şi câinii care latră...
Şi apa vremii tot ne duce
Din mal în mal, din piatră 'n piatră.

CULES

Vin fetele cântând din vie,
Pe cap în coşuri duc amurg.
Toţi strugurii striviţi de soare
In rază purpurie curg.

In urma lor, purtând la cramă
Copăile cu rod, flăcăi
Ţin cerul toamnei greu pe umăr
Şi steaua nopţii, cea dintâi.

DRUMUL DIN BASME

Inalţii arbori ai aleii
Prin scăpărările zăpezii
Uitând de frunza de-astă vară
Mi-alungă paşii în trecut,
Şi umbra lor vrăjind albastru
In razele după amiezii
Ridică pe cleştar de ape
Palat de-argint neînceput.

De chiciură îşi sună ramuri
In limpezime clopoţeii
Când soarele 'nserării bate
Cu aripi roşii pe ghieţuş
Şi când Crai nou prin zări încearcă,
In clipa când scânteie teii,
Patina lui rătăcitoare
Pe-al sufletului lunecuş...

VIERSUL ŢĂRII

E graiul tău ca frunza verde
Cu freamăt tânăr de pădure:
Grai de cioban noptând pe plaiuri
Cu turmele la foc de stâni,
Grai de plăieş pornind la munte
Cu cal, desagă şi săcure,
Grai de pârâu legând luceferi
In zori, prin clăile de fân.

TERŢINE

Oglinda pudruită cu polei
Purta pe alba-i filă descântată,
Drept pană de oţel, patina ei —

Şi versul ce-l scria înaripată
Pe pagina de ghiaţă, în scântei
De raze desvelea tot mai curată,

Sub chiciura din suflet, para ce-i
Sbucnea — foc pur — iubirea tremurată
Ca pe zăpezi argint de clopoţei...

CÂNTEC

Coboară, dorule înfrânt,
De plumb o aripă rănită
Şi taci. Nu plângă nici un cânt
Credinţa pururi isgonită.

In lut te culcă, dorul meu.
Dormi somn adânc, înfăşurat
In aripi aprige de zeu —
Pe scutul vremii fulgerat.

CREZ

Cu versul meu n'am vrut să plac mulţimii,
Nici snobilor puţini să ţin isonul;
Am zis doar pentru mine jocul rimii
De mi-a venit, curat în suflet, tonul.

Nu m'am silit să cânt pe marii zilii,
Nici să slăvesc mereu ce-aduce anul.
Las altora să facă pe abilii —
Doar graiul românesc mi-a fost tiranul.

Cum ar putea, de l-aşi uita o clipă,
Ca el mai vrednic alt stăpân să-mi fie,
Cu rădăcini de sânge, o aripă
Când mi-ai legat de umeri, Poezie!

PE O ALEGERE PROPRIE DIN GEORGE, HOFMANNSTHAL ŞI RILKE

Din sufletul a trei poeţi rămâne
Acest prinos de versuri pe altar.
Trei flăcări se înalţă, tot mai clar
Chiemând în noi porunca lor de mâne.

Ce vor mai mult? Ce pot dori mai mult?
Când morţilor le vântură cenuşa,
Ei singuri cântă. Deslegând cătuşa
Destinului: învie — şi-i ascult.

UMBRA TIMPULUI

1934—1939

ZODIER

Trec vulpile toamnei furiş prin păduri,
    Roşcate, gălbuie şi sure.
Inalţă poclitul grăbit pe trăsuri
    Şi pocnet de bici să ne fure.

Aleargă la dreapta şi stânga câmpii,
    Lungi lanuri arate şi mirişti.
Mai iute aleargă Brumarul, nu-l ţii,
    Nici iarna cu albele linişti.

Copitele scapără 'n noapte scântei,
    Gonesc telegarii nălucă —
Şi soarele verii se-arată prin tei
    Şi viţa în floare pe-ulucă.

Şi iar vulpea toamnei prin codri şi iar
    De roţi repezite vuire,
Din an vechi în an nou, din hotar în hotar,
    Prin zodii în lină rotire.

IN TOAMNĂ

Lumina caldă de pe frunze
De aur şi de purpură,
Lumina vie de pe mirişti
E amăgeală, soarele
Nu se întoarce de pe drumul
Pe care pier cucoarele.

In parc pustiu de visul verii
Zadarnic bate inima,
Zadarnic te apleci pe urma
De pe nisip a paşilor.
Ascultă bine: pe alee
Cu sgomot surd cad nucile.

Te du în casa bătrânească
Ce-şi nalţă 'n timp coloanele
Şi ia bastonul vechi cu capul
De fildeş, al bunicului.
E vremea să pornim, îţi chiamă
Şi anii morţi şi sufletul.

De treci prin porumbişti la iazul
Pe care-l taie lişiţa,
Un plop mai tremură o frunză
Drumeaţă ca şi dragostea.
Opreşte-te să te mângâie
Cu razele amurgului.

Zâmbirea caldă de pe buze
Şi braţul gol şi degetul
Ce-ţi netezea pe vremuri fruntea
Sunt nălucire... Zilele
Nu se întorc din drum, nici fumul
Ce-l lasă 'n zare toamnele.

UMBRE PE IAZ

Toamna urcase pe cer
Fum lung de sboruri deşarte.
Iazul sub sălcii stingher,
Seara mai ştearsă pe zări şi tot mai departe.

Ce căutam noi aici?
Anii pierduţi sau obrazul
Nostru de-atunci? Licurici,
Stele sclipind pe oglinzi uitate cu iazul.

Fugi, nu privi în adânc
Vrajă de vremuri cernute.
Timpul de-l prinzi de oblânc,
Faţa lui albă te vrea din apele mute.

Stai, nu căta ochii morţi:
Ard amintiri pe sub geană.
Trec prin tremur de porţi
Zilele tale mai stins ca umbre de mreană.

CEAS PIERDUT

Pe clae văd leneş cum timpul se duce
De-a-dura ca piatra de râu,
Cu-amurgul aprins ce 'n nori mai străluce,
Cu glasuri de greeri prin mirişti şi 'n grâu
Cu cântec de pitpalac.

Il văd cum piere pe aripi d'erete
Rotind şi plutind tot mai sus;
Tălăngile turmei pe îndelete
Cu sunet nostalgic l-au dus
La târlă, pe-o coastă de deal.

Hoinar o porneşte din nou şi mă lasă
Cu înserarea pe fân.
L-aud cum foşneşte din păr de mătasă
Prin porumbişte stăpân.
L-aud cum tot umblă şi nu-i.

Dar unde-i moşia şi turma şi iazul?
Dar unde-s şi eu, cel de azi?
Tăria tăcută îşi naltă grumazul.
Şi luna cu palid obraz
Se duce cu ceasul pierdut.

CÂNTEC DE VREMELNICIE

Suflet: cer întins pe-o seară
Tristă ca un svon de-argint,
Prin ce magic labirint
Păsările 'n tine sboară?

Zile cu obraz de moarte
Şi cu zâmbetul fugar,
Vreme, fumuriu ogar!
Ce aproape, ce departe...

Dau să scap — de tine nu pot.
De 'nflorire şi de spini
Stau legat cu rădăcini
Trainic ca de cer, un clopot.

Scriu — şi litera înghiaţă.
Cânt — şi sunetele pier.
In cenuşe doruri cer
Veşnicie şi viaţă.

Cresc prin foile uscate
Viorele, flori adânci.
Primăvara să n'o plângi,
Nici iubirile brumate.

Suflete, prin tine sboară
Toamne, frunze, amintiri...
Au fost vis şi ispitiri:
Fă-le aripa uşoară.

CÂNTEC

Timpul care piere n'o să-l prind.
Dragostea ta mare cum s'o ţiu?
Vremea ce ne poartă n'are grind,
Drumul ce ne duce nu-l mai ştiu.

Mâna ta întinsă ca un dar,
Glasul tău în seară ca un cânt.
Faţa ta întoarsă e de var,
Ochii tăi închişii nu mai sunt.

Raza se întunecă în crâng,
Viaţa 'şi lasă umbrele în noi.
Dragostea ta mare cum s'o frâng?
Moartëa ne pândeşte pe-amândoi.

CRA-RO-RA-RA

Păşteau ciulinii turmele la şes,
Fierbea 'n podgorii mustu 'n zăcători,
Işi întinsese codrul covor des
Şi munţii albi se arătau prin nori.
De nu ştiu unde straniu o pasăre ţipa
Sub frunza moartă-a inimii: cra-ro-ra-ra.

Era de când e lumea, de mult, de nu ştiu când:
Se lumina de ziuă... cu ţara cot la cot,
Se depărta chervanul din clopote sunând,
Ne tot purta pe drumuri ce le-am uitat de tot,
Pierdute pe vecie... Dar pasărea ţipa
Cu glasul ei de toamnă târzie: cra-ro-ra-ra.

Cădeau fulgi mari şi albi din cerul sur,
Priveam tăcut la jarul din cămin
Şi însera albastru în parcul dimprejur
Ţesând pe geamuri ceaţă, pe gând zăbranic fin,
Uitare peste toate... Şi tot mai trist ţipa
Lung pasărea din suflet: cra-ro-ra-ra.

DIN RAMELE IATACULUI VECHI

Ornicul alb de pe comoda bătrână
Sună subţire şi straniu ceasul străin...
Picură timpul adânc din plină fântână
Peste iatacul străbun cu divan şi cu scrin.

Şi cine uşa deschide cu teamă, nu ştie
Că fata în crinolină din ramele vechi
Şi-aşteaptă sfioasă şi astăzi iubitul să vie:
Romantic, cu barbă şi plete, joben pe urechi.

Şi cine uşa o crapă, cum o să creadă
Că jupâniţa din ramă cu ochiul viclean
Tot mai pândeşte la scară să vadă
Calpacul blănit cu samur al Marelui Ban.

AN MORT

Casa veche cu coloane albe,
Parcul şi mai vechi ca ea ;
Cerul vânăt peste care salbe
Pier cocorii 'n seara grea.

Nucii negri, pajiştea deşartă
Şi pustie, ca şi parc şi nuci,
Amintirea care 'mi bate 'n poartă
Lung, în sufletul de tuci.

Miros jilav de trecut şi ploaie —
Şi mai putred şi mai stâns
Calendarul veşted ce 'n odaie
Stârvul timpului l-a strâns.

ELEGIE

Pe aleea naltă de castani
Taina, toamna, timpul mi se joacă.
Simt: m'ajung din urmă vechii ani,
Zurgălăii lor o să mă 'ntreacă,
Sună pe aleea de castani.

Vii de unde? din ce veac? din ce mormânt?
In berlina foşnind surd pe frunza moartă.
Nimănuia ori a mea? pe vecie ori nicicând?
Timpul, toamna, taina mi te poartă
Blând în zori, greu în amiaz, lin în mormânt.

Pe aleea veche nici un om,
Nici o frunză pe castanii de cărbune,
Doar trecutul: cucuvae într'un pom.
Und' ţi-e râsul? unde plânsul? să mai sune
Pe alee în surdină ca prin somn.

Albă casă, neagră frunză, putred parc:
Roata timpului îşi pierde uruirea.
Taina vremii mână umbrele în ţarc.
Numai toamna mi-a rămas şi amintirea
Albă 'n zare, sură 'n casă, neagră 'n parc.

INNOPTARE

Câmpuri din Miorcani: lungi lanuri
De porumb şi de secară,
Iaz de-argint din care seara
Stuf întunecat înalţă.

Stepe nesfârşite, triste
Drumuri rătăcind prin zare,
Dor pustiu gemând în osii
De căruţe pe tarlale.

Sat albind la ţărmul nopţii
Turlă de biserici unde
Stăruie aprins amurgul.
Cocostârc cu sbor albastru

Aducând din cer pe aripi
Mari deschise, ca o umbră
Ce se lasă şi se strânge,
Scrumul zilelor apuse.

PÂNDĂ

Cade umbra timpului pe lan.
Unde-s arăturile de an?

Grâul creşte des cu spic crestat
Unde floarea soarelui ne-a mângâiat.

Stolul de hulubi cu sborul lin,
El să fie cel de an, dela vecin?

Braţul morilor de vânt ori mâna ta
Azi sau eri semn de adio flutura?

In amurgul adumbrit de linişti mari
Caut pasărea căzută în zadar.

Pe colinda iazului ceresc
Faţa mea de an n'o mai găsesc.

PANTA RHEI

Spumă, fulg, vânt, val, nisip şi ploaie,
Clipe uitate, ceasuri pierdute, zile şi ani —
Totul se scurge, totul mă lasă, fuge şi moare
In necuprinsul, în nesfârşitul tău ocean.

Cum s'opresc faţa mea în oglindă?
Seara brumată, apa viorie, mi-o fură din ochi.
Vremea nălucă mă prinde în tindă,
Doruri uscate foşnesc prin vechile rochi.

Braţul iubitei, zâmbetu-i, păru-i,
Mâna le-atinge şi trece prin fum.
Visul subţire în care mai stărui,
Vraja de astăzi, zorii. amurgul: flăcări şi scrum.

Versul acesta îl vrei pe piatra veciei —
Ştearsă, tocită, nu ţine nici vorbă, nici pas;
Ard numai ochii sfinţi ai Mariei
Tainic pe-al lumilor iconostas.

SOARTĂ

Decât să fiu cu gândul piatră grea,
Mai bine aripa ființei pure.
Şi 'n loc de jocul sterp cu vorbe sure,
Logodna faptei vii aşi vrea.

Din uscăciunea pielei moarte lin
Un şarpe nou alunecă spre soare
Şi peste-a ghieţii aspră renunţare
Foşneşte-al mărilor destin.

SUFLET

Ecou necunoscut al cărnii mele,
Din care lumi pierdute vii zălog
Precum pe bălţi coclite chiamă stele
Făr' de păcat. Şi tainic inorog,
Ce vrajă mi te-a dăruit să-mi fii
Sol şi stăpân din mare până 'n munte
Logodnic alb prin negre veşnicii
Şi peste moartea trupului o punte.

ZORI

Cine-mi loveşte 'n inimă mereu?
La poarta ei închisă cine bate
Atât de surd, atât de greu —
Când noaptea s'a oprit la jumătate,
Cine-mi loveşte 'n inimă mereu?

O Doamne, porţile sunt ferecate
Cu lanţ şi lacăt de păcatul meu.
Zadarnic baţi în noapte, nu mai bate
Atât de surd, atât de greu —
La porţile din suflet ferecate.

Pe umbra toamnei zorile-s aproape;
Lumini de-argint se joacă 'n heleşteu.
Bătaia ta tot sufletul să-mi sape
Atât de surd, atât de greu —
Prin nopţi de toamnă zorile-s aproape.

O, Doamne, Dumnezeul meu!
Se-aprind în aur tânăr cer şi ape,
Atât de clar sporesc mereu;
Lumina lor în suflet îmi încape
Cu Tine, Dumnezeul meu!

TIPAR

In toamnă valea se deschide lină
Sub ochii mei ca un ceaslov iubit.
M'aplec, citind colină de colină,
Pe pagini cu chenarul ruginit.

Desenul ei mă fură cu o vrajă
Ce n'a ieşit din mână de zugrav,
Coloarea ei mă prinde într'o mreajă
De-azur topit în aur de seraf.

Tot sufletul îmi pâlpâie ca jarul,
Surd amintiri trosnesc din orice vreasc,
Când Domnul însuşi i-a sfinţit hotarul
Şi clipele scăpate de sub teasc.

In toamnă ţara se deschide plină
De înţeles ca un ceaslov străbun
Şi buchii negre joacă în lumină
Cu împletite aripi de lăstun.

ROD

Pământ umbrit de brazde cât duc ochii.
In zare munţii mai bătrâni ca ţara
Lui Lerui-Ler şi a zeiţei Dochii.
Din cer cocori coboară primăvara.

Din foişor se-aud tălăngi cum suie
Târând spre culmi pâraele de oi.
In suflete, vechi doruri se descuie
Şi înfloresc pe merii încă goi.

Sămânţă grea de grâu şi de secară
Din mii de mâni se varsă din belşug,
Dar visului cântând sub sălci la moară
Nu-i trebue, să rodească, nici un plug.

AMURG PE PRUT

Cum coboram spre apa limpezită
De soarele tot mai pieziş pe Prut,
Am regăsit frunzarele mai rare
Şi liniştea poienii de demult.

Lumina verii se lăsa spre toamnă,
Lumina după-amiezii da 'n amurg.
Sta crângul verde şi pătat de aur,
Poiana se 'ncheia cu umbre lungi.

Pe ţărmul dimpotrivă unde satul
Alb prin livezi se odihnea şi el,
Sta pânza la ghilit pe prund întinsă,
Când nori subţiri se 'nvăpăiau pe cer.

Nu se clintea o frunză în pădure,
In sat nu se mişca un om.
Cu roata molcum strălucind la soare,
Bătea o moară apele domol.

Pe firul apei se ducea o plută,
Pe apa cerului aluneca un nor:
Era de-argint ca sunetul tăcerii
Şi-i tremura lumina peste tot,

Stam jos la rădăcina unei sălcii,
In jurul meu priveliştile vechi.
Priveam înmărmurit, cum într'o carte
Copil privisem ţara din poveşti.

Amurgul îmi intrase în poiană.
Priveliştea, tot stând, mi s'a părut
Că-o fură 'n zări un stol de rândunele
Ce tot mai mic în ceruri se pierdu.

IARNĂ TÂRZIE

Neguri se lasă greoi
Pe câmp, pe sub dealuri şi lângă
Lungi ape 'nghieţate 'n zăvoi,
Sălciile mugur n'au încă,
Nici floare zarzării goi.

Gerul de munţi tot se leagă
Pe zarea cu dungă de nea.
Din ceruri o barză pribeagă
Greşind anotimpul şi ea,
Mai cade în iarnă, buimacă.

Stă scocul împotmolit
La moară sub maldăr de frunză.
In cuibul de mult părăsit
Revin anii vechi să-şi ascunză
Nostalgicul lor fâşâit.

INSERARE

In vârful carului· cu snopi
Amurgul cum se 'ntoarce,
Işi vâră cerul noru 'n plopi
Şi fir de stele toarce.

Văzduhul se-adânceşte clar
De parcă-i lună plină;
Priveşti sburând spre porumbar
Hulubii de lumină.

Şi 'n tine, suflet, schit de-argint,
Pe aripi de tăcere
Se 'ntorc arhangheli, prelungind
Un ceas de mir şi miere.

Şi cum uşoare umbre 'n dungi
De sunet surd le măsuri,
Lin evantaiul aripi lungi
Şi-l strâng, foşnind mătăsuri.

SCAMATORUL

Doamnelor, Domnilor, de-mi daţi voe,
Cu un femur v'arăt pe Tata Noe.

Cu 'n ochi de sticlă prinsă de ochian,
V'aduc din ceruri pe Aldebaran.

Pe fir şi fără fir, din Sud şi Nord,
Ce glas voiţi să sune, vi-l acord.

Caruso mort va mai cânta pe disc,
Vorbeşte Faraonul pe-obelisc.

Cu 'n hârb de vas rotund, cu 'n ciob cu toartă,
Vă 'nalţ din altădată Theba moartă.

— Cu ele ce să 'ncep, bătrâne vrac?
Cu oase şi-oale sparte ce să fac!

Ia-mi trandafirul ăsta veştejit
Şi dacă poţi redă-mi-l înflorit.

Ia-mi inima brumată fără timp,
Redă-mi-o proaspătă, de poţi s'o schimbi.

Şi dă-mi din apa vremii doar un strop,
Să-mi vină tinereţea în galop.

ROZA DIN URMĂ

Cu drag am desluşit-o cea din urmă
In parcul plin de frunze seci,
Mai mândră de-a fi singură, nu turmă:
O roză cu petale reci.

Ascunsă în deplina-i frumuseţe
Sub învelişuri purpurii,
Parc'ar fi vrut în toamnă să mă 'nveţe
Că 'n moarte chiar poţi înflori.

ALOES

Inalt şi dur, în ghimpi legat,
El singur viu din zare 'n zare,
Stă candelabru verde 'n soare.

Nisipuri ard în lung, în lat —
Sub za de ţepi nu-i umbră, nici răcoare;
Scot ramurile săbii tăietoare.

Dar când sleit de sete un drumeţ
Infige crunt cuţitu 'n coaja tare,
Din inima străpunsă-i dă ca preţ
Al ranii seva ei isbăvitoare.

POETUL

Nu voi ara cu plug de lemn pământul
Strămoşilor în pas de bou. Sămânţă
N'oi asvârli de orz şi nici porumbul
Nu l-oi sădi. De talpă îmi lipeşte
Ţărâna şi de umeri colbul gliei
Şi ochii mei sunt turburi de nisipul
Adus de vânt. Dar sufletul mi-e slobod.
Dar sufletul îmi cere tot mai aprig
Adânca brazdă-a mărilor. Pe buze
Cu sarea spumei albe, cu amara
Inţelepciune a valului voi merge.
Voi semăna pământul până 'n zare,
Cădelniţând pe holde vorbe grele
De legănări de ape şi de sterpe
Vuiri de valuri. Voi lega strălimpezi
Comori de matostate şi smarande,
Iar peste ele norii, vechi vântrele
De foarte vechi corăbii către ţărmul
Helladelor. Şi voi suna din scoica
Scobită ca din tulnicul de munte,
Când păcurarii îşi adună turma
De oi ce-a răsleţit pe culmi departe,
Sirenele să vină şi tritonii
Şi zeii mărilor cu ochii încă
Păinjeniţi de somnul lor prin ape,
Incremenind legendele în blocuri
Tremurătoare. Voiniceşte, singur
Voi trage-un chiot până 'n zarea lumii —

Şi desfăcută de mătasea verde
A valului se va sui vicleană
Ca marea, Afrodita pentru care
Zadarnic ar cu dorul meu întinderi
De vis deşert... Şi 'n răsărit deodată,
Cu nechezat de soare roş pe mare,
Mă va fura quadrigele ce creşte
Furtuna măsurată a luminii,
Involburând în aur armăsarii
Inaripaţi, struniţi de zeu din liră.

PRIMĂVARĂ

Ce foloseşte frumuseţea ta? Ce este
O primăvară fragedă, de nu e
Lumină rourată peste ramul
Plăpând şi 'n sufletul cel nou ca firul
De iarbă verde, raza jucăuşă
A dragostei curate? Sau la ce bun
Sunt ochii tăi izvoare liniştite
De ape proaspete şi dinţii, pietre
Mărunte 'n prundul străveziu al gârlei,
De nu coboară soarele iubirii
Nici când să le aprindă cu seninul
Biruitor umbrirea mohorîtă?
Deschide-te din muguri! Fii o floare
De piersic, de cais şi de migdală
Ce tremură fior de fericire
Pe golful pur al mărilor azure.
De mii de ani te-au plămădit în taină
Zei înţelepţi: înseninează-mi clipa!
Pe ochi îţi lasă genele iubirii
Să cadă ca orbind să vezi mai bine.
N'auzi în munte cum îşi surpă ghiaţa
Dorinţele, cum se topeşte neaua
Atâtor ierni, cum vin desferecate
Şi spumegând şivoaie? Ce vechi faun
Işi desmorţeşte 'n mine nemurirea?
Ce zeu elin se naşte iar când trupul
Tău svelt de oleandru îl atinge?

Ce foloseşte frumuseţea ta? la ce bun
Intinerirea lumii, dacă nu e
Un sol iubirii! Peste marea caldă
Talazul primăverii înfloreşte
Amară spumă ca şi dorul meu.

VERSURI

Mai mult era în ele — dar precum
Din florile culese de-a ta mână
Pe scrin în vase n'o să mai rămână
Decât părere, oglindire, fum.

Deşi petale fragede duc încă
Pe ele rouă şi lumini de zori —
Buchete, amintire de colori,
Fac umbra din pridvor şi mai adâncă.

Mai mult era în ele — dar le ia
Aceste vorbe rupte în neştire.
Sunt încă rourate de simţire,
Mai poartă 'n ele încă vraja ta.

STANŢE

Cu sculptorul stă piatra, ia pictorul coloarea
Să-ţi făure tiparul şi trupul să-l redea,
Dar eu am doar cuvinte să 'ncerc fermecătoarea
Minune ce mi-o dărui s'o prind pe lira mea.

Din şoaptele suflării vreau să-ţi cioplesc conturul,
Din cântec vreau să-ţi aflu un har nemuritor.
Din sunet de mătase îţi voi croi condurul
Şi din silabe limpezi şi coapsă şi picior.

Cu râsete de rimă albi dinţii tăi îi număr;
Cu ritmuri de suspine îţi farmec sânul plin;
Cu rotunjimea strofei răsare braţ şi umăr
Şi ca o alăută tot pântecul senin.

*

Atât ţi-am privit trupul că l-am furat cu ochii;
Atât ţi-am sorbit glasul, că vorba ţi-am răpit.
Doar umbra ta rămâne să mişte vis de rochii
Şi ce mai spui răsună ca un ecou slăbit.

Strâng vânt şi strâng cenuşă la pieptul lor de-o [seară
Acei cu care poate credeai că m'ai înfrânt,
Când pătimaş în suflet adun ca 'ntâia oară
Lumina linii tale curate ca un cânt.

Dar dacă tot mai sufăr şi încă sânger, nu e
Cum crezi că plâng făptura cu buzele de lut —
Plâng vremea care 'n mine nimicitoare sue
Cu moartea mea smulgându-ţi eternul tău sărut.

*

Precum de orice lucru în zilele cu soare
O umbră îşi anină făptura de-amăgeli —
De tine mi-am prins dorul, reţea tremurătoare
De patimi, de suspine, de spaime că mă 'nşeli.

Supus el te urmează oriunde-ţi duce pasul,
Nu poţi scăpa de dânsul oricât de mult ai vrea.
Chiar şi în somn alături de tine îşi ia masul —
Aşa va fi să fie cât ţine viaţa mea.

Dar când, eu mort, doar viersul acesta va rămâne,
Lumina lui chiema-va de-acuma umbra ta.
Oriunde şi 'n tot locul cuvintele-mi stăpâne
Vor şti să mi te lege şi tu le vei urma.

*

Când râzi îşi scutur salba de rouă crengi în tremur,
Cu-o şoaptă chiemi izvoare şi iernile deslegi,
La pasul tău, ca iarba pe câmpuri, mă cutremur
Şi cu privirea floare de primăvară legi.

O taină mă 'nrudeşte cu tot ce te 'nconjoară.
Din mine pân' la tine duc mii şi mii de punţi.
Obrazul tău mă 'nvaţă pământu 'ntâia oară.
In ochii mari porţi noaptea şi ziua 'n dinţi mărunţi.

Eşti cheia ce deschide comorile iubirii,
Eşti zidul ce păstrează refugiul cel mai drag.
De ai muri, se pierde tot înţelesul firii
Cum pier, de le rupi firul, mărgelele şirag.

*

Izvorul unde tânăr băusem altă dată
Mi-întinde iarăşi ceruri din alte primăveri —
Mi-e vara împlinită şi toamna numărată;
Ce vrea cu mine soarta? Şi tu ce mai îmi ceri?

Iubire aprilină cu zâmbete şi cântec —
La jocurile tale nu pot să mai mă prind.
Ce mi-a fost viers pe buze în suflet mi-e descântec,
Când pătimaşe vânturi vin totul pustiind.

Mai bine lasă spinul cu floarea lui de sânge
Stingher să înflorească şi 'n toamna lui să stea,
Tu, care crezi că vremea şi moartea se înfrânge,
Şi treci înfăşurată în tineteţea ta.

Nu-mi pasă dacă 'n juru-mi urzesc din ură oameni
Priviri iscoditoare şi vorbe cu venin,
Cât timp în ochi şi 'n cuget cu nimeni alta sameni
Şi din adâncuri oarbe îmi năluceşti senin.

Nu-mi pasă de e blestem sau har pe a ta buză,
In care cu nesaţiu din plin m'am adăpat,
De eşti un demon fraged sau o plăpândă muză,
De porţi în piept cenuşe sau foc învolburat.

Eşti tu — şi îmi ajunge să fii cum eşti: unică.
Din sutele de veacuri, doar unul te-a născut;
Din miile de stele, doar o planetă mică;
Din toată omenirea doar sufletu-mi tăcut.

*

Pe rugul ce mă arde te vei urca odată.
In flacăra iubirii şi tu te-i mistui.
Privirea ta de piatră, azi dură şi curată,
Işi va topi seninul şi se va adumbri.

Mândria frunţii nalte se va lăsa umilă
Pe pieptul unde jarul dorinţei va fi strâns,
Şi limpedele zâmbet, ce n'a ştiut de milă,
L-o turbura ghehena fierbintelui tău plâns.

In vâlvătăi de patimi cădea-vor în cenuşă
Trufaşe braţe albe şi visuri, la un loc.
Căci n'o să poţi — ca mine — prin tainica ei uşă,
S'ajungi la nemurire, cu aripe de foc!

*

Aşa cum în furtună loviţi trosnesc tufanii
Şi-şi clatină tulpina şi-o surpă la pământ,
Iubirea ta cumplită îmi prăvăleşte anii
Şi-mi spulberă frunzişul de amintiri în vânt.

Cu sila îşi deschide o neînfrântă cale;
Dă jos credinţi de-o viaţă şi îndrăgiri de-o zi,
Cu jertfa lor sporeşte puterea slavei tale,
Pe inima-mi pustie să poţi în veci domni.

De-acuma eşti stăpâna! Din mine până 'n zare
Nu sboară o dorinţă, nu tremură un gând,
Să nu ţi se închine cucernic la picioare —
Şi-ţi sunt o alăută de laude sunând.

*

Să-ţi pot uita făptura fugii în codru verde,
Şi-am strâns în braţe, albă, tulpina unui fag —
Dar am simţit cu spaimă copacul că se pierde
In trup de fată, fraged şi despuiat şi drag.

Să-ţi pot uita privirea, ascunsu-m'am în noapte,
Dar stelele cu ochii tăi galeşi m'au găsit
Şi glasul tău din umbră, în cântece şi şoapte
De ape nevăzute, revine desluşit.

Atunci cu îndârjire m'am sihăstrit în mine,
Durai o mânăstire pe temelii de gând.
Dar la altar, în locul icoanelor străine,
Mă aştepta obrazu-ţi şi îmi zâmbea plăpând.

CÂNTEC PENTRU TINE

Vrei să vii puţin
Numai până 'n câmp?
Stelele mi-l ţin,
Cornul lunii strâmb.

Vrei să uiţi un pic
Inima ce-o porţi?
Strânge-ţi-o în plic
Cu zâmbiri şi morţi.

Vrei să-mi dai în schimb
Lutul până 'n zori?
Dorul tău îl plimb
Pe cărări surori.

Vrei să-l port stăpân
Prin vârtejuri sus?
Lasă-mi-l pe mâni,
De căpăstru dus.

*

Lasă-mi-te lasă
Dacă mai vrei tu,
Tânără mireasă
Cine te făcu?

De mai crede 'n mine
Roşul tău sărut,
Patima din vine
Cine ţi-a păscut?

Vineţi ochi ca pruna,
Ochi cu negre pungi,
Pântec cum e luna
Printre ramuri lungi,
Braţe reci ca şerpii
Lunecând pe prund,
Şi în floarea ierbii
Scutul tău rotund.

Lasă-mi-te lasă
Peste pieptul meu,
Viţă mlădioasă,
Rod cu bobul greu.
De mai crede 'n mine
Părul tău de tuci,
Zumzăie albine
Viersuri, de-l usuci.

*

Apa de izvor
Ia-mi-o din urcioare
Şi să-mi dai şi tu,
Adiind răcoare,
Cerul cu prigori
In apus de soare.

Ţi-am culeş frunziş,
Mladă de răchită;
Dărue-mi şi tu
Pace amurgită,
Raza pe furiş
Prutului tivită.

Ţi-am adus un rug
Negru, tot, de mure
Ca să-mi dai şi tu
Seara din pădure,
Apele ce curg
Nori cu clipe sure.

CÂNTEC PENTRU LUMINĂ

Lumină, lumină, de ce
In toamnă târzie te duci?
Amară e coaja de nuci
Şi floarea soarelui e
Tăciune când tu ne-o usuci.

Lumină, lumină, mai stai,
Spre iarnă nu te grăbi!
Ce-or face în vânturi pustii
Foşnitele frunze şi mai
Mâhnite de nu le mângâi?...

Lumină, lumină, n'ai nici
O milă de flori şi furnici.
Dar greerii, bieţii, ce strâng
Doar bobul de soare din crâng,
Ce-or face la iarnă şi cui
Să ceară de nu-i îndestui?

Lumină, lumină, mai stai
La mine măcar până 'n Mai!

PASĂRE DE LUT

Pasăre galbenă 'n cioc
Bate uşor la fereastră.
Umbrele nopţii n'au loc
In dimineaţă albastră.

Oblon pe suflet căzut
De mult — spre cer se ridică
Şi sburătoarea de lut
Pătrunde 'n tării fără frică.

Prin geam de cleştar brumăriu
Pasăre de-aur sau frunză
Sau rază pierdută, nu ştiu,
Vine la piept să se-ascunză.

BURATEC LUNAR

Buratec pe foaia de nufăr
Pluteşte pe ceruri de iaz.
Intâile stele când sufăr,
Pe pajişti de ape şi-atlaz,

Drac verde al verii, buratec,
Priveşte cu ochii holbaţi
Cum suie în dom de jăratec
Lung luna prin plopi tremuraţi...

Când clopot din funduri de baltă
Răsună în schitul pierdut,
Buratec, lin scara te saltă
Pe ceru 'n paftale bătut.

VEVERIŢĂ

Veveriţă, care n'ai
Casă, curte şi alai,
Legănându-te îmi stai
Sus pe ramură ca 'n rai.
C'o alună 'n ghiare mici
De nimic nuţ-i pasă, nici
De paftale şi mărgele
Scumpe 'n ochii dragii mele,
Nici de rublele de-argint
Pentru cari se bat şi mint,
Linguşindu-se avan,
Toţi boierii din Divan...

Stai pe ramură de tei
Şi te uiţi de sus la ei,
Stai pe creangă de stejar
Şi de nimeni n'ai habar.

ŞARPELE CASEI

Nod din adâncuri,
Şarpe al casei,
Lapte ca spuma
Ia-mi-l din blid.

Lapte muls noaptea
Pe lună nouă,
Miere de-albine
Scoasă din stup.

Lasă poiana,
Umbra pădurii:
Casa te-aşteaptă,
Şarpe bătrân.

Casa trosneşte
Din temelie:
Vatra te chiamă,
Şarpe bătrân.

Noaptea de friguri
Pruncul boleşte;
Galben te strigă,
Şarpe bătrân.

Boii pe brazdă,
Oile 'n ţarcuri,
Pier de-a 'n picioare,
Şarpe bătrân.

Vrajă de babă,
Rugă de preot,
Leacuri şi ierburi,
Nu pot nimic.

Lasă pădure,
Lasă poiană,
Şarpe al casei
Vino la cuib.

FRAŢII

De fraţii mei creştini m'am săturat,
De răutatea lor cea bună,
De târg, de casă şi de sat,
De adevărul lor minciună.

De sora mea păgână m'am scârbit,
De sărutarea ei ce muşcă,
De patul ca mormântul adâncit,
De dragostea-i îngustă cuşcă.

Vreau să mă duc la fraţi adevăraţi,
M'aşteaptă 'n munţi părinţi de totdeauna.
Din leagăn de copil îmi stau visaţi
Ca soarele de dragi, frumoşi ca luna.

In funduri de păduri şi de coclauri
Şi peste vremi, ca om să nu străbată,
Păzită de poveste şi balauri
Stă seminţia lor curată.

TĂCERE

Cântecul păsării sus,
Cântecul apelor jos
Şi eu ca un trunchi de stejar
Prins între ele:

— Pasăre dă-mi
Trilul tău, clar.
Murmurul tău,
Apă, mi-l dă!

— Aripă n'ai
Să desfăşori
Aerian
Râsul solar.

— Nu eşti cristal
Pribegitor,
Neturburat
Plânsul să-mi furi.

— Aripi şi val
Dacă-mi lipsesc,
Tainic îmi duc
Zeii senini.

Cântecul păsării sus,
Cântecul apelor jos
Şi eu ca o grea
Stană 'ntre ele.

IMPLINIRE

1939—1940

CARTEA PRIVELIŞTILOR

POETUL

Când unul spumă de săpun
Suflând în jocuri irizate
Văzduhul visului străbate
Cu pieritoarele minuni,

Un altul în granitul dur
Cu dalta îndărătnic bate
La gândul că 'n eternitate
Va sta desprins de-un lut impur.

Păstoru-şi zice 'n fluer dorul
De care fuge călătorul.
Dar pe simetrice cântare

Poetul cumpănindu-şi versul,
Mai chiamă 'n suflet o cântare
Şi naşte tainic universul.

NOMADUL

Gorgane, taine unde îşi dorm regii
Un dor neogoit de pribegiri —
Sub iarba stepei vălurând umbriri,
Călare stau cu arcu 'n mâini vitejii.

Adânci seminţe în bătaia vrăjii
Rechiamă roiul slobod de simţiri;
Vin călăreţii vremii 'n năpădiri —
Pe tot pământul tremură betegii.

Puhoiul ploilor cum umflă iazuri,
Pornesc şivoaie şi se sparg zăgazuri —
In mine bate valul lor săpând.

Opreşte-te! movila n'o deschide!
Să nu trezeşti iar sufletul flămând
De ceruri vii, sub glie şi obide.

LA MOARA REA

La moara rea vin care la făină
Şi nu e grâu curat ci e neghină
De suflete ce au trăit haină
Viaţă neagră de păcat şi vină.

La moară stă în poartă Necuratul
Şi omului îi macină păcatul
Bob după bob, la rând aştepte satul
Un an bătut că nu-i încurcă leatul.

Draci pirpirii în cârcă umflă sacii,
Coboară scări prin beciuri fără fund,
Aluatul sec să-l plămădească dracii.

Şi pe lopeţi ce 'n guri de jar răspund,
Pâini rumenesc mai roşii decât racii
Răscopţi de vii, într'un cuptor rotund.

CINĂ

Deschide poarta. Intră. Şezi la masă —
Acoperită e cu in curat.
Ia caşul alb şi proaspăt strecurat,
Şi frânge pita cea dospită 'n casă.

Livezile de pruni sub frunza deasă
Goldane rourate ţi-au păstrat.
Din viea mea bea vin întunecat,
Din faguri gustă miere luminoasă.

Când seara dă de ramuri să se prindă
Şi luna-şi lasă razele pieziş,
Ţi-oi dărui priveliştea din tindă.

Sunt dealuri argintate ca icoane
Şi văi de ulmi sfinţiţi în luminiş,
De care ştiu, străine, că ţi-e foame.

PASTORALĂ

Pe sunet de fluer în sus
Prin veac izvorît din vecie
Se intră în ţara pustie
A mitului ce ni l-a dus.

Cu luna, cu stelele sus
In nalta lui cununie
Păstorul se leagă să fie
De-o turmă de zodii sedus.

Şi jos pe o gură de rai
Trei baci în Prier reiau drumul
Povestei spre verdele plai.

Mioara mai plânge şi azi
Când toamna fâşii lasă fumul
Să cadă pe fagi şi pe brazi.

VIZIUNE POLARĂ

Banchizele, diamante şlefuite
Pe cari zăpada lunii ninge clar,
Işi duc solemn spre zarea ce le 'nghite
Fantastice corăbii de cleştar.

Pe cer de-opale gerul pironit e
Cu reci sclipiri astrale şi arar
Răsfrânge cataracte împietrite,
Aprinde bolţi din basmul selenar.

In peşteri de smaragd loveşte marea
Vuind a moarte cu adâncu-i glas,
Sculptând în ţărm de ghiaţă nemişcarea.

Şi când tăcând din nou şi-a tras pologul —
Pe spuma sclipitoare a rămas,
Cu 'n singur corn în lună, inorogul.

HOKUSAI

Lăptos şi roz un cer de dimineaţă,
Sub care — inundate — abia vezi
Pătratele plantaţii de orez
Cu sate mici în pâlcuri de verdeaţă,

Şi-aprinde luminoasele dovezi
Şi, săgetat pieziş de-un sbor de raţă,
Rupând închipuirile de ceaţă,
Iţi suie 'n minte piscul ce-l visezi.

Furnici, pe cap cu mari ciuperci de paie,
Iţi pare 'n zări un şir de peregrini —
Dar tu, chiemând priveliştea 'n odaie

Şi la măsura ta lărgindu-i rama,
Cu-o trăsătură de penel senin
Culegi din nori eternul Fuji-Yama.

PORT BRETON

Căsuţele cetăţilor bretone,
Cu spate-adus şi şoapte guturale,
Inghesuite 'n şiruri monotone,
Se 'nchină 'n umbra naltei catedrale.

Bat clopote blajine în surdină...
In zori de zi e împânzită marea.
Prin neguri zăbrelite de lumină
Simţind prelung cum se goleşte zarea.

Nevestele pescarilor ce pleacă
Nu se bocesc, nu flutură batiste —
Tăcutele, când sufletul le seacă.

Şi în amurg purtându-şi pruncul, triste,
Mai stau pe ţărmul mărilor bretone
Ca pe vitralii ştersele Madone.

NATURĂ MOARTĂ

Lin trandafirul din pahar
Lăsând petala lui să cadă
Sărută roza de zăpadă
Din apa cu albastru har.

La doi păstori de porţelan
De Saxa: mică şi pudrată,
Marchiza 'n Sèvres îşi arată
In alb dispreţul suveran.

Şi pe un scrin din vremea 'n care
Trăia şi Goethe şi Voltaire:
In lungi bătăi crepusculare

Străvechiul ornic sună rar
Prin timpul cu brumat cleştar
Vecia ceasului ce moare.

ZORI DE PRIMĂVARĂ

Cu vălu-i roz pe ceruri azurii
A 'ncremenit aerian migdalul —
Sineala golfului își frânge valul
Molatec peste scoici trandafirii.

E-atât de clar văzduhul că nu știi
Ce proaspăt vis și-a limpezit cristalul:
Balcicul își descoperă tot malul
Și 'n soare norii se topesc fâșii.

Pe plaja potopită de lumină
Un turc bătrân vopsește un caic,
Pescari cârpesc năvod cu plasă fină.

Și piersicul, ieri gol, e azi în floare!
Pe când — petală albă — tot mai mic
In zări catarg cu pânze stă pe mare.

HELLAS

Măslini străvechi, munţi numai stânci, şi colo
Culcată: marea ca un cer mai clar.
Orice atingi e rugă ori e dar,
Şi pini în vânt sunt lira lui Apollo.

Sau, de preferi, coloanele acele
Dormind la umbra crângului sfinţit,
Bucolica talangă 'n asfinţit
Şi mieii păşunând prin asfodele.

Vrei sarcofagul alb în foc de maci
Sau stela 'n drum a dansatoarei moarte
Şi vântul viu în marmură încins?

Dar mie dă-mi, deplin să mă împaci,
In rama ei de-argint fluid, departe,
O insulă de-azur pe valul stins.

RĂSĂRIT DE SOARE

Cu coamele de flăcări ies din mare,
Suflând prin nări învăpăiate zori,
Tuspatru caii soarelui, prin nori
Trăgând un car cu osii arzătoare.

Şi zeul aplecat pe 'ntinsa zare,
Inflăcăratul, îmboldind cu zor
Innebuniţii roibi nechiezători,
Goneşte aprig alba arătare

A lunei lunecând în spre apus
In scaun de ninsoare şi de nacru,
De ciute negre către noapte dus.

Şi mâna de lumină de-o atinge,
Pe-al morţii ei zadarnic simulacru,
Clar aurora roze roşii ninge.

ENDIMION

Plângi, nimfă, ziua stinsă în izvoare...
Pier oile luminii pe prundiş.
Păstorul gol ţi-ascunde sub frunziş,
In somn destins, un trup rodit de soare.

Dar peste linişti pururi călătoare
Chiemând talazuri noui la luminiş,
Imensul dor al lunii, drum piezis
Intinde scânteind ca o ninsoare.

Pătrunde 'n guri de peşteri gol de munte,
Aprinde ape 'n tăinuite chei
Şi prin păduri adânci durează punte.

Cu ochi de rază crengile desface
Şi lacrimi prind în arzător polei
Tot visul celui adormit în pace.

FAUNUL

Ivit cu luna intră în livezi,
Când răsunând în magica tăcere,
Din crengi pe selenarele zăpezi
In troeniri de vis cad grele mere.

Stă împietrit de taină, ca 'n obezi,
Pândit de nemuriri și de mistere.
In pârguirea sevei parcă vezi
Cum crește 'n el pământul în putere.

Un nor. Iar luna. Şi din umbră sare
Răpind la piept plăpânda înnodare
De nimfe — lebezi albe sau păreri.

Se sparg pe căi lactee rodii coapte
Şi, îmbătat de trupul lor de lapte,
Un faun soarbe luminosul cer.

CENTAURUL

Vuiră stânci căzând în rostogol
Şi pietre scăpărară sub copită,
Când răsări cu umbra lui lungită
De-amurg, Centaurul pe vârful gol.

Cu bust de zeu şi trup vânjos de vită,
Se înălţa trufaş şi trist: simbol
Credinţelor uitate, aspru sol
Gonind sălbatec inima-i rănită.

I se-arcuise fruntea, grea de gând,
Ca bolta cerului purtând tăria
Şi cu tăceri solemne munţi umplând.

Privirea lui de stea păstra vecia —
Doar nechezat de iepe 'n văi vibrând
Cu surd ecou îi turbura stihia.

LUI ATLAS

Propteşti în van cu umărul Pământul,
Uriaşule — nu scapi de tăvălug.
Cu chică grea de bivol ros de jug,
Puterea ta nu-i apără mormântul.

Loc Terpsichorei! Lasă-i ei avântul.
Uşoara ţină 'n deget ca un fulg
Rotunda tavă cu întins belşug
De ţări şi mări — să nu răstoarne vântul

Năframei ei de raze şi azur:
Platourile Asiei din care
Curg fluviile sfinte împrejur,

Pustiurile Libiei arzătoare
Şi, lin sunând de ţărmuri valul pur,
Ciclade albe în surâs de soare.

NARCIS

Iţi pleci pe linişti de iaz
Prin umbre profunde
Nostalgica sete şi azi,
Amurg de-o pătrunde.

Te chiemi. Luminos ca 'n pervaz
In taină răspunde
Misteriosul obraz
Ascuns pe sub unde.

Cu mâna încerci să-l atingi
Din vis cum răsare,
Dar chipul pe ape îl stingi.

Grumazul şi faţa îţi pier
Şi raze şi stele şi cer
Cu o tremurare...

BASORELIEF

Şi-au prăbuşit imperii înflorirea,
Cetăţi din slăvi s'au scufundat în lut,
Nisipul dus de vânt e aşternut
Pe unde-au fost Niniva şi Palmira.

Câţi regi şi câte neamuri în trecut
Şi-au înfruntat puterea şi oştirea:
Pustiul i-a înghiţit şi risipirea
Ca nouri de lăcuste i-a păscut.

Dar tu rămâi pe-un soclu de muzeu,
Ca o sfidare veşniciei oarbe,
In frumuseţea ta de tânăr zeu.

Pe duşmănia veacului hain
Şi peste timp, ce lacom ne tot soarbe,
A biruit profilul tău elin.

CTITORUL

De greu păcat să aflu mântuire
Şi sufletul să mi-l aşez în rai,
Punându-i hram pe Sfântul Niculai,
Smerit durez din viaţă mânăstire.

Ales-am o poiană cu alai
De brazi bătrâni să-i stea împrejmuire
In miez de munţi, de ea să n'aibă ştire
Tătarii, să mi-o calce 'n trap de cai.

Am tras în juru-i zid cu meterez,
I-am întărit cu drugi boltita poartă
Şi Preacuratei în cucernic crez

I-am îmbrăcat icoana cu-argint greu.
Acum aştept, încrezător în soartă,
Pe-Arhanghelul trimes de Dumnezeu.

PREVESTIRE

M'aplec pe tine ca pe arătură
Plugarul însetat de verde grâu —
Va creşte spicul galben pân' la brâu,
Când totul m'amăgeşte şi mă fură?

Ce n'am putut eu spune, prins în frâu
De zile grele, oare altă gură,
Destăinuind un suflet de răsură,
Va limpezi-o 'n glas curat de râu?

Mi-eşti, fiule, un clopot sfânt în care
Aştept să sune ceasul meu deplin
Când voi porni spre umbră şi uitare —

Cum stă legat de cer un peregrin,
M'aşez şi eu cu sufletul în zare,
Chiemându-ţi limba grea ca un destin.

FRATE ICONAR

Cu mintea 'n zare ziua stă năuc,
Slab, cu ochi stinşi şi turburi cum e iazul.
Nu-i ştie nimeni păsul vechi, necazul,
Ce trupu 'n post şi veghe îi usuc.

Dar când amurgul sare clar zăplazul
Şi albe aripi prin livezi se duc —
Monahului încremenit sub nuc,
Arhanghel tânăr i-a deschis obrazul.

A prins albastru nou din ceruri pure
Şi aur viu din lanul greu de spic
Şi verde crud din muguri de pădure.

Şi toată noaptea zornic, în chilie,
Pe lemnul ceruit după tipic
Fecioara Preacurată o învie.

PUSTNIC

De-atât amar de vremi se sihăstrise
Că talpa îi prinsese rădăcină.
In iască putrezită barba i se
Schimbase, lacrămile în răşină —

Atât de-adânc în munţi că nu suise
Acolo gând de om să-i ducă vină
Că rugile le-a dat pe brazi şi tise,
Că schitul l-a pierdut pentr'o tulpină.

I-aduc în ghiare veveriţe hrană,
L-adapă norii; codrul îi e strană
De-odihnă, cerul larg: iconostasul.

Ceaslov de n'are, de-i lipseşte clopot:
Il chiamă la vecernii ape 'n ropot,
Cu stele — buchii — tălmăceşte ceasul.

TOAMNĂ

Târziul luminiş de foi gălbuie
Imbracă ulmii în odăjdii vechi.
Tăcerile din codru ies perechi,
Trezind prin silişti paşii mei ce suie

In anotimp... Şi nalta mânăstire
Cu tâmplă aurită de lumini,
Adună la icoane fagi senini
Sub ceruri ruginii de patrafire.

In strana mea de umbră m'am oprit
Şi linişti cu evlavii mă 'mpresoară,
Singurătăţi din veacul împietrit —

Şi am zărit, sfioasă şi uşoară
Venind în sihlă la izvor ferit
Să se cuminece, o căprioară.

HERUVIM

Când seara țese umbră prin odaie,
Din jâlț de vremi privind oglinda, stai—
Un singur fulger o cuprinde mai
Infricoșat ca ochii de văpaie.

Și cum adânc pândești, se întretaie
Pe ger de ape aripe de rai...
Să fie El, solia ce-așteptai?
Așa lumină 'n inimă ce grea e!

De slăvi orbit te frângi făr' de putere,
Biet îndrăsneț, la rându-ți fulgerat
De flacăra cumplită ce te cere.

Oglinzi se 'nchid și suflete, pustii —
Din noaptea lor brumată a sburat
Foc alb prin înstelatele domnii.

INGER RĂMAS

Dăduse iarna 'n primăvară iar
Şi sub un piersic scuturat de floare
Lăsase nea de scoici ca în Brumar
Şi mic un înger înghieţat la soare.

Părea o rândunică de cleştar
Uitată jos de toamna migratoare —
Cu aripile 'n cruce, tainic dar
Căzut din cer şi care 'n suflet doare.

Avea doi ochi ca boabe de mărgean,
Pe cap purta un cerc de albă lună
Ca o icoană dintr' un schit muntean.

Fetiţa cea mai mică l-a văzut;
Plângând fugi în casă să le spună —
Şi toţi au râs şi nimeni n'a crezut.

ROZĂ

Desăvârşire-ascunsă 'n mii de gânduri,
Şi 'ntr'o petală fiecare gând;
Inşiruire de chilii păstrând
Tot duhul lor chiar de le smulgi din rânduri;

Schit tăinuit ai cărui fluturi sunt
Anahoreţii duşi de vis şi vânturi;
Psaltire de colori, ceaslov de cânturi —
Dai mânei cui te-a rupt tot mirul sfânt.

Văd fruntea-ţi grea de rouă cum se pleacă
Pe un boboc deplin, ce-l strângi în cracă —
Marie-a florilor, n'ai alt destin!

Când sora ta din ceruri mă învaţă
Prin jertfă vie ca să scap de chin,
Dă-mi sihăstria ta să uit de viaţă.

SPECTRUL ROZEI

Roza pe masă sta
Ruptă tulpinii —
Albă ca mâna ta
Piere grădinii.

Moartea o prinde ca
Sborul albinii.
Vântul floarea îi ia —
Umbrele, spinii.

Feţele ei de acum
Numai cenuşe,
Albă părere de fum —

Tremur prin tremur de zori,
Fără cătuşe
Aripi, arhanghel de flori.

VÂNĂTOARE

Ogarii Tăi, o Doamne, 'mi dau de urmă,
I-aud chefnind ne 'nduplecat prin zări.
Zadarnic fug în mine şi 'n uitări
Adânc m'ascund de apriga lor turmă.

Bătaia lor cumplită nu se curmă.
Ingenunchiază — ciută 'n tremurări —
Tu, inimă, 'ncolţită de 'ntrebări
La ape vii când colţii buni te scurmă.

Pe apele curate îţi apleacă
Şi setea pătimaşe şi fiorul
Iubirii care 'n veci de veci nu seacă.

Ogarii Tăi, o Doamne, mi-au rupt lutul —
Acuma poţi, Părinte, să-mi fii scutul
Şi, pradă, îmi prind singur Vânătorul.

JOC DE FLĂCĂRI

Copilul adormind priveşte focul.
Sar veveriţe roşii pe podele,
Alungă aur granguri prin perdele
Şi lupii umbrei suri îşi mută locul.

Şi el, legâdu-şi dorul de norocul
Luminii jucăuşe şi rebele,
Işi vinde viaţa pe 'nsoriri: rubiele
Şi galbeni fără preţ de-ai pierdut jocul.

Se lasă seara pe grădini de ghiaţă.
Nu-l încălzeşte scrumul vetrei sale
Pe cel cu noaptea timpului pe faţă —

Dar cum pe geam ning iarăşi zodii vii,
Ard aripi şi îl fură siderale
Inchipuiri de jar prin veşnicii.

PRIVEGHI

La căpătâi i-au pus o lumânare.
O viaţă împietreşte, şi o ceară
Când umbra cade paşnică în seară,
Invie steaua ei pâlpâetoare.

Din mugur flacăra s'a făcut floare;
Obrazul e de zgură. De afară
Prin geam deschis albine glonţ sburară
Şi râset de copii jucând la soare.

Gândesc la tine, ceară de altar,
La florile de unde te-au ales
Albine 'n stupi de lut şi de şovar,

Să te prefaci lumină de eres —
Şi mă gândesc la moartea ce-ai cules,
Tu, omule, cu masca ta de var.

CALENDAR

O foaie cade, sboară-o zi
Pe albe aripi de hârtie —
Nu încerca s'o mai reţii
Viaţa ta ce se subţie.

Copil râdeai când fâlfâi
Intâiul vânt ce 'n gol adie,
Acum începi a te sfii
De-a calendarului stafie.

Pe apa timpului nu poţi
Urca 'napoi cu nici o luntre.
Şi inima — un ceas cu roţi —

Cum dă vecia s'o înfrunte,
Lăsându-ţi tâmplele cărunte,
Ne culcă în sicriu pe toţi.

CIMITIR

Revin în cimitir cum intri 'n casă
Alţi oaspeţi dragi să-i însoţeşti mereu —
Sunând a plumb iubirea mea îi lasă
Pe scări de mauzolee tot mai greu.

Cad peste cruci seri putrede de ploaie,
Rugină prind coroanele de fer,
Sub neguri reci castanii se îndoaie —
Scheletul lor trosneşte mai stingher.

In cimitir revino, primăvară!
Dau muguri, cântă păsări şi plăpând
Din gropi ies flori pe cei ce le uitară.

Dar eu nu uit de vechea mea oştire,
Cernit sub prapuri, gârbov, merg la rând,
Când sună veşnica lor pomenire.

CHIPAROŞII

In plin azur cresc negri chiparoşii
Sus pe colină 'n albul cimitir;
Cu rădăcina 'n moarte stau setoşii,
Sorbind lumină fără de umbriri.

Sub piatra ce ne-acoperă strămoşii
Inchiagă glia vaste înrudiri;
Tot sângeră 'n tulpini răşine roşii
Şi râvne vechi înalţă nemuriri.

Nu-i văd tremurătorii plopi, nici ulmii
Păstorilor, nici sălciile ce plâng,
Şi unde e stejarul, strajă culmii?

Cipreşii au rămas să ne 'nţeleagă,
Ei ce 'n azur fuiorul sfânt şi-l frâng
Şi, drepţi şi duri, de morţi adânc se leagă.

TIMPUL

In sticlă nu-i, în ceasul cu nisip
Ce curge lin şi sec aceeaşi oră.
Nu-i în apus şi nici în auroră
Şi urma-i pe pământ nu are chip.

Dar îl aud târziu, la foc de sobă,
Cum pasu-i apăsat îşi face drum
Venind din ţara umbrelor şi cum
In inimă îmi bate ce 'ntr'o tobă.

Rechiamă tot ce-a fost şi o să fie;
Toţi anii mei cu clipa lor învie
Din totdeauna, fără ieri şi azi.

Simt mâna-i cum m'atinge ca o moarte —
Şi în oglindă stă un alt obraz
Ingălbenind ca fila dintr'o carte.

ETERNITĂŢI, VREMELNICII

Eternităţi, vremelnicii —
Le ţine moartea în balanţă.
Zadarnic te trudeşti să ştii
De eşti de bronz sau de faianţă.

Suflaţi cu fulgi de păpădii,
Părtaşi cu munţii în constanţă,
Din fruntea noastră la tării
Sau la schelet nu-i vre-o distanţă.

Tot ce sculptăm, tot ce clădim,
Le 'nghit veciile ce curg
Pe-al veacurilor ţintirim.

Şi pe un cer proteic norii,
Topindu-şi sborul în amurg,
Rămân — doar ei — nemuritorii.

STELE

Lumini pe limpezimi de veşnicie
Stând pironite 'n loc ori călătoare,
Inchipuiţi deplina geometrie
Sau zar scăpat din mâni nemuritoare?

De mii de veacuri pentru cine oare
Deschideţi cale vremii ce-o să vie?
Cristal plăpând pe ceruri de ninsoare,
Fiinţe de foc alb şi armonie.

Perfecte ca un cerc închis şi totuşi
Nostalgice ca florile de lotuşi
Pe-oglinzi în tremur, aţi rămas fecioare —

Legând de valuri văluri argintate,
Pe mări urcaţi şi, reci scânteietoare,
V'aprindeţi taina în singurătate.

IMPLINIRE

Ne'nvinsul vers în care inspirarea
Imi bate ca un pește în năvod,
Mi-o ține poezia de uitarea
Obștească, dăinuind-o în norod.

In vânt se duc mândrii de voevod
Și orice slavă 'n veac o spală marea —
Când, încheindu-mi tainic cugetarea,
Mă copleșește 'n suflet greul rod.

In anii mei moșiile fecunde
Ridică holdele de grâu etern,
Sub mana lor pământul se ascunde.

Și singur din pridvorul casei mele,
Privind la cerul toamnei, îmi aștern
Pe alt tărâm recoltele de stele.

SONETUL

Incerc şi eu corabia cu minuni
Infrigurat, încrezător să-mi fie
Catarg înalt, severă armonie
Şi punte arcuită pe genuni.

Cu prora ei ce clasic se subţie:
Săgeată şlefuită de furtuni,
Cu suflet singuratic din străbuni,
Semeţ înfrunt talaz şi veşnicie.

La cârmă simt sub mână trainic vasul
Cum se cutremură înaripat
Şi cum deodată 'şi domoleşte pasul —

Clar-văzător şi buimăcit de basme,
De stricta mea busolă îmbătat
Pe-un ocean de vis şi de fantasme.

CRISTAL

Din neagra culme — mumă care poartă
In pântecul de taină prunc ursit —
Milenii împietrite ţi-au urzit
Curatul chip descătuşat de soartă.

Tulpini de orgă — jocul împlinit
Doar pentru ochi pe a tăcerii poartă —
Prind soarele în urne fără toartă,
Scot stele strălucind la infinit.

Minunea ta e dură şi fragilă,
Cleştar, de care mi-am legat şi eu
Un suflet clar, un trup opac de-argilă;

Prin tine îmi învăţ arhitectura
Divină şi, desăvârşind natura,
Răsfrâng senin vecia în vers greu.

HAR

Ce-ţi veni de sus, nu-l lăsa să cadă,
Ţine-ţi-l adânc în pământul bun.
Ţi-a blagoslovit grâul un străbun,
Crezul îngropat tainic sub zăpadă.

Lasă-te ca 'n somn zodiilor pradă,
Va veni Prier înverzind păşuni,
Sufletul va fi sboruri de lăstuni,
Vei uita umbriri, nori cumpliţi şi sfadă.

Ce-i născut întreg, moartea nu-l sfărâmă,
Veşnicia-i stă sâmbure în dar
Şi din nalte vrăji duce o fărâmă.

Lasă-l aruncat pământescul zar —
Cerul, el ne dă stele bune, rele,
Cântecul deplin, gândurile grele.

POTIR AMAR

Potir amar... viaţă, băutură
Cu tot mai mult venin când anii scad:
Iubirea otrăvită prinde ură,
Paradisiacul vin se face iad.

Când josnici fraţi dela altar decad,
Credinţa sfântă de le-a fost sperjură:
Zadarnic cerci, împotmolit în vad,
Tu singur să te speli de neagra zgură.

De ce nu poţi ca ei nepăsător
Trădându-ţi sufletul să urci pe scara
Cleioasă a îngenunchierilor?

Ci tot ţii piept puhoiului nătâng —
Stăpân pe tine, surghiunit în ţara
Inaripărilor ce nu se frâng.

CHEMARE

M'apasă seara, sufletul mi-e ghiaţă
Şi ce pustiu căminul stins sub nea.
Dă-mi jarul ochilor tăi mari, să stea
In flăcări dorul dătător de viaţă.

Intind, flămând, mâini reci spre clara faţă,
O chiamă din adânc nevoia mea.
Eşti rază caldă după iarna grea,
Lumina primăverii ce mă 'nvaţă

Intinerirea lumii şi îndemnul
De sbor al ciocârliei spre tării.
Aprinde focul cerului cu semnul

Privirii tale. Dă-mi învolburarea
Iubirii, ca în patime pustii
Prin rai şi iad să-mi aflu împăcarea.

PEGAS

Pe când în geambaşlâc de iarmaroc
Toţi poetaştrii noştri vând mârţoage
Şi umflă inspiraţii slăbănoage,
Schimbându-şi lira 'n lire cu soroc —

Neaşteptând ca nimeni să mă roage
Să mă amestec în murdarul troc
De 'njurături şi laude, nu joc
In tumbe, dând în tobe şi în doage.

Clădindu-mi din cuvânt de fildeş turnul,
Nu-mi pasă dacă singur am tăcut,
Păstrând senina mască şi coturnul.

Căci zi de zi tot mai cumplit mă paşte,
Cu gâtul încordat ca şi un scut,
Inaripatul cal, ce mă cunoaşte.

PĂRERE

De-ai suferi cumplit, n'ai ţipa tare;
Adâncul tău cu umbre nu-l sporeşti;
Decât luceafărul pe bolţi cereşti,
Un foc de târlă, noaptea, e mai mare.

Preferi — o ştiu — deplina 'ntunecare;
E greu în miez de zi să ne orbeşti;
Prin umbră doar eşti mit, de te 'nveleşti
In ea întreg: viers, patimi, cugetare.

Eu, unul voi rămâne azi ca ieri
Dăltuitor de vorbe vii în soare,
Limpezitor de rodnice tăceri —

Sau în umbriri albastre de nopţi clare,
Cu sufletul pe apele din cer,
Adunător de râuri de cleştare.

FARMEC

Cu ape verzi-albastre, fără teamă,
Foşnind prin ierburi, izvorînd pe prund,
Ies şerpii — când din fluerul rotund
Intărâtarea lor umbrit o chiamă.

Urmând în modulare strania gamă,
Inmlădieri viclene îi răspund —
Şi el, pierdut în iaduri fără fund,
Se 'mbracă 'n piei de vis ca 'ntr'o năframă.

Stau, spice 'n snop, înlănţuiţi de cântec,
Şerpi săgetând venin şuerător —
Şi iar învinşi alunecă pe pântec.

Pe când stăpân pe limba lor grozavă,
Cu meşteşug înalt, un vrăjitor
Alege viers de miere din otravă.

TREPTE

Cu legănări de pântec ca o lună
Alunecând sub gingaş văl de nor,
Işi mişcă rar, din umăr la picior,
Perfectul arc ce ritmic se înstrună

Şi se destinde iar, turburător,
Când surd tambura monoton răsună...
In juru-i gloata hanului s'adună
Cu pofte şi sudălmi de călător.

Dar cântăreţul orb cu turban verde,
Cum suflă lung în flaut ascuţit,
Grozavul alb al ochilor nu-l pierde

Pe faţa ei, ci-l lasă, 'ntors, să-l fure
Prin suflet scări de sunet, adâncit
In jocuri de imagini tot mai pure.

SAADI

Cădea 'n Şiraz o seară de safir,
Urcau cipreşi, havuzuri, minarete...
Columbe albe se lăsau încete.
Saadi ţinea în mâni un trandafir.

Plutea rotind, poemul: un erete —
Petală de petală, fir cu fir,
Al rozei har şi al luminii mir
Inaripau un vers pe îndelete.

Sus, pe Şiraz, ardea un cer de aur...
Dar la hotar, pe stepe da pârjol:
Tătari veneau cu mugete de taur.

Pe când într'o grădină, tainic sol,
Păzind pe lume singurul tezaur,
Saadi privea o floare şi un stol.

GRĂDINARUL

Le ştie. Cântărind uscate cepe
Din ochi numai, a şi văzut în zori:
Albastre, roşii, albe, mii de flori
Pe strat, când anotimpul lor începe.

Cu mintea el îmbracă ţarini, stepe —
A florilor oştire n'o măsori:
Zambilele, turbane de ninsori,
Lalelele, paşale trase 'n ţepe.

Cunoaşte cu migăli de fântânar
Cât dor de apă duce fie-care,
Şi cerului o cere ca un dar.

Cu el pornesc purtând o stropitoare,
Cădelniţând belşug, cu pasul rar
Visând la truda florii din răzoare.

BASM

Când suie caldă primăvara,
La piersicul cu frunze mici
Slujind din zori şi până seara,
De-omizi îl apăr, de furnici.

Il scap de grindină, de para
Vipiei, de-al furtunii bici.
Cu grijă îmi păzesc comoara,
Ca, smeule, să nu mi-o strici.

Cu-obrazul ei plăpând de fată
Stă piersica îmbujorată
De dorul soarelui păgân.

Dar zânele zvârliră zarul —
Şi mâna mea culege darul
Rotund al micului ei sân.

NAVIGATORUL

In geam îşi desfăşoară pânza clar
Pe ape înnoptate bricul lunii,
Lăsând să-i joace stelele prin funii —
Pe punte sufletul veghiază iar.

Deschide stranii hărţi cu vechi chenar,
Pe care zugrăviră şters străbunii:
Sirenele, Tritonii şi Neptunii
Pe continentul încă legendar.

Să-şi suie alţii turma 'n transatlantic,
Debarce liniştit sub sgârie-nor
Pe ţărmuri fără zei şi vis baccantic.

Prin globuri străvezii ca porţelanuri,
La Antipod te văd, nou Christofor
Columb, ivindu-te din oceanuri.

DON QUICHOTTE

Fantastic deşirându-şi lung umbra din perete,
Se înălţa din perne şi boală Don Quichotte.
Ardeau ca jarul ochii bătrânului netot,
Dur se-arcuia profilul său aprig de erete.

In cuşca îmbâcsită în care, cot la cot
Cu Sancho, cu mojicii, sfârşea pe îndelete,
El — ce slăvita luptă cu morile o dete —
Spre-amurgul din fereastră se întinsese tot.

Căci dorul său din urmă îi arăta prin zare,
Strălucitor de tânăr în zale sunătoare
Alt Don Quichotte, mai mândru, de-acelaş vis [atras,

Ce părăsind pământul şi răii toţi şi bunii,
Schimbându-şi Rosinanta pe 'naripat Pegas,
Cu lancea poeziei lovea în scutul lunii.

LEGENDE

Aud prin veacuri sborul lor înalt
Şi de pe ţărmul rotunjit al mării
Mă fură 'n depărtarea fremătării
Adânci vârtejuri, suitor asalt.

Şi-a stins cenuşa 'n vis văpaia zării.
Acum le văd pe ceruri de cobalt
Tremurător, alunecând pe alt
Tărâm al lumii şi al descântării.

Dar arcul meu a săgetat vecia:
Imi cad rostogolite la picioare,
Cu stropi de stele împroşcând tăria.

Şi aplecat pe fabulosul chip
Al marilor legende migratoare,
Culeg cu spaimă spumă pe nisip.

REGĂSIRE

Ating cu anii toamna şi, precum
Pădurea mea din suflet îşi aşterne
Frunziş brumat pe veştedele perne,
Tot ce mi-a fost străin s'a stins în drum.

Pieri coloarea verii: foc şi fum —
Răsar arhitecturile eterne.
Din rămurişul alungat de ierne
Rămân coloane trainice de-acum.

M'am despoiat de lume şi de mine,
Ca să-mi găsesc prin jertfă bogăţia
In marmora cu 'nfiorări senine.

De-asupra turmei ce grăbeşte 'n moarte
Primind cununi de-o zi, eu am tăria
Să-mi hotăresc nemuritoarea parte.

PATINOR

Prin suflet înghieţat în nemurire
Ca lacul sub sclipirile de ger,
Un patinor, despoleind tăceri,
Inscrie 'n zodii semnul său subţire.

In sticla siderală taie spire
Şi linii albe ninse de mister,
Şi sub călcâi înaripat îi pier
Năluci — duşmane vremuri în neştire.

Nu-l văd din ţara lor încununaţii
Acestui timp haotic şi barbar,
Cum suie 'n simetrii de constelaţii —

Cum creşte jar lucid pe alba cale,
Desvăluind tăinuitor de clar
Deschisul cerc al patinării sale.

PREFAȚĂ LA *POEME INTR'UN VERS*

... Poemul într'un vers nu trebue confundat cu epigrama greacă ori latină, cu rubaiul persan sau cu hai-kaiul japonez. Câte trele corespund unui sentiment de concentrare lirică și cel mai descriptiv e și cel mai extrem oriental. Poemul într'un vers duce această concentrare la limită. El se prezintă față de un poem obișnuit ca o picătură de parfum față de un coș plin de flori. E o esență capabilă de nesfârșite diluări. Dintr'un singur vers, un vers în care ca sugestie intră și titlul, se pot desvolta poeme întregi după puterea de realizare a fiecăruia.

Ideea acestei forme mi-a venit recitind, în vederea unei conferințe, câteva poeme mai lungi din Victor Hugo. Vrând să citez câteva versuri din « Le Pape *» am fost izbit că unele din ele se izolau dela sine ca adevărate poeme într'un vers:*

Une émeraude où semble errer toute la mer ...

pentru care propun:

Smarand în care parcă se rătăcește marea.

Paul Valéry numește « versuri dăruite » acele versuri ce izvoresc spontan ca hărăzite nouă de soartă. Ele se opun altora, construite de poet, și care doar desăvârșesc ceea ce primele ne-au indicat printr'o străfulgerare adâncă a conștiinței.

Un singur vers, născut și nu făcut, purtat ani de zile, adesea inconștient, filtrând poate ani de patimi, rezumând în el versuri multe, nescrise, și atâtea fețe și locuri — să ne poată reda taina călătoare a poeziei redusă la unica ei bogăție de a fi goală și eternă.

O atare poezie, prin însăși definiția ei, riscă să rămână prea individuală, să devie intransmisibilă și obscură, grație unui grai poetic sigilat, a cărei cheie o posedă numai poetul. M'am străduit să fiu cât se poate de limpede ca expresie verbală și mi-am ales, drept măsură de vers, cel de 14 silabe ca fiindu-mi întotdeauna mai la îndemână; căci un vers, și în deosebi când e izolat, ar trebui să aibă maximum de simplitate și de rezonanță sufletească.

Poemul într'un vers ar fi acela în care un singur vers e scris, cel dătător de mișcare, iar celelalte rămân sugerate până la sfârșitul poemului. Ca foaia strălucitoare a lintiței de baltă care acoperă foile neieșite încă la fața apei.

S'ar putea întâmpla să se creadă că aceasta este o facilitate pentru autor. Și firește că trebue să recunoaștem că poezia ajunsă la o asemenea despuiere, dacă permite cititorului înalte delectări, îi cere în

schimb o mai susținută și intimă colaborare. Pe cât poetul a scris mai puțin, pe atât cititorul e nevoit să citească mai mult. Colaborare, ce se obține cu o recitire cât mai liniștită a fiecărui poem în parte.

Un poem lung se poate citi mai repede, căci fiecare vers ajută la pătrunderea și la gustarea celuilalt. Un singur vers se vrea citit mai încet. Scrisorile se parcurg iute, telegramele însă ne opresc.

O astfel de poezie mai cere din partea cititorului un efort de imaginație și fantezie creatoare. Așa cum concep versul-poem: ar fi o sământă, căreia îi trebue neapărat ca să germineze și să-și dea toate roadele, ca o humă fertilă, o a doua înțelegere sufletească.

Dar odată regulile jocului însușite, amatorul de poeme într'un vers va găsi în fiecare din ele materia unor lungi poeme, sporind cu linii și colori pururi altele și căpătând noui perspective de câte ori le va reciti.
... Sau cel puțin o nădăjduesc.

1935

L Ă M U R I R E

Poezia n'are nevoie de pre- sau postfețe: orice justificare, explicație sau comentar e de prisos și turbură supărător puritatea textului însuşi. Aici însă câteva lămuriri sunt necesare.

Ediția de față, dorită definitivă, se străduie să mențină în general înfățișarea și succesiunea volumelor familiare cititorului, să urmeze, cel puțin în linii mari, pe epoci de creație, principiul cronologic și să respecte, în marginea posibilului, unitatea de stil și de inspirație a operei întregi.

De aceea ea se deschide cu primele dibuiri poetice și cu Casa Amintirii *(anunțată odată cu publicarea* Visărilor păgâne *și anterioară ca dată de compunere), a adăogat volumelor originare cartea* Balcic, *iar din* Asfodela — *atât de fericita și de competenta alegere a lui N. I. Herescu — a împrumutat ciclul* Hellada, *cu mici modificări și cu titlul mai vechi de* Țărm pierdut.

In ce priveşte aspectul formal al poeziilor din întâile volume în special, prin unele revederi, retuşări, contopiri și suprimări, mergând câteodată până la variante noui, dar fără a altera inspirația inițială, ca și prin însuşirea mai întotdeauna a textului ultimei publicări, s'a căutat stabilirea unei lecțiuni mai pure și, să sperăm, autentice.

Numai în două, trei cazuri, s'au păstrat ambele versiuni ale aceluiaş poem, când ele difereau prea mult ca formă ori intenție.

Pe lângă poeziile tuturor volumelor, dela Visări păgâne *(1912) până la* Implinire *(1942) și* Asfodela *(1943), apar aici mai multe inedite ca volum, între altele: cele două din* Prima Verba, *cele 27 poeme dela sfârşitul* Poemelor într'un vers *și cele 18* Poeme regăsite, *aceste din urmă constituind o grupare nouă, așezată aproape cronologic, din poeziile publicate mai toate prin reviste și uitate acolo.*

Lipsesc din volum doar două încercări de tinerețe, în vers liber și alb, «Nocturnă» și «Ultima nox», amândouă din Casa Amintirii, *apărute în* Amăgiri *și întâia din ele retipărită în* Intoarcere. *Din prima versiune a poemului* Bătrânii, *în 12 părți autonome, versiune mai desvoltată decât cea păstrată aici, a rămas, ca poezie de sine stătătoare, doar «Ursul lui Donici».*

Dedicațiile, prefețele și însemnările din edițiile originare, au fost lăsate volumelor respective, de care sunt legate și unde cititorul curios le va putea uşor regăsi. O excepție o fac reproducerea prefeței d. la Poeme într'un vers *și nota inedită, la poezia «Turla», din Vol. I.*

Necesități technice au împiedicat tipărirea pe o singură pagină a fiecărui poem într'un vers, așa cum apăruseră în 1936 și cum genul nou al acestei poezii îl cere imperios.

Sonetele din Implinire *alcătuesc un singur poem, ca și cele din* Scutul Minervei *unde unitatea e evidentă.*

TABLA DE MATERII

CAETUL VERDE

ŢĂRM PIERDUT

POEME INTR'UN VERS

VERSURI REGĂSITE

UMBRA TIMPULUI

MONITORUL OFICIAL ŞI
IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAŢIONALĂ
BUCUREŞTI. — 1944